

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 2. — Telefon št. 8123, 8124,
8125, 8126, 8127.
Uredništvo: Ljubljana, Selem-
burgova ul. 6. — Tel. 8492, 2493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana, Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
8123, 8124, 8125, 8126, Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Str. smayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 66.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš po
tarifu.

Brez skrivalnice

Ganljivo je čitati jeremijade »Sloven-
ca« o zatirani svobodi pod režimom JNS,
te »delniške družbe za izkoriščanje dr-
žave in naroda«, ki je razdelila »držav-
ljane v dve skupini«, katerih ena ima
vse mogoče privilegije, dočim druga
tlačeni del bridko usodo obsojenih
na stradanje in brezposelnost. Pozablji-
vost je lepa čednost, malo hudo pa je,
kadar prehaja že preko vseh meja ob-
sirnosti. Tako popuščanje spomina je
mogoče samo v Kopitarjevi ulici, kjer
je preveč pozabljaljo, kar ve vsa sloven-
ska javnost, da naši klerikalci niso od
danes, nego da imajo že svojo bogato
zgodovino, ki nudi v svoji celoti en sam
nazoren primer, kako se lahko v inte-
resu gotove stranke dosledno in pre-
udarno izkoriščata narod in država. Ne
bomo segali predaleč nazaj v deloma za-
rumenele liste te zgodovine. Dovolj je
spomina na polpreteklo dobo, na l. 1927.,
ko je bila v eri dr. Natlačenca klerikalna
oblast na vrhuncu v ravnanju izvoljenih
oblastnih samouprav.

Država in narod sta se takrat naha-
jala pred važnimi političnimi odločitva-
mi. V Narodni skupščini je bil na dnevnem
redu novi davčni zakon, proti kate-
remu so vodili napredni poslanci ostro
borbo, predvidevajoč vse to, kar se je
pozneje res zgodilo, da bo namreč zakon
postal izvor težkih davčnih pogreškov
in krivic. Pred parlamentom se je naha-
jala tudi težka korupcijska afera Adam-
ova-Rade Pašić in veljalo je, da se z
brezobzirnim razčiščenjem te afere za-
grabi zlo za vrat in prične prepotrebno
čiščenje. Že je bila osigurana večina in
izgledalo je, da bo glasovanje postalo
izredno krepkih ukrepov proti težke-
mu narodnemu zlu. Začetkom februar-
ja so se bile vršile volitve v oblastne
skupščine. Vsi prijatelji resnične samo-
uprave so jih z zadovoljstvom pozdravi-
li. Zakon o oblastnih samoupravah ni
bil baš slab. Z uvedbo proporcionalnega
sistema je omogočil skladno sodelovanje
raznih političnih skupin v oblastnih
skupščinah in oblastnih odborih, priznal
je oblastnim samoupravam precej obil-
no kompetenco ter je osobito dopuščal
tudi možnost široke finančne samo-
stojnosti.

V vseh teh vprašanjih sta se takrat
v parlamentu borila za znano dva prin-
cipa: centralistično-nazadnjaški in de-
centralistično-napredni. Prvi povrh ple-
menite konservativne, drugi deloma od-
ločno jugoslovensko orientiran. Odloči-
tev je bila pri tedanji parlamentarni si-
tuaciji v mnogočem odvisna od naše kle-
rikalne stranke, katere poslanci so tvo-
rili jeziček na tehtnici. Na vladi so bili
radikali, ki se po izstopu Radica niso
mogli več vzdržati na krmilu. Ponudili
so koalicijo slovenskim klerikalcem.

Čez noč se je klerikalna politika pre-
obrnila. Za ceno ministrskih portfeljev
je klerikalna stranka naenkrat odobra-
vala novi davčni zakon, pomagala pre-
glasovati resolucijo o uvedbi preiskave
v aferi Adamov-Pašić in na kraju
pristala na uredbo o bužetiranju oblast-
nih samouprav, ki je to važno instituci-
jo, obetajoč, da postane izvor resnične
in pametne avtonomije, degradiralo na
čisto upravni organ pod poveljstvom
finančnega ministra in jo torej spreme-
nilo v pomočnik organa centralizma. Za
sklede teče je ta »delniška družba«, kot
v Kopitarjevi ulici sedaj kistijo politič-
ne nasprotnike, prodala bistvene inte-
rese naroda in še posebej slovenskega
ljudstva v momentu, ko je bila njihova
uspešna obramba historičnega pomena
za ves nadaljnji razvoj naših notranje-
političnih in gospodarskih prilik. Dobili
so nekaj ministrskih portfeljev in izpol-
njena jim je bila želja, da smejo zopet
enkrat brez pardona preganjati politič-
ne nasprotnike in s svojim znanim škor-
njem stopiti naprednemu elementu na
tilnik.

S posebno uredbo so si dali spre-
meniti jasne določbe zakona o oblastnih
upravah, ki je za delo v oblastni skup-
ščini in v oblastnem odboru predvide-
val propore, samo da dobijo slovenske
samouprave v svojo izključno nekontrolirano
eksploatacijo. Danes obožujejo
nacionalno fronto, da jih ni pustila k
delu, od katerega so se s svojo sabota-
žo in abstinenco sami izključevali, ta-
krat pa, ko so oni imeli besedo, so pre-
zirno in oholo odbijali od sebe sode-
lovanje vsakogar, ki se ni pokoril njihove-
mu diktatu. Da onemogočijo vsako
kontrolno svojega dela, so izposlovali
ukinjenje proporcije za volitev oblastnih
odborov in usvojili so v oblastni skup-
ščini z naprej izdejstvomanih pristan-
kom vlade poslovnik, ki je manjšini krati-
l celotno pravico govora ter ji onemogo-
čal v nujnih stvareh celo predlaganje
predlogov s tem, da so zahtevali za ta-
ke predloge 15 podpisov — ker je bilo
samo 12 članov opozicije. Ko se je
manjšina upravičeno pritoževala zaradi
takega postopanja, je tedanji predsed-
nik dr. Natlačenec cinčno tolažil napre-
dno manjšino, da bo tudi ona lahko tako
izrabljala večino, če jo bo kdaj imela.
Kako enostransko je bilo poslovanje
takratnih oblastnih odborov, ni treba še
posebej spominjati. Ako je kdaj igrala
v odločevanju o podelitvi raznih ugod-
nosti kaka legitimacija, potem je bilo
to v času klerikalne samovlade v naših
oblastnih samoupravah, ko ni mogel člo-

Poset avstrijskega kancelarja v Parizu in Londonu:

Dr. Schuschnigg — habsburški pionir

**Avstrijski kancelar bo skušal prepričati zapadne velesile, da je ureditev avstrij-
skega vprašanja možna samo z obnovo habsburške monarhije**

Dunaj, 20. februarja. g. Z nocojšnjim
rednim brzim vlakom sta avstrijski kance-
lar dr. Schuschnigg in zunanji minister Ber-
ger-Waldenegg odpotovala v Pariz in Lon-
don. Potujeta preko Švice ter bosta pri-
spela v Pariz jutri popoldne. Po poročilih
iz tukajšnjih političnih krogov bosta izro-
čila v Parizu in Londonu obširno spome-
nico o vseh željah in predlogih, ki jih ho-
če Avstrija za ohranjanje svoje neodvisno-
sti in samostojnosti predložiti obema za-
padnim velesilam. Na Dunaju upajo, da
bodo pri posvetovanjih v Parizu in Lon-
donu razčiščena vsa še neurejena vpraša-

nja in da bodo nato tudi v Berlinu uvideli,
da mora Nemčija glede avstrijske neodvis-
nosti revidirati svojo taktiko in politiko.
Z avstrijskim kancelarjem potuje tudi
francoski poslanik na Dunaju. Kot stro-
kovnjaki ga spremljajo trije visoki urad-
niki zveznega kancelarstva.

»Reichspost« piše, da bosta avstrijska
ministra govorila s francoskimi in angle-
škimi državniki o vprašanjih, ki so v zve-
zi s poslanstvom Avstrije v Srednji Ev-
ropi in z njenim delom za mir, kakor tudi
o možnosti, kako naj bi se razširilo go-
spodarsko sodelovanje v Srednji Evropi.

pa so župani pod sedanjim režimom imeno-
vani in torej absolutno pokorni, bi glasovali
za onega kandidata, ki bi ga postavila vla-
da. Kot naslednika Miklasa prihajata v po-
štev knez Starhemberg in bivši avstrijski
nadvojvoda Evgen Habsburški, ki mu je bil
kot prvemu Habsburžu dovoljen povratek
v Avstrijo in ki se že prav pridno udejstvu-
je na političnem polju za oživiljenje starega
monarhističnega duha in razpoloženja. Kdor-
koli izmed obeh kandidatov bi bil izvoljen,
bi imel nalogo, pripraviti pot za povratek
Otona Habsburškega na avstrijski prestol.

Sedaj, ko je z londonskimi predlogi posta-
la Avstrija nekako izhodno srednjeevrop-
ske mednarodne politične situacije, upajo
avstrijski krogi, da bi se ti načrti posrečili.
To je tudi glavni cilj potovanja avstrijskega
kancelarja Schuschnigga in zunanjega mi-
nistra barona Berger-Waldenega v Pariz
in London. Njuna naloga je prepričati Fran-
cijo in Anglijo o potrebi povratka Habsbur-
žanov na avstrijski prestol, češ, da se da
samo na ta način enkrat za vselej odstraniti
možnost anšlusa, ker so Habsburžani stari
nasprotniki nemškega edinstva, vrh tega
pa bi bila to izrazito katoliška država, ki
bi ji morda uspelo, pritegniti v svoj sklop
tudi Bavarsko, s čimer bi bila Nemčija
oslabljena.

List zaključuje svoja izvajanja z ugotovit-
vijo, da je Mala antanta slej ko prej odlo-
žen nasprotnik obnove avstro-ogrske habs-
burške monarhije in bodo morali to stališče
upoštevati tako v Parizu, kakor v Londonu,
ako hočejo računati še na nadaljnje sode-
lovanje Male antante pri graditvi trdnih te-
meljev evropskega mira.

Sprejem v Parizu v senci bajonetov

Pariz, 20. februarja r. Francoski listi se
deloma že danes bavijo o posetu avstrij-

skega zveznega kancelarja dr. Schuschnig-
ga in v zvezi s tem razglabljajo o avstrij-
skem vprašanju. Kakor so sicer vsi edini
v tem, da je samostojnost Avstrije potrebna
za ohranjanje evropskega mira, tako na
drugi strani s precejšnjo skepsjo spremlja-
jo politiko sedanjega režima, ki je z bru-
talnim nasiljem zatrl socialistični pokret
in zaplaval dovela v italijansko-fašistične
vode. Le redki listi posvečajo kancelarju
Schuschniggu kot nasledniku Dollfusa to-
ple pozdrave. Večina pariskih, zlasti levi-
čarsko usmerjenih listov ga sprejema skraj-
no hladno in rezervirano, ekstremnejši li-
sti pa celo pozivajo levičarske kroge, naj
sprejmejo avstrijskega kancelarja z de-
monstracijami v znak solidarnosti z zati-
ranimi socialisti v Avstriji. Spritno takega
razpoloženja javnosti so bile oblasti pri-
sillone izdati stroge varnostne ukrepe. Ofi-
cielni predstavniki bodo pozdravili kance-
larja Schuschnigga v senci bajonetov, kar
bo že samo po sebi nekako simboliziralo,
kakšen režim predstavlja.

Pariz, 20. februarja. d. Demonstracije, ki
jih pripravljajo pariški socialisti in komu-
nisti proti avstrijskemu zveznemu kance-
larju dr. Schuschniggu bodo, kakor kažejo
dosedanje priprave, zavzele zelo širok ob-
seg. Skupna akcija socialistične in komu-
nistične fronte je danes razširila po Parizu
leteke, v katerih poziva delavstvo, naj se
jutri zvečer ob prihodu brzega vlaka zbe-
re pred postajo in demonstrira proti av-
strijskemu diktatorju in klerofašističnemu
režimu, ki je uničil socialistične organizaci-
je v Avstriji. Marksisti nameravajo de-
monstrirati tudi pred avstrijskim poslaniš-
tvom v Parizu. Kakor pravi letak, bodo
demonstracije organizirane zato, da av-
strijskemu kancelarju v Parizu ne bo dolg
čas.

Habsburška politika

**Sedanjí avstrijski režim je docela v službi Habsbur-
žanov — Njegov edini cilj je povratek Habsburžanov
na avstrijski prestol**

Praga, 20. februarja. p. »Narodni Politi-
ka« se povodom potovanja avstrijskega
zveznega kancelarja dr. Schuschnigga v
Pariz in London bavi s tendencami avstrij-
ske politike in piše med drugim:

Avstrija se obnaša v zadnjem času vedno
bolj kot razvajen in kujavo dete Evrope.
Neprestano obletava velesile, jih roti in
prosi pomoči in na vse načine skuša zbuditi
usmiljenje z avstrijskim režimom; kdor pa
le malo pogleda za avstrijske kulise, vidi,
kam meri ta politika. Dočim se na eni stra-
ni predstavlja avstrijski režim kot nedolžno
jagnje, na drugi strani sistematično izpod-
kopava sedanjo državno ureditev v Srednji
Evropi in tako neprestano in vedno bolj
ogroža mir.

Skrajni cilj te avstrijske politike je ob-
nova habsburške monarhije, sprva v manj-

šeni, pozneje pa po možnosti v starem obse-
gu. Kdor je le malo kritično premotril go-
vorne in izjave avstrijskih državljanov v za-
dnjem času in delo avstrijske klero-monar-
hističnega režima bo spoznal, da je obnova
habsburške gloriole skrajni cilj sedanjega
avstrijskega režima. Iz zaupnih virov se do-
znava, da se v tem pogledu pripravljajo in
razmotirajo za avstrijskimi kulisami že fi-
slo konkretni načrti.

Tako domnevajo, da bi se dal ta cilj do-
sesti s tem, da bi sedanji predsednik av-
strijske zvezne države Miklas, ki mu poteče
mandat šele prihodnje leto, že sedaj od-
stopil. Vlada bi nato izvedla volitve novega
predsednika. Ne volili pa bi ga več direk-
tno, na podlagi splošne volilne pravice, mar-
več po izpremenjenih določbah nove usta-
ve, da bi smeli glasovati samo župani. Ker

Italijanska akcija proti Abesiniji

**Dočim se Italija na eni strani pogaja z Abesinijo,
pošilja na njeno mejo neprestano nove čete**

Pariz, 20. februarja. d. Na intervencije
francoskega poslanika v Rimu je italijans-
ka vlada obvestila Quai d'Orsay, da je iz-
dala stroge varnostne odredbe v obrambo
Somalijske lade zaradi tega, ker je v skrbeh,
da ne bi Abesinci napadli Somalijske vzdolž
vse njene zapadne meje. Vzemirajoče
vesti o položaju na meji italijanske Somalije
kažejo, da so bile vse doslej izdane
odredbe dejansko vujne potrebne.

Pariški listi poročajo, da doslej še no-
ben oddelek obeh mobiliziranih divizij ni
zapustil Italije, pač pa so odposlali v So-
malijo že več ladij z vojnim materijalom,
ki ga spremljajo oddelki specializiranih
artiljerijskih, inženjerskih in drugih enot.

O razvoju pogajanj z Abesinijo in Italijo
še vedno ni točnih vesti. Abesinska vlada
vztraja pri svoji zahtevi, naj se ves spor
predloži Društvu narodov in uredi pred
arbitražnim razsodiščem, česar pa Italija
noče sprejeti. Sedaj so pogajanja ba-
je koncentrirana na obliki in obsegu zadoščenja,
ki ga zahteva Italija od Abesinije zaradi
poslednjih incidentov, ter na jamstvih, ki
naj jih da Abesinija, da se v bodoče taki
incidenti ne bodo več ponovili.

Lavalov nasvet

Pariz, 20. februarja. AA. Zunanji mini-
ster Laval je sredi sprejela abesinskega po-
slnika. »Journal« piše, da je ta sestanek
v zvezi s posredovalno akcijo Velike Bri-
tanije in Francije v italijansko-abesinskem
sporu Laval je baje priporočil abesinske-
mu poslaniku, naj svetuje svoji vladi, da
sprejme predlog o ustanovitvi nevtralnega
pasa med Abesinijo in italijanskim ozem-
ljem v Somalijski Eritreji.

Novo vojaštvo na poti v Afriko

Rim, 20. februarja. k. V poslednjih dneh
je odplulo iz južno-italijanskih pristanišč
Neaplja, Messine in Palerma več velikih
ladij z oddelki fašistične milice, dobrovolj-
cev in vojnim materijalom v Somalijsko. Ra-
zen treh fašističnih bataljonov, ki so se v
Neaplju vkrcali na parnik »Gange«, so
vse ladje odplule ponoči. Iz Taranta in

Messine je odplulo proti Somalijski tudi več
vojnih ladij.

Fašistični tisk obširno komentira manife-
stacije, ki so jih priredile fašistične mladins-
ke in druge organizacije milicijske ob
njihovem odhodu v Somalijsko. »Giornale
d'Italia« trdi, da je bil v Italiji po zaslugi
fašizma obnovljen duh prostovoljnega žrt-
vovanja za domovino in da morajo biti
manifestacije, ki so jih priredili Italijani
fašističnim milicijskim, ko so se odpravili
v Somalijsko, resen opomin vsemu svetu,
da se dandanes sleherni Italijan pripravi
braniti svojo domovino ter da Italija
ni več taka, kakršna je bila pred svetovno
vojno.

Neapelj, 20. februarja. AA. Danes se je
vkrcal za pot v vzhodno Afriko bataljon
ženjskih čet, skupno 750 mož in 40 oficir-
jev. Mnogi so priredili odhajajočim vo-
jakom navdušeno slovo. Od njih se je po-
slovil tudi italijanski prestolonaslednik.
Jutri odide v vzhodno Afriko 400 speciali-
ziranih industrijskih delavcev.

Možnost vojne

Rim, 20. februarja. k. Z možnostjo, da na-
stanejo resne težave med Italijo in Abesinijo,
računa tudi italijanski tisk, ki danes že
opozarja javnost, da vojna ni izključena.
Kakor poročajo listi, nagovarjajo zastopniki
abesinskih obmejnih plemen svojega cesarja,
naj napade italijansko kolonijo, kamor
se niso prispela ojačenja iz Evrope, češ, da bi
bil uspeh povsem gotov. Abesinija je sicer
pristala na italijanski predlog, da se ustvari
nevtralni pas, toda zahtevala je za svoja
obmejna plemena prosto pot na tem ozem-
lju. Italija pa tega pogoja ne more sprejeti,
ker bi lahko abesinska obmejna plemena,
ki bi prodira v nevtralni pas, v danem pri-
meru od zadaj napadla italijanske obmejne
straže.

Kralj Boris obolev

Sofija, 20. februarja. p. Kralj Boris je
obolel na hripi. Po nasvetu zdravnikov bo
moral več dni ostati v postelji. Njegovo
zdravstveno stanje pa ni nevarno, če ne
nastopijo komplikacije.

god podobna mentaliteti naših domačih
dosedanjih političnih saboterjev in ab-
stinentov.

Prej nekaj dnevi smo čitali nekoliko
uradne statistike iz nekega drugega kle-
rikalnega režima in priznati moramo, da
se človeku lasje težijo, ko pregleduje
številke obračunov s političnimi nasprot-
niki režima ki pravi, da je urejen po
principih papežev enciklike. Našim do-
mačim gospodom pa enkrat za vselej:
zaman se zaganjate v nacionalno fronto
s klevetami in psovki. Držala bo
čvrsto in za vedno preprečila, da se vr-
nejo časi vaše strahovlade in vašega
resničnega izkoriščevanja države in na-
roda.

Za enotno fronto azijskih narodov

**Japonska je pripravljena dati Kitajski vsakršno po-
moč, če vstopi v azijsko fronto proti beli rasi**

Tokio, 20. februarja. b. Izredni kitajski
poslanik Vančungčuj, ki je včeraj prispel v
Tokio, je danes posetil zunanjega ministra
Hiroto in imel z njim dolg razgovor. Kakor
se doznava v diplomatskih krogih, je pri
tej priliki izrazil željo Kitajske, da bi se
v konkretnih ukrepih pokazalo in oživotvo-
rilo tesno sodelovanje Japonske in Kitaj-
ske na gospodarskem in političnem polju.
Japonski zunanji minister Hiroto je na to
željo odgovoril z daljšo izjavo, v kateri je
naglasil, da je Japonska pripravljena nudi-
ti Kitajski vsakršno pomoč in podporo, če
preneha na Kitajskem protijaponska gonja,
ki se je pod vplivom raznih zainteresiranih
velesil v zadnjih letih tako razpasla. Kitaj-
ski poslanik je glede na to dal konkretne
obljube.

V diplomatskih krogih sodijo, da je na-
počila v odnosih Japonske in Kitajske
nova doba, ki jo obeležuje tesno sode-
lovanje in ki stremi pod japonskim vodstvom
po skupnem odporu proti vmešavanju bele
rase in po združitvi vseh azijskih narodov
Dalnega vzhoda v enotno fronto. Zlasti
ameriški in angleški diplomatski krogi
spremljajo to akcijo z veliko pozornostjo

in naraščajočim vznemirjenjem.

Tokio, 20. februarja. AA. Jutri se bo
Vančungčuj sestel s predsednikom vlade
Okado, z vojnim ministrom Hajasijem in
s mornariškim ministrom Osumijem. Ne-
posredno po svojem sestanku z izrednim
kitajskim odposlancem je zunanji minister
odšel referat predsedniku vlade.

Japonsko-ruska pogajanja

Tokio, 20. februarja. d. Da bi se kakor-
koli uredila vprašanja Daljnega vzhoda, ki
neprestano ogrožajo mir med Rusijo in Ja-
pansko, so se ruski in japonski diplomati
v Tokiju vnovič sestali h konferenci. Ja-
panski delegaciji načeluje zunanji mini-
ster Hiroto, ruski pa poslanik Jurenjev. Na
programu konference so predvsem prizna-
nje Mandžurije po sovjetski vladi, ekste-
rioritarnosti v Mandžuriji, razne obmejne
zadeve, oddaja petrolejskih virov na Sa-
halinu v zakup ter japonsko-ruske pogo-
be o zakupu ribištva. Pričakujejo, da bo
Hiroto predlagal ruski delegaciji naj se
obmejno ozemlje med Mandžurijo in Sibi-
rijo demilitarizira.

Ovržene klevete

Pariz, 20. februarja. b. Parlamentarni
preiskovalni odbor, ki je raziskoval afe-
ro Staviskaja in v zvezi s tem razne ob-
dolžitve proti odličnim francoskim parla-
mentarcem, je danes objavil uradni komu-
nike, v katerem ugotavlja, da so po uspehi
vsestranske, toliko mesecev trajajoče
preiskave absolutno ovrženi vsi očitki pro-
ti bivšemu ministrskemu predsedniku
Chautempsu in vrhovnemu državnemu to-
žilcu Pressardu.

Beograjsko predmestje Prokop v nevarnosti

Beograd, 20. februarja. p. V davnih ča-
sah je bil na kraju, kjer je sedaj beograjsko
predmestje, nazvano Prokop, star rud-
nik. V poznejši dobi so na tem ozemlju na-
stale male naselbine, ki so se z ustanovit-
vijo velikega Beograda združile z mestom.
Ze nekaj časa sem pa so opažali, da se
zemlja na mnogih krajih seseda. Zadnje
dni so nastale nove velike vsedline in je
mnogo hiš v nevarnosti, da se porušijo.
Sesedajo se stari rudniški rovi, ki niso bili
zasuti. Danes je teren pregledala posebna
strokovna komisija, ki je ugotovila, da je
velika nevarnost nadaljnjih izprememb na
zemeljski površini. Zaradi tega je bil izdan
odlok, da se mora okrog dvajset hiš ne-
mudoma izprazniti, ker je nadaljnje biva-
nje v njih življenjsko nevarno.

Notarska vest

Beograd, 20. februarja. p. Dosedanji no-
tar pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah
Fran Stupica je podal ostavko na notar-
sko mesto. Za njegovega naslednika je
imenovan notarski pripravnik Fran Golob.

Katastrofa jugoslovanskega parnika pred Benetkami

Beograd, 20. februarja. AA. Danes po-
polodne ob 2 sta na vožnji iz Trsta v Be-
netke, kakih 6 milj pred Benetkami, trčila
italijanski parnik »Rodie« in parnik »Vila«,
last mednarodne družbe »Oceanica« na Su-
šaku. Karambol je bil tako huč, da se je
parnik »Vila« v 10 minutah potopil.
Do nesreče je prišlo zaradi goste megle.
Parnik »Rodie« je prevzel rešeno posadko
»Vile« in odplul v Trst.
Parnik »Oceanica« je bil največji parnik
družbe »Vila« in je imel 5500 ton.
Opravljal je redni tovarni promet med na-
šimi lukami in Kanarskim otočjem. Na
parniku je bilo 32 moških posadke. Povelje-
val jim je kapitan Josip Kalafatović. Po
prvih vesteh se zdi, da so utonile štiri
osebe. Parnik je vozil 3600 ton fosfata in
300 ton žita.

Nezgodna parnika »Zagreb«

Sušak, 20. februarja. n. Davi je parnik
»Zagreb«, last Jadranske plovidbe, nase-
del na sipino v bližini otoka Paga. Ladja
ni močno poškodovana. Na pomoč so od-
plule proti Pagi ladje »Lika«, »Sloboda«,
»Topolac« in »Jugoslavija«.

Najdba fosilnih ostankov prilikačev

London, 20. februarja. AA. Iz Bombaya
poročajo, da so pri izkopavanju v Vedna-
garju našli fosilne okeotneke ljudi. Viso-
kih komaj 15 palcev (slabih 40 cm) in
ostanke raznega orodja, ki bi po svoji ve-
likosti ustrezale tem prilikačevem. Mislijo,
da bo ta najdba velikega pomena za na-
daljnji razvoj znanosti razvoja človeka.

Volilna kampanja

Sreske organizacije JNS se povsod izrekajo za listo g. Jevtića — Tako zovane „akcije“, med njimi tudi slovenski bojovníki, bodo skušale postaviti svojo listo

Beograd, 20. febr. r. V listih, ki so zadnje dni objavljali polno več ali manj interesantnih vesti o volilnih listah in o vseh mogočih kandidaturah, je danes precejšnja suša. Sicer se pojavlja še polno imen, ali vidi se, da so deloma kar na slepo zabeležena — vsekakor pa so ta naštevanka postala nezanimiva. Do sedaj je namreč le eno gotovo: da bo nosilec državne nacionalne liste g. E. Jevtić in verjetno je, da postavi svojo državno listo tudi stranka gosp. Hodžere (Narodna stranka). Razgovori med ostalimi skupinami še vedno niso privedli do nikakega sporazuma. Zdi se, da so nastale nove težkoče glede vprašanja, kdo naj bo nosilec njihove liste. Včeraj in predvčeršnjim so se vsilile ponovne konference zastopnikov prizadetih grup, med katerimi so bili tudi znani gospodje iz Ljubljane.

Organizacije JNS po vsej državi sklicujejo svoje skupščine in konference ter se povsod izrekajo za nacionalno listo g. Jevtića. Na mnogih teh konferencah so bili tudi že postavljeni kandidati. Ker stranke liste ne bo, so sklepi glede kandidatov seveda le predlogi za nosilca liste, ki bo končno odločil o svojem pristanku na posamezne prijavljene mu kandidature. Organizacije JNS so v mnogih srezih tudi že sestavile posebne volilne odbore, ki bodo vodili volilno agitacijo za nacionalne kandidate.

Beograd, 20. febr. r. Včeraj in danes se je vršila tu konferenca zastopnikov raznih tkzv. „akcij“: Jugoslovenske akcije, Zbora, grupe Otadžbina in bojovníkov. Razpravljali so o volilni taktiki teh grup. Kakor znano je z nedavnim aranžmanom prevzel vodstvo vseh teh skupin izdajatelj Otadžbine g. Ljotić, ki je pristal korporativnega sistema. Kakor se zadržuje, je konferenca sklenila, da se razne akcije združijo v enotno volilno formacijo, ki bo skušala postaviti svojo listo z nosilcem Ljotićem.

Veliko številov kandidatov tudi v sarajevskem okrožju

Sarajevo, 20. februarja r. Zanimanje za volitve postaja tudi v Bosni vedno večje, vendar dosedaj še niso bile postavljene nikake definitivne kandidature. Sarajevo samo je v razpuščen Narodni skupščini zastopal bivši ministrijski predsednik dr. Milan Srđić, ki pa pri sedanjih volitvah ne bo kandidiral. Kdo vse će bo potevotal za njegovo nasledstvo, se še ne ve. Pač pa se za mandat sreza Sarajevo okolica poteguje 9 kandidatov. Vendar je malo verjetno, da bi ministrijski predsednik g. Jevtić kot nosilec državne liste vse sprejel na svojo listo. V višegradskem srezu bo kandidiral dosedanj poslanec tega sreza Milan Božić. Ravnotako se bo v livenskem srezu zopet potegoval za poslanski mandat dosedanj poslanec sreza Mustafa Mulalić. Oba poslanka sta v Sarajevu organizirala posebno volilno pisarno JNS za vse sarajevsko volilno okrožje, ki voli skupno 11 poslancev, 9 v srezih in 2 v Sarajevu samem. Za teh 11 mandatov je pripravljen dosedaj že okrog 40 kandidatov.

V vardarski banovini se še ni začelo

Skopje, 20. februarja r. Volilni pokret je v vardarski banovini še v prvih početkih. Do danes še ni bilo nikake kandidacijske konference in tudi drugače še niso znane nobene kandidature. Računa pa se, da bo velik del dosedanjih poslancev na novo kandidiral. Organizacije JNS v vardarski banovini bodo aktivno posegle v volilno borbo in se zavzele za Jevtićevo listo.

Kandidature pristašev JNS

Beograd, 20. februarja r. Organizacija JNS v srezu Nova Kanjača se sklenile podpirati v volitvah državno kandidacijo listo g. Jevtića. Obenem so za kandidata novokanjiškega sreza zopet postavili dosedanjega poslanca dr. Slavka Ščerova.

Za belovarski srez, ki voli dva poslanka, so organizacije JNS postavile kandidature dosedanjega poslanka Stjepana Šiftarja in poleg njega še seljaka Miljutina Bosanca. V mestu Splitu bo kandidiral dosedanj poslanec dr. Andjelinić, v okoliškem srezu, ki voli dva poslanka, pa so znani že štirje kandidati, med njimi bivši senator Peter Čirnić. V splitskem volilnem okrožju, ki ima 15 mandatov so za enkrat prijavljene naslednje ponovne kandidature bivših poslancev: dr. Gospodnetić za Brač, Juraj Duboković za Hvar, Joakim Kunjašić za Korčulo, Urukalo za Benkovac in minister dr. Kožul za Šibenik. Srez Skoro za vse sreze pa so že prijavljeni tudi vzporedni kandidati.

Za srez Ruma je JNS vnovič postavila kandidature dosedanjega poslanka Emilijana Grbića.

Službeni komunikacije o situaciji v primorski banovini

Split, 20. februarja. n. Banska uprava je izdala danes naslednje komunikacije o predvolilni situaciji: Po povratku bana Jablanovića iz Beograda v Split se je pričelo v tukajšnjih političnih krogih in med primorskimi volilci intenzivno zanimanje za skup-

ščinske volitve. G. bana je posetilo že več bivših narodnih poslancev, predsednikov občin, zastopnikov sreskih in občinskih organizacij JNS ter meščanov, ki so izražali svoje veliko zaupanje vladji g. Jevtića in odobravljal, da je prevzel mesto nosilca državne kandidatne liste. Obenem so informirali bana o politični situaciji glede na bližnje volitve. Vse kaže, da bodo vse organizacije JNS v primorski banovini nastopile kompaktno za ministrijskega predsednika Jevtića in da so pripravljene disciplinirano voliti kandidate, ki bodo postavljeni v posameznih srezih na njegovi listi, da tako pomagajo uspešno izvesti osnovne principe, ki jih je postavil ministrijski predsednik vlade v deklaraciji z dne 3. februarja, t. j. načela o sporazumu in sodelovanju vseh konstruktivnih elementov v državi. V kratkem bodo postavljeni posamezni sreski kandidati.

Bojovníki bodo imeli svojo listo...

Beograd, 20. februarja p. Akcijski odbor Jugoslovenskega narodnega pokreta Zbor objavlja: Nocoj ob 8. je akcijski odbor Jugoslovenskega narodnega pokreta „Zbor“ sprejel sklep, da nastopi v parlamentarnih volitvah s svojo lastno državno kandidatno listo, katere nosilec bo g. Dimitrije Ljotić.

Akcijski odbor utemeljuje ta svoj sklep z daljšim pojasnilom, v katerem pravi med drugim: Kriza političnih ustanov ter družabne in gospodarske težkoče so povzročile, da so se na raznih krajih domovine brez medsebojnega razumevanja ali do-

govora pojavila istovetna nova politična in družabna stremjenja. Ta stremjenja so naša izraz v osnovnih načelih novega pokreta, ki je dal svojo izjavo o prečitih vprašanjih sedanjice dobe v svojih „smernicah“, ki so jih kot svoje sprejeli in objavili mnogi neodvisni pokreti in skupine v svojih organih. Volitve za Narodno skupščino so zatekle novi pokret v polnem delu na organizaciji. Zavedajoč se, da svojo ideologijo in svoj program lahko ustvarijo samo s neposrednim in odločnim sodelovanjem v volilni borbi, če tudi pod najtežjimi pogoji, nismo mogli ostati prekrizani rok, tem manj, ker se osnovna načela, ki jih zastopamo in smernice, po katerih se ravnamo, bistveno razlikujejo od stališča raznih uradnih in strankarskih grupacij.

Djakovski škof prepoveduje duhovnikom kandidature

Osijek, 20. februarja n. „Glasnik djakovačke biskupije“, ki ga izdaja škofijski ordinarijat v Djakovu, je objavil odredbo škofa dr. Aleksandrića, ki prepoveduje duhovščini škofije kandidirati za narodne poslance na katerikoli listi. Odkol citira najprej že znano odredbo zagrebskega nadškofa, nato pa pravi: „Vsebinsko okrožnico hrvatskega metropolita sprejemam v celoti in določam, da ima veljati tudi za djakovski škofijo in apostolsko administracijo.“

Prepoved tudi v ljubljanski škofiji

Kakor čujemo, bo že prihodnje dni izšla tudi v ljubljanski škofiji škofijska naredba, ki prepoveduje vsem duhovnikom kandidature v predstoječih skupščinskih volitvah. Naredba bo nasvetovala duhovščini tudi skrajno vzdržnost v volilnem boju ter prepovedala, da bi se sveceniki eksponirali za eno ali drugo listo.

Enake odredbe se pripravljajo tudi za mariborsko škofijo.

Brez vzhodnega pakta sporazum nemogoč

Angleška vlada se strinja s francosko, da se letalska konvencija ne more ločiti od ostalih namernih paktov

Pariz, 20. februarja g. O včerajšnji seji ministrijskega sveta se dozna, da namestnik francoske vlade za sedaj prepusti angleški vladi, da bo napram Nemčiji branila francosko-angleški program od 3. februarja in pričela z Berlinom direktna pogajanja. Zaradi tega pričakujejo v Parizu z veliko napetostjo sklepe današnje seje angleškega kabineta. Že včeraj je angleška vlada po francoskem poslaniku v Londonu sporočila francoski vladi, da bo šele po skrbnih posvetovanjih s Parizom in Rimom ugodila želji Nemčije po direktnih pogajanjih in da se po njenem zahtevu letalska konvencija ne more oddvojiti od ostalega programa.

O položaju, nastale po nemškem odgovoru, piše „Petit Parisien“ med drugim, da je zunanji minister Laval na včerajšnji seji ministrijskega sveta dal izraziti svoje mnenje o zadovoljstvu, ker potekajo razgovori med Londonom in Parizom v najpristnejšem ozračju. Nemška spietka, ki naj bi bila razdvajala Francijo in Veliko Britanijo, je dosegla nasprotni učinek. Angleška vlada soglašala s francosko, da vzhodnega pakta ni mogoče ločiti od ostalih vprašanj, kakor predlaga nemška vlada. Glede nadaljevanja pogajanj z Nemčijo pa prepusti Francija Veliki Britaniji popolno prostost in iniciativo.

„Echo de Paris“ poudarja, da še niso pozabili, kako je Nemčija kršila veliko mednarodno pogodbo. Francija ne bi mogla več slediti Veliki Britaniji, če bi v tem pogledu izpremenila svoje dosedanje stališče. Nemčija čimdalje bolj napada Sovjetsko unijo. Velika Britanija je sporočila vladi v Moskvi, da jo bo podrobno obvestila o vseh pogajanjih, ki jih bo imela z Nemčijo. List pozdravlja ta angleški korak in pristavlja, da je Velika Britanija pri tej priliki tudi sporočila, da bo v vseh vprašanjih istega mnenja kakor Francija. Nemška vlada bo morala iz tega angleškega koraka sklepati, da je Velika Britanija moralno za vzhodni pakt.

Posledice zgrešene nemške politike

London, 20. februarja. W. na današnji seji angleške vlade so razpravljali o ukrepih, potrebnih glede na nemški odgovor. V zvezi s tem je zelo zanimiv uvodnik „Timesa“, ki poudarja, da so z Nemčijo postopali v dosedanjih pogajanjih kot z docela enakopravno državo. V ostalem je uveljavno, če je Nemčija sama dobila drug vtis, ker se ni udeležila važnih razgovorov v Rimu, Parizu in Londonu in končno tudi ne posvetovanj Društva narodov v Ženevi. Rezultat teh konferenc je bil, da so postali odnosi med Francijo in Italijo tako tesni, kakor še nikoli, odnosi med Francijo in Veliko Britanijo pristrani, kakor še nikdar in da sta se tudi Francija in Rusija zbližali. Tako je moral Nemčija dobiti vtis, da jo izolirajo. Brez dvoma pa je, da ni nič bolj doprineslo k osamljenosti Nemčije, kakor njen izstop iz Društva narodov in šovinistična propaganda, ki je označevala prve dneve Hitlerjevega režima. Na drugi strani se je Hitler sam v zadnjem času odločno približal drugim državam. Sedanja prilika za splošni sporazum se ne sme zamuditi, kakor se je to doslej večkrat zgodilo. Poleg tega se mora pomisliti, da se je Nemčija pred enim letom izjavila sporazumno z mednarodno kontrolo svojih vojnih sil, z začasno omejitvijo svojih letalskih sil na 50% skupnih letalskih sil svojih sosedov. Takrat Nemčija se ni imela bombnih letal, kar pa se je izpre-

menilo. Danes zahteva Nemčija enakopravnost v vsakem pogledu, ki jo bo končno tudi dobila. Bolje pa bi bilo, ako bi dobila enakopravnost v prijateljskem sporazumu kakor s privatnimi akti na eni in z neljubimi koncesijami na drugi strani. Podpisniki versajške pogodbe naj se ne obotavljajo, da osvobodijo Nemčijo od vojaških omejitev. V poglavju pod pogojem, da se vse države podvržejo omejitvi oboroževanja. Medtem se mora storiti vse, kar bi pospešilo mir. Nemčija je pripravljena takoj razpravljati o predlagani letalski konvenciji. Gotovo je, da bi njena zaključitev imela ogromen pomen, čeprav bi ostala sama. Francija izjavlja, da ne more biti nobenega zdravega sporazuma, ki ne bi vseboval tudi pakta o vzhodnem Locarnu, toda varljivo upanje v pogajanja, ki bi ugodila vsem možnostim, se morajo na vsak način preprečiti. Tako upanje je onemogočilo tudi uspeh razorožitvene konference. Na vsak način je bolje prikriti z delnimi dogovori in polagoma zgraditi splošen dogovor, kakor misliti, da se mora takoj najti univerzalni lek. Razpravljalo se bo o vsem, kar se mora razpravljati pod izrecnim pogojem, da ne bo stopil v veljavno noben separatni pakt, dokler ne bo dosežen splošen sporazum.

Anglija zahteva jasen odgovor

London, 20. februarja. Č. Macdonald je imel sredi daljša posvetovanja z zunanjepolitičnimi strokovnjaki svojega urada in vojnega ministristva glede odgovora, ki naj ga angleška vlada da Nemčiji na njeno noto. Po posvetovanjih je bil na dvoru in je poročal kralju. Politični krogi zatrjujejo, da angleška vlada ne bo nasprotovala neposrednim pogajanjem z Nemčijo, kakor jih zahtevajo v Berlinu, zahtevala pa bo, da se prične šele tedaj, ko bo nemška vlada dala nadaljnja pojasnila o svojem odgovoru na angleško-francoske predloge z dne 3. februarja. Obenem bo Anglija skupno s Francijo odgovorila Nemčiji na njeno poslednjo noto. Po glasovih, ki se širijo v Londonu, namerava Nemčija pristati na demilitarizacijo Porenja, zahtevala pa bo dovoljenje, da zgradi na tem ozemlju oporna letališča.

Za direktna pogajanja med Anglijo in Nemčijo prihajata v poštev dve možnosti, bodisi Simonov obisk v Berlinu ali pa prihod zunanjega ministra Neuratha v London. Kakor se zdi, so angleški diplomatski krogi proti prvi možnosti. Nekatere berlinske vesti zbujajo domnevo, da Nemčija ne bo pristopila h konvenciji o medsebojni letalski pomoči, če se bo zahtevalo kot pogoj istočasno uresničenje ostalih predlogov angleško-francoskega načrta od 3. februarja. Menijo tudi, da Nemčija ne bo pristala na omejitve svoje obrambne sile na kopnem in v zraku.

Stališče Rusije

London, 20. februarja. A. A. Sovjetski poslanik Majski je imel včeraj govor, v katerem je označil stališče sovjetske vlade napram angleško-francoski izjavi od 3. februarja. Dejal je, da ne more biti varnosti v zapadni Evropi brez enake varnosti v vzhodni Evropi. Najprej je treba uvesti varnostno enakost za vse predele evropske celine. To naglašata tudi angleško-francoska izjava. Po mnenju sovjetske vlade je najboljši sistem varnosti pogodba o medsebojni pomoči, kakršni sta konvencija o letalski pomoči in vzhodni pakt.

Ministrska odgovornost v Rumuniji

Bukarešta, 20. februarja. p. Vlada je predložila parlamentu predlog zakona o odgovornosti ministrov, po katerem ministri za svoja dejanja ne bodo več odgovarjali parlamentu, kakor doslej, marveč apelacijskemu sodišču v Bukarešti kot najvišjemu rumunskemu sodišču. Minister je odgovoren za vsa svoja dejanja še dve leti po ostavki oziroma razrešitvi.

Anton Lajovic:

Slovinci in naši spomeniki

Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju

Pretekli časi so nam pustili slabo in mavelovno dedščino, dedščino zelo izrazite individualizma. Duh časa v 19. stoletju je bil v zapadni Evropi liberalen in s tem individualističen. Potekal je za liberalizem zlasti iz gesla svobode in se je izrazil po kazal tudi v gospodarskem življenju. Imel je svoj izraz v mišljenju, da se doseže najboljša uravnovesenost vsega gospodarskega življenja s tem, da pustite vsakogar gospodariti tako, kakor sam ve in more. Na ta način da se bodo najlepše sharmonizirale gospodarske neuravnovesitosti. Temu mišljenju je pri nas točno odgovarjala prisotnica: Vsak zase, Bog za vse!

Drugi odločilni vir za individualistično mišljenje našega človeka je bila naša podarmenost v takni Avstriji. Tu smo živeli kot mal osamljeni narodci, raztrgani na štiri upravne enote, s čimer se je umetno doseglo to, da so Slovenci, živeči v teh štirih deželah, imeli štiri različna sredstva, v katere je po nujnosti razmer stremelo njihovo gospodarsko, zlasti pa politično življenje. Že ta razdelitev na štiri dežele je bila izredno močna zavora za ustvaritev skupnostnega čuta. To zavoro čutimo še danes, ko so se zmirom živa ona nasprotja, izvirajoča iz svoječasne upravne razdelitve. Tej upravni razdelitvi se imamo zahvaliti, da še danes govorimo o Gorenjcih, Dolenjcih in Notranjcih, o Primorcih, Štajercih in Koroskih. Niso pa to zgolj krajevne ali teritorialne oznake, marveč ta imena vsebujejo še danes neka skupnostna čustvovanja, ki se rada ob raznih prilikah ali neprilikah znova pojavljajo.

To notranjo razbitost in desagregriranost čutimo dovolj še sedaj v vsem našem narodnem življenju. Le s silno težavo in z velikim naporom se ustvarja šele danes pri nas skupnostno čustvovanje za narodne zadeve.

Pri taki rahlosti skupnostnega čustvovanja ni presenetljivo, da ima slovenski človek tako malo smisla za družbene smotbe in za družbene manifestacije. Vse take stvari smatra za golo formalistiko in se mu vidi kot znamenje robustnega zdravja, če bagatelizira vso tako formalistično kramo.

Močna gluhost za skupnostne simbole se mi zdi pred vsem značilna v spomeniški tehniki, ki se danes pojavlja v Sloveniji. Spomenike kralju Aleksandru hočejo postaviti Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuj in celo Mežici. Nekateri izmed teh likovne spomenike, drugi kake humanitarne institucije. Slednji se mi zdijo zanimivi po tem, ker hočejo priložiti, ko se postavljajo spomeniki kralju Aleksandru, porabiti za to, da jim služi ideja, da je treba kralju Aleksandru postaviti spomenik, kot dobrodošla reklama za lažjo ostvartitev onih dobrodelnih ali humanitarnih institucij, ki bi jih moral še itak ostvariti.

Kakšna pa je stvar z likovnimi spomeniki? Zdi se mi, da bo vsakomur jasno, zakaj gre, če ga vprašamo, jeli bi bila ista stvar, da stoji spomenik Franceta Prešerna mesto v Ljubljani v Kranju ali pa celo v Vrbi. Prešern je živel dolgo dobo v Ljubljani, dolgo tudi v Kranju, v Vrbi pa je bil rojen. Mar bi moral eno izmed teh dejstev biti odločilno za to, kje naj stoji spomenik Prešernu?

Podobno je z vprašanjem, kje naj stoji spomenik, dostojen kralja Aleksandra I. Zakaj, vpraša se pri tem dvoje, namreč kdo je tisti, ki spomenik postavlja, in drugič, zakaj ga postavlja v tem kraju in zakaj ne v drugem. Vpraša se, kdo in v čemvemu imenu manifestira, ko postavlja spomenik, ter kaj in na kak način mesto in kraj spomenika manifestira nasproti gledalcu, bodisi da je ta Slovenec, ali pa kdo drugi!

Ko so naši očetje postavili Prešernu spomenik: baš v Ljubljani, ne more biti dvoma, da so hoteli s tem pokazati, da hoče vsi slovenski narod dati s spomenikom Prešernu vidnega izraza misli, kako veliko duhovno vrednost in ceno pripisuje pesniški tvorbi Franceta Prešerna, pripisuje baš s

tem, da mu postavlja spomenik v Ljubljani, ki je že takas, v času naše teritorialne razcepljenosti, bila nesporno duhovno in politično središče slovenskega naroda. Za vsakogar, ki je le nekoliko bil informiran o življenju slovenskega naroda in ki je vsled tega vedel, da je Ljubljana kulturno središče tega naroda, je bilo že samo po tem, da je tu stal spomenik Prešerna jasno da gre za moža, ki pomenja veliko vrednoto za ves slovenski narod. Če bi isti spomenik bili postavili namesto v Ljubljani v Kranju, ali pa v Prešernovem rojstnem kraju, v vasi Vrbi, je jasno, da bi nikakor ne mogli pomenjati tiste vsenarodne manifestacije, kakor to pomenja s tem, da stoji v Ljubljani.

Na enak način stoji stvari s spomenikom kralja Aleksandra. Slovenci v svoji narodni državi nimamo nikake potrebe do kakake lažnega patriotizma, kakoršnega smo morali kazati v habsburgovski Avstriji. Stvarnost našega državnega življenja je dovolj tehtna in močna, da daje trdno in istinito ter veljavno podlago vsemu onemu stremljenju, ki naj dobi izraz v spomeniku kralja Aleksandra I., dostojnemu njegovega spomina.

On je bil tisti, katerega je slovenski narod po svojih tedaj poklicanih zastopnikih prostovoljno izbral kot reprezentanta svoje, vsem Jugoslovanom skupne narodne države. On je bil prvi simbol naše, v težavah se ustvarjajoče narodne države. Čim intenzivnejše bi bilo naše državno čustvovanje, tem jasneje bi bilo naše spoznanje o važnosti kralja Aleksandra za državno svobodo nas Slovencev. Naša hvalečnost do njega mora biti tem večja, ker vemo, da je kralj Aleksander v skrajno nevarnih časih vso odgovornost vzel na svoje rame in s tem, da je rešil državo notranjega razpada, nam Slovencem predvsem rešil narodno življenje. Zakaj nikomur bi z razpadom naše države bolj ne pretila smrtna nevarnost kakor ravno Slovencem.

Postaviti kralju Aleksandru spomenik, njega vreden, je torej dolžnost vsega slovenskega naroda. S tem, kakršnega mu bo postavil, bo obenem pokazal, kako ceni sam sebe in svoje narodno življenje. Oni spomenik, ki ga bo postavil slovenski narod kot celota, bo verno zrcalo njegove državnosti in narodne zavednosti.

Kje naj stoji reprezentativni spomenik, ki naj reprezentira manifestacijsko voljo vsega slovenskega naroda, mar v Mežici?

Maribor in Celje in Ptuj in Mežica hočejo Velikemu kralju postaviti spomenike. Ali naj naša izvajanja pomenijo, da naj jih ne postavljajo? Nikdo ne more imeti ničesar proti temu, da naj tudi ti kraji postavijo svoje spomenike kralju Aleksandru. Toda, če bi prišlo do tega, da ti kraji res postavijo svoje spomenike, ali se da reči, da so se ti kraji že s tem, da so sami postavili spomenike, oddolžili dolžnosti, ki zadeva ves slovenski narod, to je vsakega slovenskega človeka, da se postavi kralju spomenik, reprezentirajoč manifestacijsko voljo vsega slovenskega naroda, spomenik, ki vsled tega ne more stati nikjer drugje kakor v srcu Slovenije, v njenem duhovnem, kulturnem in upravnem središču, ki je edino-le Ljubljana?

Vsi zgoraj navedeni kraji bi s tem, da postavijo svoje spomenike, ne bili razrešili dolžnosti, da enako vsem drugim Slovencem prispevajo za glavni reprezentativni spomenik v Ljubljani.

To se pravi, da zadane one, ki hočejo imeti zase kraljeve spomenike v Mariboru, Celju, Ptuj in Mežici prevzem dvojnega bremena, pri čemer je breme za prispevanje spomenika v Ljubljani neprimerno važnejše in bolj neizogibno.

Toda ali je v sedanjih prilikah res dana Slovencem gospodarska možnost, da zdrži toliko bremena? To velja premisliti temeljito, ko bo umetniška in reprezentativna vrednost spomenika kralja Aleksandra, postavljene v Ljubljani, verno zrcalo slovenske narodne časti in narodnega ponosa.

Moskovski šahovski turnir

Moskva, 20. februarja. n. V torek so bile odigrane vse veseče partije iz prejšnjih kol. Botvinnik je premagal Romanovskega, partiji Rabinovič-Goglidze in Rabinovič-Ragozin pa sta se končali remis.

Končno stanje po IV. kolu: Botvinnik, Flohr in Löwenfisch 3 in pol, Rjumin in dr. Lasker 3, Ragozin in Ljilienthal 2 in pol, Capablanca, Spielmann, Lisicyn in Rabinovič 2, Pirc, Romanovski, Goglidze, Bogatirčuk in Kan 1 in pol, Stahlberg, Alatorcev in Čechover 1, Menšikova 0.

V pričakovanju rablja

Maribor, 20. februarja. Vaš dopisnik je imel razgovor s predsednikom okrožnega sodišča v Mariboru dr. Zihierjem glede prihoda krvnika Harta in je doznal naslednje: Rabelj Hart bi moral biti že danes v sredo ali najkasneje jutri v četrtek dopoldne v Mariboru. Če ga iz razlogov, ki niso znani tudi še v četrtek ne bi bilo, bo v teku dopoldneva ponovno brzojavno pozvan v Maribor k izvršbi obsodbe.

Na vprašanje, kako je s pozivom rablja na splošno, je predsednik dr. Zihier pojasnil, da je v pretežni večini primerov dole ministerstvo pravde po odloku o izvršbi sodbe direktno pozvalo rablja. Hart je, kakor znano, uslužben pri kaznilnici v Zelenici in ga je za vsak primer pozvalo v Maribor tudi tukajšnje vodstvo okrožnega sodišča, ker ni bilo obveščeno, sli je ministerstvo pravde direktno pozvalo krvnika v Maribor.

Z istim vprašanjem se je obrnil vaš dopisnik tudi na predsednika senata viš. sv. dr. Tombaka, ki je pojasnil, da bi moral biti Hart že danes v Mariboru. Zakaj se je zakasnil mu razlogi niso znani in ga pričakuje za vsak slučaj jutri.

Predsedstvo okrožnega sodišča se je postavilo strogo na določbo zakona, ki dopušča pri justifikaciji navzočnost najožje skupine predstavnikov sodne in policijske oblasti, zagovornikov in sorodnikov ter oseb, ki jih eventualno imenuje obsolence Predsednik okrožnega sodišča dr. Zihier je bil danes neprekinjeno zaposlen s številnimi administrativnimi posli, ki so v zvezi z izvršbo obsodbe.

Prva ciganska poroka v Cirkovcih

Ptuj, 20. februarja

V Cirkovcih na Dravskem polju je imela v ponedeljek ondotna ciganska kolonija pravi praznik. Poročil se je ciganski par iz rodu Hudorovičev, ki stanuje na občinski gmajni. Ni bil to ravno mlad par, temveč že starejši, saj ima že šest nezakonskih otrok. Za to „gostovanje“ je vladalo v Cirkovcih veliko zanimanje. Pa so cigani napravili tudi veliko reklamo. Že celih 14 dni so pobirali pri kmetih mile darove za gostovanje, na katero so povabili ne samo cirkovskega župana in župnika, temveč celo svojega ciganskega kralja, ciganskega primasa iz Madžarske.

Osnovatelja kolonije, dva cigana, sta dobila med vojno domovinski list v občini Cirkovcih, ker jih niso vedeli kam drugam poslati. In ta ciganski par ima danes že 43 naslednikov in jih bo še več, če ostanejo vsaj pri takem zdravju, kakor so. Dve ciganski deklici sta se zadnjič zanimivo pogovarjali med seboj. Prva je rekla: „Čim dovršim ljudsko solo, pojdem služiti.“ Druga, že zdaj ciganska lepota v 13. letu starosti, pa je glasno odgovorila: „Služiti ne grem. Cigani moramo vendar po svetlu.“ Cirkovčani si kajpak želijo da bi šli vsi cigani od tod po svetu in da se tudi ne bi nikoli več vrnili, ker so domačinom v veliko nadlogo. Prej je rod prejemal visoke obiske iz drugih krajev, zdaj so jim te obiske prepovedali in žandarmerija strogo pazi, da se kateri drug cigan ne pri-tepe k sedanjim družinam, ker se je bati, da ne bi takoj nastala cela večja kolonija, katere bi se ne mogli več ubraniti. Nu, zaenkrat jim domači župnik tudi poroke ni računal, samo da jih je pridobil pred oltar, saj so cigani kršeni Seveda je bil krst tudi zastoj.

Vremenska nanoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, ponekod nekoliko bolj oblačno, v ostalem stalno vreme.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Menjajoče se oblačno, ponoči mraz, podnevi se bo temperatura zelo dvignila.

Državna razredna loterija

Zrebanje 18. februarja 1935.

Din 6.000 št.: 17.426

Din 1.000 št.: 5.817 5.864 5.871. 5.878. 10.879. 17.466. 17.498. 24.823. 46.106 46.123. 46.132. 62.008. 62.058. 75.667. 75.668. 95.728. 95.739. 95.793.

Srečke za tekoče kolo so vse razprodane.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naši kraji in ljudje

Cerkven konflikt pod Krimom

Spor med župnikom in župljani na Golem. — Starokatoliška maša pod Krimom.

Poročajo nam: Vsem Ljubljancem, ki ob solnčnih nedeljah radi pohite po malo telesne in duševne osvežitve v okolico, zlasti pa smučarjem, ki imajo po bregovih okrog Kureškega sijajne terene, je dobro znana prijazna vasica z oddaljeno vidno župno cerkvijo. Golo pod Krimom. Tu se je v zadnjih tednih stari konflikt med župnikom in farani razvil do take ostrine, da so župljani zagrozili z izstopom iz rimsko-katoliške cerkve in so naredili že tudi prve korake za izvršitev svoje grožnje.

Že eno celo generacijo pase ovčice na Golem stari župnik g. Kunaver. Kakor se to godi po nekaterih farah pri nas, se tudi o golanski fari ne da reči, da bi si bili župnik in njegovi verniki ravno najboljši sosedje. Golani očitoj svojem dušnem pastirju, da je malo preveč »gospodarski«. V okroglih štirih desetletjih župnikovanja je imel g. župnik celo kopo tožb s svojimi župljani in nekatere izmed pravnih so se vlekle leta in leta. Posledica je bila, da mnogi Golani že več let niso hodili k cerkvenim opravilom domačega župnika, marveč so raje hodili v sosedne fаре.

V zadnjem času je golanski župnik spet s pravdo uveljavil neke svoje pravice nasproti svojim faranom. Od dveh gospodarskih je iztožil bero za več let nazaj, kar

znacee že majhno premoženje. Poleg tega je hotel, sklicujoč se na pravice iz starih časov, s pomočjo sodnije prisiliti Golane, da mu z ročnim delom in vprežno živino tudi v današnjem času obdelujejo polja. Ta zahteva pa je tako razburila farno, da je že nekaj nedelj sem cerkev g. Kuna- verja ostala skoro prazna. Farani so poslali na škofijski ordinarijat v Ljubljani posebno deputacijo, ki je izrazila zahtevo, da župnik brez odlašanja zapusti župnijo, sicer bo Golo z vsemi vsemi izstopilo iz rimsko-katoliške cerkve.

Kakor je videti, škofijski ordinarijat tej zahtevi ni povsem zadovoljivo ustrelel. Med kmeti razburjene fаре se je nato pojavila obsežna propaganda za prestop iz rimskokatoliške v starokatoliško cerkev. Za preteklo nedeljo so Golani povabili starokatoliškega župnika g. Lavrinca iz Ljubljane, da jim je prišel pridigati in maševat. V dvorani Gasliškega doma v Skrlj- lah se je vršilo prvo cerkveno opravilo po starokatoliškem obredu pod Krimom. Dvora- na je bila skoraj premajhna za toliko ljudi; koliko se jih je zbralo iz protesta in koliko le iz radovednosti, je seveda tež- ko ugotoviti.

Ljubljana in vsa okolica z napeto pozor- nostjo opazujejo kako se bo končala nena- vadna borba.

Ančica Mitrovičeva in Josip Rijavec v operi »Carmen«

Danes 21. t. m. gostujeta v Bizetovi ope- ri »Carmen« dva odlična in priljubljena pevca, gospa Ančica Mitrovičeva, članica zagrebške opere, in g. Josip Rijavec, stal- ni gost praškega gledališča.

Gospa Ančica Mitrovičeva, ki je znana naši publiki iz njenega angažmana in ponovnih gostovanj v naši operi, je bila članica leipziskega gledališča, kjer je žela največje uspehe kot interpretka velikih opernih partij, prežetih od njenega solnč- nega temperamenta in prekrasnega petja.

Prav tako laskave so zagrebške kritike. Gledališka uprava v Zagrebu ga je po- vabila na ponovno gostovanje, toda ponud- bo je moral odkloniti, ker poje že 26. t. m. na filharmoničnem koncertu v Pragi pod muzikalnim vodstvom dirigenta Va- clava Talicha.

Z veseljem pozdravljamo oba odlična goeta v naši operi, ki nam bosta nudila v vsakem pogledu umetniški večer.

Važna anketa za vodovod Predvor - Stražišče

Kranj, 20. februarja. Srečni načelnik dr. Ogrin je v ponedel- ljek dopoldne sklical sestanek zastopnikov onih občin, ki so posebno zainteresirane na napeljavi vodovoda od Predvora proti Kranju in Stražišču. Udeležba je bila zelo zadovoljiva. Srečni načelnik je v poudar- nem nagovoru opisal osnutke za vodovod, ki so bili pred letom sprejeti v program, in sicer: vodovod v Cerkljah, vodovod na Jesenakem, vodovod Koro-Naklo, poseb- no pa vodovod Predvor-Stražišče. Za sad- nji vodovod je Higieniski zavod že izdelal osnutek in bi delo stalo približno 600.000 dinarjev.

Inž. Stojan Guzelj je poudaril, da je stu- denec v Bistrici nad Predvorom nenavad- no močan (do 200 sekundnih litrov). Vo- da je v kemičnem in bakteriološkem po- gledu odlična. Na tem vodovodu so po- sebno zainteresirane vasi na desnem bregu Kokre in studenec bo zadostoval za vse. — Šef Higieniskega zavoda dr. Petrič je omenil, da bi se mogel napraviti v Tupa- lih odcep od starega vodovoda za vas Oševci, ki že ima načrt za samostojen vo- dovod v stroških 200.000 Din, zbranega ima tudi že nekaj denarja. Vendar je bolj pri- poročljiva priključitev k obstoječemu vo- dovodu. V Vogljah pa bi se napravil od- cep za smledniški okoliš. Ko so posegli v debato razen sreškega načelnika še ostali udeleženci, so bili sprejeti naslednji sklepi: Vsa vodovodna proga od Predvora do Stražišča naj se gradi po skupnem enot-

nem načrtu. Zaenkrat naj se zgradi le pr- va etapa, vodovod za vasi Predvor, No- va vas in Breg. K povečanim stroškom (172.000 Din) zaradi večjega premera cev- med zajetjem in rezervoarjem prispevajo sporazumno naslednje občine: Kranj 120.000, Predosje 14.000, Trboje 14.000, Stražišče 20.000 in Naklo 4000. Zastopniki občin se obvežejo, da bodo skušali te pri- spevke spraviti do sklepa na občinskih se- jah, da bodo sprejeti v občinski proračun za 1935-36.

Anketa je potekla v lepem soglasju. Sma- tramo jo lahko za polaganje temeljnega kamna v mreži velikega vodovodnega na- črta, ki se bo razvedel po vaseh širne kranjske okolice.

Gospodarsko zborovanje v Mozirju

Mozirje, 20. februarja. Gornjegrajski sreski kmetijski odbor je priredil v nedeljo 17. t. m. v Sokolskem domu lepo uspešno gospodarsko zborova- nje. V uvodu se je banovinski svetnik, predsednik tega odbora g. Goričar spom- njal smrti pokojnega kralja Aleksandra in nazdravil mlademu kralju. Po prečitaniu pozdravnih brzojav ministro za kmetij- stvo g. dr. Jankoviču in banu g. dr. Pucu je predsednik orisal delovanje sreskega kmetijskega odbora ter prešel na potrebe kmetijstva, ceste, regulacijo hudournikov.

Sledilo je aktualno poročilo o elektrifi- kaciji Gornje Savinjske doline, ki ga je podal višji svetnik g. inž. Rueh. Po debati so prišli interesi do zaključka, da bi bila zaenkrat možna izpeljava daljnovo- dnejske elektrarne s Polzele do Mozirja. S tem bi bila podana potrebna pobuda za nadaljnjo elektrifikacijo sresa. Strazke za izpeljavo bi nosila banovina in prizadeti kraji, odnosno odjemalci električne en- ergije. Ob zaključku je g. Goričar izjavil, da se bodo sliha zborovanja priredila tudi v drugih krajih sresa.

Kavita je mlečna čokolada s kavinim oku- som. Večak jo obdružuje in sladokusec se nad njo navdušuje zaradi prijetne in izrav- nane harmonije, ki jo ustvarjata dišavni aroma na tropskem solncu dozorelih in iz- branih kakaovih zrn ter pol in zaokrožen okus kave. Kavita je nedosežna slaščica za vsakogar.

MIRIM KRALJICA ČOKOLADE

Najstarejši predilničar je legel v grob

Litija, 20. februarja. Ravnatelj Prof. Prossu je ta teden sledil v večnost najstarejši predilničar Jazet Tič. Uslužen je bil pri podjetju skoro pol- stoletja. Njegov pogreb je zlasti pokazal, kako ga je cenil vsaj kraj. Bil je Jazet Tič živa kronika nenapisanih spominov naše-

ga delavstva. Ko so leta 1862 polagali pr- ve temelje podjetju, si je pričel služiti kruh. Njegova plača je bila dnevno 5 kraj- carjev. Ko je bil že 20 let v predilniški službi, se je toliko ojunčil, da je v pi- samni poprosil za povišanje in so mu usmi- ljeno primaknili — krajaer k vsaki delov- ni uri. Zadnjih 15 let je bil rešen težavne-

ruze brez denarja. Bogatim ne jemlje in ubogim daje. Je več kakor Nikola Šuhaj. In nema usta pastirjev nad Holatinom, na Strimbi, Krasnem, Zapodirinskem, na Kamlonci, na vseh pašnikih, so se pred njim odprla.

Najbolj se je na Oľbrachta navezala lastna šuhajeva rodbina. Stari Peter Šuhaj, oče hajduka Nikola, je krepak šest- desetleten stavec, videza kakor obpogni razbojnik in lovski tat, a vendar dobro- miseln. In ta-le da je Eržika, hajdukova žena in ljubimka? Ta, ki je Nikoli dehtela po višnjah in ki je imela ude tako gibke kakor je prožen tok med dvema valoma? Deset let in več je pač deset let, in na Vrhovini se starajo žene dvakrat hitreje kakor v dolini. — Če odprete pred njo Oľbrachtovo roman, — na tistem mestu, kjer se začnejo poglavje Eržika, in jo vpraša- te, ali ume brati, vam odgovori z zmede- nim nasmeškom kakor štiriletno dekletce, vzame knjigo v naročje in dolgo, dolgo gleda tih šest natisnanih črk, ki sestav- lja njeno krstno ime. Obrne list in njen prastarec, sploščeno na konici od težkega dela, spolzli čisto počasi kakor polž po vr- stah in se ustavlja na besedi Eržika. In potem se zazre za dolgo v praznino, kakor da bi ne bila navzoča. Se je morebiti dvignilo v njej hrepenenje? ... In želja, da bi si mogla enkrat prečitati dogodbu o sebi in svojem mrtvem ljubljencu, dogod-

bo, ki je tudi za njo tako daljna, da je že legenda?

In če stopimo na pobočja okolišnih gor- rá, se zgodi, da se nenadoma nekje krog nas, kakor da bi se plamen vzpel iz tal, pojavi čudovito lepa dvanaestletna dekla- ca, ali pa v diru privihra mimo vas na ne- osedlanem konju.

Doli v vasi se vam bele zasveti: To je bila Anča, hčerka Nikolaja Šuhaja in Er- žike, plod njihovih tesnobnih trenutkov, ko sta morda neke nedaleč stitila orožje za- sledovalcev. Anča, ki je podedovala vao divjo razbrzdanost krvi svojega očeta.

Nad slabo cesto, po kateri se pride do Koločavskih Lazov, se dviga majhen holm. Le s težavo spoznate po majhenih, raz- metanih križih, da je tam pokopališče. Glavno pokopališče koločavsko, kjer so ti- sti, ki jim dihi ne zadostuje več za življe- nje, pokopani zastoj. Komur namreč ni žal, plačasti si svoje poslednje ležišče a petsto ali tisoč kronami, ta je lahko po- kopan v vaški cerkvi. Toda v cerkvi pre- stajete grobove na prestih rok.

Tu se popasuje po travniku okoli cerkve in po grobovih župnikova krava, tam zgo- raj pa se pase živina cele vasi.

Zato bi zaman iskali križec, ki bi ozna- čeval mesto, kjer prihnijo kosti hajduka Nikolaja Šuhaja — — —

Marjan Fuha, Praga.

BITI NA VIŠKU HIGIENE SE PRAVI

uporabljati le »RIVIERA« medicinalna mila, ki so bila ponovno odlikovana na najpomembnejših svetovnih razstavah. — Na izbero so povsod: RIVIERA-KARBOL, GLICERIN-KARBOL, KA- TRAN, SUMPOROV, LYSOL, LYSOFORM in BORAKS MILO.

Poudarjamo, da so na višku le

„RIVIERA“

MEDICINALNA MILA

zato zahtevajte povsod izrecno le »RIVIERA« to-aletna in medicinalna mila.

ga dela v tovarni, postal je uslužni, po- strežljivi faktotum v pisarni, kjer je skrbel za vse, od direktorja do poslednjega pi- sarniškega uslužbenca; zato pa je tudi bil pri vseh priljubljen. Zlasti je imel oprav- ka ob plačevanju. Mnogokrat je zmanj- kalo drobiža, pa je moral na vlak in v Ljubljano. Upravičeno se je lahko pohva- lil, da je na tisoče denarja šlo skozi nie- gove roke, pa je vedno ostal poštenjak.

Ob 40letnici zveste službe je bil odli- kovani. Na rokar si je našel letnico, ko je vstopil v službo in je a ponosom nosil ta svoj poseben znak do konca službovanja. Saj tako zvestega, dolgoletnega delavca

podjetje res še ni premoglo. Kakor se je on moral toliči skozi nesocialna bridke raz- mere, tako so se morali s težavami boriti mnogi njegovi sotrpini. Kako je naš kraj spremenil svoje lice od prvih početkov, ko so stekli v predilnici selfaktorji, nabav- ljani 1887 v Angliji! Takrat je služilo le 50 delavcev, danes zaposluje podjetje okrog 800 ljudi. O socialnem napredku pa pričujejo zlasti moderne delavske zgradbe, domovi naših predilničarjev. Janezu Tiču bo v našem kraju ohranjen prijazen epo- min. S svojim delom in življenjem je moč- no izpričal živlost in poštenost našega delavca.

Proti nameravanemu monopolu šolskih knjig

V torek večer so se v Ljubljani vno- zbrali zastopniki raznih društev in organi- zacij, da zavzamejo stališče do namerava- ne monopolizacije šolskih knjig. Tudi ta sestanek je vodil predsednik Društva ti- skarjev g. Makso Hrovatin. Do sedaj sodelujočim organizacijam so se pridruži- le še nove: profsorsko društvo, Zdruje- nje trgovcev in Zbornica za TOI.

Profesorsko društvo je po svojem za- stopniku g. prof. Bajku poudarilo upra- vičenost odpora proti monopolizaciji šol- skih knjig in opozorilo tudi na nevarnosti, ki lahko iz tega nastanejo. Zastopnik tr- govcev g. Ivan Bahovec je prikazal, kako velik je bil odpor že proti monopolu šol- skih zvezkov, ki pa se je pozneje vendarle uvedel ne le na škodo starejših, marveč tu- di na škodo same šole. Največjo škodo pa so utrpeli trgovci. Zato se tudi sedaj tr- govstvo odločno izreka proti monopoliza- ciji šolskih knjig.

Utemeljeno je prikazal kvamost mono- polizacije zastopnik Udruženja jugosloven- skih učiteljev g. Metod Kumelj. G. prof. Venčeslav Čopić je navedel, da je zakon o učnih knjigah pokazal tudi v drugih po- gledih elabe strani in da je zato spremem- ba nujna. Monopol bi pomenil za starše povišano breme, ki ga spričo gospodarskih razmer in razlogov ne bodo zmogli.

Obširen pismen elaborat so predložili zastopniki knjigotrgovcev, v katerem so pri- kazali škodljivost monopola na šolske knji- ge. Mnenja so, da je potrebna monopoliza- cija opustiti in naj se izda naredba, da mora ostati vsaka odobrena učna knjiga v veljavi vsaj pet let. Pogosta menjava šol- skih knjig je kvarna v pedagoškem pogle- du in zlasti povzroča staršem neprestane stroške. Knjiga naj se ne menja, ko gre le za malenkostne razlike ali le samo za vsot- ni red posameznih poglavij. — G. Drago- tin Kosem je v obširnem prikazovanju ute- meljil socialne razloge, ki govorijo proti mo- nopolizaciji šolskih knjig. Vedno narašča- joča brezposelnost grafičnega delavstva in ogroženo stanje grafičnih podjetij, ki že itak preživljajo težke dni, narekujejo, da se organizacija grafičnega delavstva pri- družuje odporu proti nameravani mono- polizaciji šolskih knjig.

Po poročilu g. predsednika Hrovatina, ki je sporočil, da so tudi interesi v Zagre- bu in Beogradu uvedli akcijo proti mono- polu, so zastopniki sklenili, da se oujno sklicie anketa v Beogradu, na katero naj pošljejo vse organizacije in društva po enega zastopnika. Sklicie pa naj se v Lju- bljani zborovanje zastopnikov vseh nacio-

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, led- vičnih in kamnih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisli- ne in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesja z uporabo naravne »Franz Josefovce vode. Može zdravni- ške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefovca« grenčica sigurno, skrajno pri- zanesljivo delujoče salinčno odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrganih danki in hiper- trofiji prostate. »Franz Josefovca« gren- čica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

nalnih, gospodarskih in kulturnih organi- zacij, ki naj k nameravani monopolizaciji zavzamejo stališče.

Tri domačije v plamenih

Škofljana, 19. februarja. V škofljanski okolici je v nedeljo spet divjal strašen požar. Uničil je domačije trem gospodarjem v vasi Kronovem. Vas teži pod cesto, ki pelje iz Škofljane v No- vo mesto (oddaljena je od Škofljane 8 km). Blizina Krke je pripomogla, da so ogenj ni razširil na vse vasi, posebno se na domačije petih gospodarjev, ki so v ne- posredni bližini pogorelih zgradb.

Požar je nastal v listnici posestnika Franca Hraustarja in se neverjetno hitro razmahnil na druga gospodarska poslopja, lakre so preskočile na listnico posestnika Antona Gregorčiča. In takoj nato je bil v kratkih trenutkih že v ognju senik in po- vstila vsa druga gospodarska poslopja; to se je zgodilo tako hitro, da o kakim omejit- vi požara sploh ni moglo biti govora. Že je tudi zagorel senik posestnika Alojza Pirkola, od senika se je ogenj širil na ži- vinske in konjske hleve in nato na velik- kozolec dvojnjk. Ker leži vas bolj v za- ledju, požar ni bil tako viden in zato tudi gasilcev ni bilo kmalu. Vsašani so poma- gali zdaj temu, zdaj onemu nesrečnemu posestniku. Drugi so se pa trudili pri svo- jih domačijah. Po vseh strehah so bile pogrnjene ruhe, katere so polivali z vodo. Slednjič so prihiteli gasilci iz Bele cerkve, nato iz Šmarjete in iz St. Petra, ki so s združenimi močmi rešili vso vas. Ogenj je uničeval piščo uro in od domačij treh gospodarjev so ostali le zidovi. Ko so mi- silili, da je že vse končano, je začela pre- titi nova nevarnost. Nenadno je začel pi- hati močan veter proti vzhodu v smeri, kjer stoje po vrti domačije petih gospo- darjev, po večini krite s slamo. Gasilci so se do jutra trudili in vztrajali na svojih mestih, da so otehi domove.

Celotna škoda znaša nad 200.000 Din. skupno zavarovanje pa znaša le nekaj nad 50.000 Din. Tako trpi posestnik Anton Gregorčič nad 40.000 Din škodo, dobil bo pa okrog 7000 Din zavarovalnine. Posest- nik France Hraustar je prizadel za okrog 60.000 Din, zavarovan pa je za 3000 Din. Posestniku Alojzu Pirkolu je največ pogo- relo; zavarovalnine bo dobil okrog 30.000 Din, dočim škoda presega vsoto 120.000 Din. Pogoreli so popolnoma brez vsega, brez hrane i za sebe i za živino. Ogenj je bil brez dvoma podtaknjen. Kdo je skriv- nostni požigalec, o tem vsi ugibljejo. Po- noči pred postankom požara je tekel mimo hiš posestnikov Zajca in Vidoviča nezna- nec, parkrat zavričkal in zavpil »Gorile in je že zdvijal dalje v noč. Nobeden ga ni spoznal. Obidma preiskava, ki jo vodijo kronovski orožniki, bo morda iztaknila brezvestnega zločincea.

Mnogo nesrečnih

ki so zaradi smrtne nesgode izgubili svojega hranitelja, je bilo osrečenih z »Jutrovo« zavarovalnico, ki jim je bila izplačana od »Jugoslavije« zav. družbe v Ljubljani, v vsakem primeru, ko je bila naročnina na »Jutro« točno plačana.

Vsak »Jutrove« naročnik je zavarovan za slučaj smrtne nesgode za Din 10.000.—

KULTURNI PREGLED

Na prizorišču »Nikole Šuhaja«

Te dni je izšel pri Tiskovni zadru- gi prevod najuspešnejšega češkega romana, Oľbrachtovega »Hajduka Nikole Šuhaja«. Prinašamo opis nje- govega prizorišča, ki bo nedvomno zanimal naše čitatelje občinstvo. Roman stane v elegantni opremi broj- Din 60.—, v platno vezan Din 75.—.

Ne mine leto, da bi Ivan Oľbracht, av- tor romana o razbojniku Nikoli Šuhaju, ne prišel v Podkarpatsko Rusijo vsaj dva- krat. Ali to niso samo gore in pragzdovi, pašniki in doline divje kipečih rek, ki jih tam obiskuje. Oľbracht ni eksotik; Oľbracht je preveč sin svoje zemlje in svoje dobe, da bi ne videl, da so te podkarpatske gore kakor druge gore in da je ta stari poganski bog samo tvorba duše vseh teh ljudi, ki bivajo tod po kočah, razsejanih kakor velike gobe po bregovih in rebrih, in stiskajočih se v ozkih globelih.

Zato je prišel Oľbracht k ljudem, ki je v njihovih srcih prav tako kakor v prale- jih našel tajna mesta, kjer je plapolala drobna lučka, ki so jo prizigali ti primi- tivni ljudje prastaremu paganskemu bogu.

V treh letih je postal Oľbracht eden naj-

popularnejših čeških ljudi v Podkarpatski Rusiji. — Rusini so molčljivo ljudstvo, in če pride do njihovih kolb tuj človek, ki je zvedav kakor orožnik, postanejo še manj zgovorni. Tukaj ne zadostuje, privleči iz šepa petkronski kovance ali celo srebrnjak za deset kron, da bi z njim ljudem razve- zal nerazgiban jezik. Petkronka je na Vr- hovini velik denar in za deset kron se mo- raš ubadati po ves dan po gozdovih. Toda izdati? Četudi po desetih letih? Kaj so si ti gospodje v Chustu in Užhorodu zapo- mnili in hočejo še po desetih letih in več poznati Šuhajeve »sodelavce« za to, kar so počenjali takrat? O ne, — sedanji člo- vek ne stori več tega za noben denar.

Toda navsezadnje so vendarle pastirji spoznali, da ta-le mivi gospod, ki tako ple- soče hodi po gorah in skače čez balvane v strugah Terebie, da bi si naš tolmuni pod Črno Goro mogel vreči vrivco, najbrž ne bo v službi chustske in užhorodske gospo- de. In pa: to je »gospod pisatelj«. Pise ljudem želeje in nič za ne pobira. Če nekje v kolibi ni koruze in deca joče od gladi, popiše gospod pisatelj kočček pa- pirja — in koločavski Herš Wolf izda ko-

Večer klasičnih koncertov

V ponedeljek, dne 18. t. m. je priredila Glasbena Matica v Ljubljani stilni večer klasičnih koncertov, na katerem je nastopil kot solist absoluten dunajski visoke šole za violončelo gospod Bogomir Leskovic. Zanimanje občinstva za ta koncertni nastop je bilo veliko in je bila dvorana Filharmoni- če družbe prav dobro zasedena. Gospod Leskovic, ki je v Ljubljani znan kot pianist, čelist in kompozist že izza svojega šolanja na državnem konservatoriju, je pokazal s svojim nastopom, da je mnogo obetajo- umetnik, ki zgledno obvladuje visoko teh- niko in razpolaga z vprav širokim, polno dočim bell'canto.

Sporod je obsegal v prvem delu koncert Tartinija v d-duru in koncert Bocherinija v b-duru. Tartinija, ki je bil sam violinski virtuos (znano je njegovo delo L'arte dell'arco), srečavamo na koncertnih sporedih zla- sti z njegovo demonično skladbo »Trille du diable, ki je ponos vseh velikih goslarjev. Njegov violončelo koncert je prirejen za spremljevanje z godalnim orkestrom in dve- ma rogovoma, je pa v splošnem precej kri- ko instrumentiran. Solist je pokazal vsi- lo svojega instrumenta že v prvem stavku, zlasti v kadencah, ki ne zahtevajo samo po- polnega obvladovanja najvišje tehnike, tem- več tudi nadvse proflinjeno muzikalno žu- stovanje. Drugi stavek preseneča s svojo globoko občuteno kantileno, kateri se je spremljaški orkester, sestojč iz članov Or- kestralnega društva Glasbene Maticе in go-

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

DANES PREMIERA

ob 4., 7.1/4 in 9.1/4 uri

najnovejšega originalnega ruskega muzikalnega vefilma

PESEM NA VOLGI

Predprodaja vstopnic od 11. do 1/13. ure.

V glavnih vlogah:

M. VIKTOROV
J. ZEJMO
GARDIN in
TENJIN

Režija:

M. Donskij, V. Logošin

Glasba: G. Lobačev.

Domače vesti

• Reorganizacija srbske vojske na Krfu je naslov današnjega predavanja v nacionalni uri radia, ki ga bo oddajala beograjska postaja. Predavanje bo slikalo strahotne razmere, ki pa niso mogle s smrtjo, lakoto in splošnim pomanjkanjem preprečiti preureditev srbske vojske, ki je bila izvršena od 19. februarja do 26. aprila 1916., ko je otok Vid pri Krfu še vedno odgovarjal svojemu strašnemu imenu »Otok smrti«. Junaki, ki so prestali strašno pot preko Albanije, niso bili deležni nobenega počitka in takoj, ko so prispele prve pošiljke opreme od zaveznikov, se je pričelo preurejevanje vojaških enot, ki so štele vse skupaj po izvršeni reorganizaciji okrog 147.000 mož.

• Kongres mednarodne zveze bivših bojevnikov in vojni invalidov se bo vršil letos septembra v Beogradu, ko bo odprtjen dom naših vojni invalidov. Tako je bilo sklenjeno na seji glavnega odbora mednarodne zveze bivših bojevnikov in vojni invalidov, ki se je vršila od 9. do 11. t. m. v Pragi. Te seje je predsedoval predsednik jugoslovenskega združenja vojni invalidov G. Božidar Nedić, ki predseduje do prihodnjega kongresa mednarodni bojevniki zvezi. Pred kongresom se bo vršila v Bukarešti še seja glavnega odbora.

• Počastitev spomina voditelja nacionalno-revolucionarne Bosne in Hercegovine. V avstrijskem taborišču za internirane Jugoslovane v Aradu je pred 20 leti na dan 20. februarja umrl Risto Radulović, eden od najpomembnejših voditeljev in borcev v nacionalno-revolucionarnem pokretu Hercegovine. Risto Radulović se je rodil leta 1880. kot sin revnega hercegovskega kmetu in, ko je bil zaradi nacionalnega udeležanja izključen iz vseh srednjih šol v Bosni, je dovršil gimnazijo v Zagrebu, visokošolske študije pa na Dunaju, v Pragi in v Parizu. Že kot visokoleto je učeval v Sarajevu in v Mostarju liste, ki so igrale veliko vlogo v borbah za narodne pravice. Več let je bil tudi urednik publikacij »Prosveta«. Radulović je vneto deloval na vseh področjih narodnega pokreta, ki mu je začrtal pota veliki »in Bosanske Krajinke Kočić in ki je kot prvi napovedal najostrejšo borbo avstro-ogrski tiraniji. Ob 20 letnici mučeniške smrti zaslužnega narodnega borca pripravljajo narodni in prosvetni delavci Hercegovine obširno spominsko knjigo, ki ne bo razpravljala samo o delovanju Riste Radulovića, marveč bo podala tudi zgodovinsko sliko mlade nacionalno-revolucionarne Bosne in Hercegovine.

• Izpiti davčnih uradnikov. Finančni minister je imenoval komisijo za vpisji in nižji državni strokovni izpit davčnih uradnikov. Predsednik komisije za višje izpize je Rudolf Polč, načelnik oddelka za davke, člani pa so Peter Petrovič, višji svetnik, Josip Satler, Milorad Djordjevič, Vojislav Božanović, svetniki, namestniki so Uroš Sarčević, Svetozar Stojanović, svetnika, Božidar Zagora, višji računski nadzornik, in Zarko Keseljčević, tajnik ministrstva. Predsednik komisije za nižje izpize je Rudolf Polč, načelnik, člani pa so Peter Petrovič, Josip Satler, Sava Lovac, svetniki, kot namestniki pa Radivoje Marinković, Josip Palč, svetnika, Božidar Zagora, višji računski nadzornik in Zarko Keseljčević, tajnik ministrstva.

• Predavanje ZKD. Sokol Moste priredi 22. t. m. ob 20. v sokolski kino dvorani predavanje o temi: Fašistične korporacije. Predava predavatelj ZKD g. dr. Vercon. — Sokol Ribnica na priredi 24. t. m. ob 11. dopoldne predavanje o manjšinskih problemih. Predaval bo isti predavatelj.

• Iz zdravniške, odvetniške in notarske zbornice. Dr. Metod Spindler in dr. Janez Turin, zdravnik v Mariboru, ter dr. Jože Strnad in dr. Aleksander Žigon, zdravnik v Ljubljani, so bili vpisani v imenik zdravniške zbornice. Odvetniška zbornica pa je vpisala v svoj imenik odvetnika dr. Adolfa Korčeta v Ljubljani, Tyrševa cesta 1. Notar Karel Jagodič bo nastopil 1. aprila

službo javnega notarja pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

• Iz »Službenega lista«. »Službeni list kralj. banske uprave dravske banovine« št. 15 z dne 20. t. m. objavlja uredbu o izpremembi in dopolnitvi uredbe o tečajih za strokovno izobrazbo občinskih uslužbencev, odločbo o mednarodnem vzorčnem velesejnu v Ljubljani, izpremembi in dopolnitvi v pravilniku o oglašanju zdravil in zdravilnih specialitet v dnevnih ali na drug način, popravek v uredbi o uravnavi davčnih razlik po čl. 20 in 133 zak. o neposrednih davkih, odločbo glede oddajanja in prodajanja vzorcev zdravil, naredbo o uporabi v občinskih proračunih za leto 1934/35, obč. kmetijskim skladom določenih prispevkov, objavo banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1935 za občino Šmarje pri Jelšah - okolica, odločbo kasacijskega sodišča glede advokatske nagrade in razne objave iz »Službenih novine«.

Zvočni kino Dvor

Tel. 27-30

Danes senzacija nad senzacijo

Indijanci prihajajo

Napeti boji Indijancev za svojo zemljo.

Predstave ob 4., 7. in 9. zvečer.

Vstopnina 4.50 in 6.50 Din.

• Zakon o volitvah narodnih poslancev z izpremembami in dodatki, tolmachenj itd. je izšel v novi izdaji in se dobi v knjižarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica 3. Cena 10 Din. Poština posebej.

• Umrl je v Trzinu bančni prokurist v pokroju G. Rihard Svetoslav Premrou. Pogreb ugodnega pokojnika bo danes ob 15. v Trzinu, odkoder bo prepeljan v Ljubljano, kjer bo ob 17. pokopan pri Sv. Križu — Pokojnemu blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• Absolventi pomorskih akademij, poročniki in kapetani trgovske mornarice z domovinsko pravico v občinah dravske banovine se pozivajo, da nemudno sporoče svoje naslove mornarski sekciji k. o. J. dravske straže v Ljubljani. Zadeva je nujna, zato ne odlašajte!

• Znižana vozina. Prometni minister je dovolil polovično vozino na državnih železnicah za vse člane državne zveze gostiteljskih združenj, ki se bodo udeležili kongresa te zveze v Zagrebu 14., 15. in 16. marca. Znižana vozina velja od 12. do 19. marca.

• Nove proge Jadranske plovitve. Poletni vojni red Jadranske plovitve bo stopil v veljavo 1. aprila in bo Jadranska plovitva uvedla nekaj novih brzih prog. Tako bo dnevno odhajal parnik iz Sušaka do Kotora, dočim so bile prejšnja leta iz Sušaka samo tri tedenske brze proge. Za službo po novem voznem redu popravljajo tudi v Kraljevici usidrane parnike, ki bodo že v nekaj dneh sposobni za plovbo. Uvedba dnevne brzoplovne proge Sušak-Kotor bo velikega pomena za gospodarstvo in turizem.

• Požar upelnil veliko gospodarsko poslopje. Iz Konjice smo prejeli: Precej časa so požarne katastrofe prizanašale naši Dravinski dolini, a zadnji čas postajajo požari vedno pogostejši. Ni še dolgo tega, kar je v neposredni bližini našega trga pogorela cela domačija. Že so se spet pokazali ognjeni zublji na Dobrovi pri Konjicah. V noči od sobote na nedeljo, okoli tretje ure je nastal na doslej še nepojasnjen način ogenj v gospodarskem poslopiju G. Alfonza Ložaka. Ker so bili vsi deli večinoma leseni, povsod pa polno sena in druge krme, se je ogenj širil zelo naglo in je v kratkem času zgorelo celo poslopje do tal. Gasilci iz Konjice so bili s svojo motorko naglo na mestu, a na gašenje ni bilo misliti, ker je bil ognjeni element baš v največjem razmahu. Zato so se omejili

na obrambo bližnjih objektov, ki so bili istotako v veliki nevarnosti. Škoda je izdatna, a je delno krita z zavarovalnico. V isti noči, skoraj istočasno, je zgorela tudi neka vinčarija v Zilch. Ker je bilo vse leseno, ni bilo mogoče ničesar oteleti.

• Eksplozija v ženskem rudniku. V rudniku v Zenici se je v torek ponoči pripetila nevarna nezgoda. V rov Podbrežje je prišel 25letni rudar Muharem Kovačević z odprto karbidno svetilko. Takoj, ko je vstopil v rov, je nastala eksplozija metana, ki je vrgla neurečnega rudarja ob tleno, da se je nevarno poškodoval. Rov Podbrežje so smatrali doslej za enega od onih rovoev, v katerem metan ne prodira in so zaradi tega po tem rovu hodili rudarji tudi brez varnostnih svetilk. Nezgoda ni zahtevala več žrtve, ker je rudar Kovačević, ki ga zdravijo sedaj v rudniški bolnišnici, po naključju sam prišel v rov.

• Pes čuvaj ima večje plačo kakor delavci. Zagrebške »Novosti« objavljajo naslednjo vest iz šibenika: Pri planiranju terena za gradbo šibeniške gimnazije je zaposlenih precej delavcev in dela tako napredujejo, da bodo kmalu pričeli z zidanjem. Večina delavcev zasluži na dan po 15 Din, a po 1.50 do 1.80 Din na uro. Zanimivo pa je, da ima pes, ki ponoči varuje barake, v kateri je shranjeno orožje, večjo plačo kakor delavci. Njegovemu gospodarju plačuje podjetje po 18 Din na dan, pes čuvaj pa dobiva pri podjetju tudi hrano.

• Tovarna JOS. REICH sprejema mehke in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo

Iz Ljubljane

— Ljudska univerza. Zaradi prezaposlenosti g. inž. Barage bo drevi govoril o vprašanju iz filozofije profesor dr. Robič Maks. Predavanje se bo začelo ob 19.15 na državnih trgovski akademiji.

— Rezervni oficirji se pozivajo, da se udeležijo predavanja za rezervne oficirje, ki se bodo vršila 21. in 23. t. m. ob 20. v Oficirskem domu v vojašnici vojvode Mišića. Predavanja so za rezervne oficirje obvezna. Odbor UROIR, Ljubljana.

— Prirodoslovno društvo priredi v soboto 23. t. m. predavanje v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi. Govoril bo univ. profesor g. dr. Rešek o problemu hidroksilne in aminske skupine v aromatskih spojinah. Predavanje bo istočasno 2. predavanje kemičnega seminarja. Vabljeni člani in prijatelji društva. Začetek ob 18. uri.

— Predavanje v društvu »Pravniki«. V petek bo imelo društvo »Pravniki« ob 18. na sodišču v dvorani št. 79 predavanje. Predaval bo g. dr. Josip Voršič o zaščiti upnikov de lege ferenda. Člani in prijatelji društva naj se tega zanimivega predavanja v čim večjem številu udeležijo.

VELIKA ODPRODAJA
KRAVAT
9 DIN 18 DIN 27
IZKORISTITE
TO IZREDNO UGODNO PRILIKO
MELA D. Z. O. Z. TYRŠEVA CESTA 9

— O postanku in razvoju naše meje na zapadu bo predaval g. univ. prof. dr. Milko Kos v društvu »Tabor« drevi ob pol 21. v kmetijski predavalnici na realki. Ker je predavatelj odlični strokovnjak, predavanje pa kot drugo v ciklusu predavanj o Primorju zelo poučno, so vabljeni vsi, ki se zanimajo za naša narodno-obrambna vprašanja. Vstop svoboden.

— Predavanje SPD. Prihodnje predavanje Slovenskega planinskega društva bo obravnavalo najjužnejše kraje naše države, po svoji pokrajinski lepoti slovito Ohridsko in Prespansko jezero. Predaval bo docent univerze v Skoplju, naš rojak in znani umetnostni zgodovinar dr. Fran

ce Mesenel, ki bo poleg pokrajinskih lepot opisal tudi umetniško zgodovinske spomenike te pokrajine. Predavanje bo v petek 1. marca t. l. ob 20. v dvorani Delavske zbornice.

— G. F. Händel se je rodil 23. februarja 1685. v mestu Halle an der Saale v Nemčiji. Skladati je začel že v 11 letih ter prišel nato leta 1703. kot violinist v operni orkester v Hamburg. Bil je izredno delaven, njegova dela so vzbudila veliko za nimanje in pozvan je bil v London. Tu je postal prvi skladatelj in glasbeni organizator britanske imperije. Zložil je veliko število pompoznih del, predvsem oper in oratorijev, kakor tudi skladb za najrazličnejše instrumente, vse trajne umetniške vrednosti. Posebno znani so bili njegovi veliki cerkveni koncerti v westminstrski opatiji. V soboto, 23. t. m. bo 250 letnice njegovega rojstva in nekatere njegove skladbe se izvajajo na predvečer obkroge, to je v petek 22. t. m. na intinmem koncertu Glasbene Matice v Hubadov dvorani. Sedeži po 10, stojšča po 5 Din na razpolago v Matici knjižarni.

— Znameniti jugoslovenski violinisti virtuoza svetovnega slovesa Zlatko Baloković koncertira v Ljubljani v petek 1. marca. Odlični violinisti umetnik bo to pot igral na znameniti Stradivarijevi violin, ki je znana kot zadnje delo slavnega italijanskega mojstra in nosi naslov »Labudji spev«. Stala je 100.000 dolarjev, to je okrog 5 milijonov dinarjev našega denarja. Podroben spored Balokovičevega koncerta javimo jutri.

— III. javna produkcija gojenecv drž. konservatorija bo v ponedeljek 25. t. m. ob pol 7. zvečer v Filharmonični dvorani. Spored tega večera je sestavljen iz skladb romantične dobe.

— Okrajna organizacija JNS za Trnovo-Krakov poziva trnovske volice, da se informirajo pri mestnem načelnstvu, ali so vpisani v volilni imenik. Rok za reklamacije je do 22. t. m.

Zvočni kino Ideal

Danes

BRIGITA HELM

v prekrasnem filmu

ATLANTIDA

Predstave ob 4., 7. in 9.1/4 zvečer.

— Opozorilo volilcem Spodnje šiške za voliče 21., 22., 23. in 24. Krajevna organizacija poziva vse svoje člane, da zanesljivo pregledajo volilne imenike, ako so vpisani. V svrhu kontrole bo članom organizacije volilni imenik danes 21. t. m. ves dan na razpolago v podružnici »Jutra« v Šiški, Celovška cesta 53. Prepričajte se, če ste vpisani. Za reklamacije je zadnji dan 22. t. m.

— Matjaev Matija nepreklicno zadnjkrat v nedeljo 24. t. m. ob 16. na Šentjakobskem odru. Kdor se hoče od srca nasmejati, naj si ogleda to izvrstno veselozigro, katero so šentjakobčani že desetkrat uprizarili s popolnim uspehom. Preskrbite si vstopnice v predprodaji, ki bo od sobote dalje v Mestnem domu.

— Gašperček v Vajenskem domu bo v nedeljo nastopil ob 3. popoldne. Ansambel je za tokrat nastudiral lepo, duhovito Spicarjevo veselozigro »Gašperček v Molstrani«. Predstava bo vredna toliko večje zanimanja, ker bosta igra spremljala petje in godba, lutke pa bodo nastopale v krasnih narodnih nošah.

— Ne zamudite prilike! V petek bo pel na programu ZKD slavni angleški baritonist Lawrence Tibbett, znan po svojem izrednem glasu in igralskem talentu. Tokrat ga bomo videli v prekrasnem filmu »Kubanske ljubavne pesmi«. Z njim nastopa ljubka in temperamentna Lupe Velez znana po svojih vročih in lepoti. Prva predstava bo v petek ob pol 15. v Elitnem kinu Matic.

— Sinočnja premiera originalnega ruskega vefilma »Pesem na Volgi« nam je pokazala na kako visoki stopnji se nahaja ruska filmska umetnost. Ta film je redko filmsko delo z globoko vsebino in neprekosljivo glasbo. Vsem ljubiteljem lepe umetnosti priporočamo, da si to delo ogledajo. Po svojem tempu in umetnosti prege vse dosedanje ruske filme, kar smo jih videli. Ta film obeta biti za Ljubljano prava senzacija. Zaradi izrednega zanimanja za film priporočamo, da si nabavite vstopnice že v predprodaji.

— V prostorih Zveze gospodinj se bo vršilo danes ob 16. predavanje o čebelnem preparatu — Cepo. — Pridite vse. Vstop prost.

— Zveza gospodinj naznanja, da se bo tečaj za pustne krape vršil v petek ob 15. uri.

— Kako se lovci otapajo divjih lovcov. Na občnem zboru Ljubljanske podružnice Slovenskega lovškega društva, ki se je vršil v ponedeljek zvečer v hotelu »Metro-

Kateri motor se bo hitreje pokvaril, ali tisti, ki vozi po gladkem asfaltu, ali oni, ki vozi po razrvani vaški cesti?

Katero srce bo dalje izdržalo — ali po gladkih žilah, ali po sklerozi?

Radenska

vsebuje jed v najpriljubljenejši množini. Preprečuje sklerozo, odstranjuje njene komplikacije, redči in čisti kri in deluje na večino žlez.

Kar je olje za motor, to je Radenska za srce in žile! Imejte vaš življenjski motor v redu, posebno sedaj pozimi!

pol. je predsednik inspektor dr. Bevk poročal med drugim, da je podružnica Iant pokupila na dražbi pri sreskem načelnstvu vse zaplenjeno staro orožje in ga uničila, da ne bi prišlo spet divljan lovcem v roke. Občni zbor, ki je med drugim živahno razpravljalo o nujni potrebi, da se ukine banovinska davščina na puške, je odbor podružnice na koncu izpopolnil z nekaterimi novimi imeni: gg. Perko, dr. Novak in dr. Lenček so bili izvoljeni v odbor podružnice, g. Per za delegata v centralni odbor, za preglednika računov pa K. Venc Breznik.

— Pravda sosedov brez vselega konca. V Volavljah pri Trebeljovem na Dolenskem sta si dva gospodarja že nekaj časa v lažeh zavoljo nekega pota. Te dni sta obe sprti stranki spet trčili druga ob drugo in pri tem je dobil 33letni posestnikov sin Jože Breskvar tako nerodno poškodbo po glavi, da so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico, neprijetnega sosedu pa čaka plačilo pri sodniku. — Iz Podbrežja pri Naklem pa so pripeljali 34 letnega poljskega delavca Valentina Meška, ki mu je pri rezanju slame odrezal stroj desno roko.

— Neznani utopjenec na Fužinah. Jes ob fužinski graščini je že od nekdaj številnim nesrečnikom poslednja postaja pred grobom, ki ga gostoljubno nudi vsem neznanim utopjencom iz Ljubljanskega božja njiva pri Devici Mariji v Polju. Tako so vevski orožniki našli te dni ob grabljah na jezru razpadajoče truplo neznanega moškega, ki je po vsej priliki ležalo v vodi že kakšnih pet ali šest tednov. Ker ni kazalo nobenih znakov nasilja so orožniki odredili, da ga brez odlašanja zagrebejo. Utopjenec je bil brčkone kakšen bernard ali sicer bešen slovec. Dokumentov niso našli pri njem nobenih. Obleden je bil v temnosiv cagast suknič in enak telovnik ter v dvoje hlače ene rjave cagaste, druge iz zelene suknja. Po vsej priliki je bil 40–50 let star, okroglega obraza in kratkega debelega vratu. Kdor bi morda kaj vedel o njem, naj se zgleda na orožniški postaji v Vevčah.

— Še eden, ki si je poiskal smrt v valovih? V nedeljo jutraj so ljudje našli na bregu Malega grabna, prav nasproti Vojnoviča na Viču, sumljiva znamenja, kakor da je tam nekdo skočil v vodo. Na bregu je ležal črna malo povajen moški klobruk, ki je imel na notranji strani pripet monogram R. S., črno obrobjen žepni robec in pa stekleničko, do polovice napolnjeno z neko najbrž strupeno medicinsko tekočino, ki jo je nekdo popil morda v samomorilnem namenu, preden se je predal valovom. Policoja je daleč po strugi iskala truplo, a brez uspeha.

— Perilo, ki se suši na vrvi, je bilo rešeno, kar se kriminalna tica, takorekno sakrosakntno. Na deželi ga ženske mirne duše razobešajo po travnikih in vrtovih, v mestu je bilo prav tako zmerom varno na dvorišču, na terasi, v kleti ali na podstrešju zadnji čas pa se zmerom bolj pogosto dogaja, da razni pohajči, ki pritiskajo na ključke ali oprežejo za ugodnimi prilikami, na tistem snemajo mokre rjuhe in srajce z vrvi in se tako pomalen zlagajo s perilom. Pri kriminalnem oddelku policijske uprave se prijave takšnih tatvin množijo iz dneva v dan. Eden izmed onih, ki so se posebej posvetili tej vrsti kraje, je tudi 37 letni brezposelnik Blaž iz Polhovca grada. Te dni ga je ustavil etražnik na celi, ko je tovoril umljivo moker ovoj. Pri njem o našli kup perila, nakradenega pri neki stranki v Beethovnovi ulici, ko se je sušilo v kleti. Blaž je poročal v ječo, da pričaka za podobne reči že svojo enajsto kazen.

— Vlomilci na drobno. V ome, ko je Ljubljana brez večjih kriminalnih senzacij, so po navadi zmerom na delu razni temni neznanec, ki si upajo, če treba tudi mnogo tvegati za majhen plen. Te dni je neznan mlad možki s sivo športno čepico in v trenchu s ponarejenimi ključki vplomil v neko stanovanje v Prisojni ulici in odnesel iz nočne omarice 500 Din gotovine.

jencev državnega konservatorija prilagodil kar najkomorneje, ponekod komaj slšno. Allegro stavek je kratak, a nudi polno tehničnih težkoč za solo-instrument, katere pa je koncertant zmagoval v vseskozi močtrsko. Boccherini, zelo plodoviti skladatelj druge polovice 18. stoletja, je v nekaterih svojih skladbah malo salonski, njegov konec-ta za violončelo v b-duru pa odčituje vse odlike klasičnih kompozicij, ki jim je bil vzor stari Stamitz. Posebno sta zanimava uvodni in sklepni stavek, kjer je nagradnjeni vse polno, skoraj bi rekel nepremostljiv cvir za solo-felista. Havdnov temperament je vesel, od navne ljubkosti do prešerne razposajenosti: kjer pa ubere resno-otložne in strastne strune, ga vodi pot v globokom občutju naravnost do Beethovna. Vse tri stavke njegovega sijajnega d-dur koncerta je solist v živahnem razgibanju glasbenih domislekov, v božanstveni zamaknenosti ter sklepnem plesnem rajanju podal vseskozi stilno umerno. Gospod Leokovic je resnično v polni meri zaslužil podarjene mu šopke in vence.

Dirigent prof. L. M. Škerjanc se je z njemu lastnim sodoživljanjem poglabil v izvajane klasične skladbe in s svojim vzorno izvežbanim orkestrom res stilno spremljal vse tri umetnine. Podčrtavam, da je dirigent, kakor je to pri njem že običaj, ves čas vodil brez partiture. Tudi on je bil dežen šopka nazeljev. Ne smem pozabiti na gg. prof. Rupliem in Ivančičem ter gg. Lučbevo in g. Perlotom vzorno zasledena godalnega kvarteta, kateremu so se pri so-

lističnih mestih strumno podrejali ostali rpienisti.

Solist je ob splošnem navdušenju občinstva dodal s spremljevanjem klavirja, ki za je oskrbel prof. Škerjanc, še tri skladbe, in sicer Albeniz (ples), Saint-Saens (labud) in Cassado (serenada). I. K.

Prof. dr. Ozvald v nemškem strokovnem slovtvu. Najnovejša številka revije »Die Erziehungs«, ki jo v Leipzig izdajajo odlični delavci na polju sodobnega vzgojstva Fischer, Flitner, Litt, Nohl in Spranger, prinaša zanimivo, aktualno razpravo ugodnega slovenskega pedagoga univ. prof. dr. Karla Ozvalda »Naravoslovna in duševna psihologija s pedagoškega vidika«. Avtor se v študiji podrobno bavi s problemi obeh psiholoških smeri in prihaja do zaključka, da teh dveh struj v sodobnem duševstvu pač ne moremo smatrati kot dvoje raznovrstnih »psihologij«, temveč nam le nudita dveje različnih razgledov za naziranje in presojlo vsega duševnega v človeškem življenju. Takšna razčlenjenost psihološke vede samo omogoča, da se pedagoški problemi ne osvetlujejo samo enostransko od naravoslovne, temveč prav tako s pridom uči od duševne psihologije. Saj se lahko približa živemu človeku še od tako različnih strani, kakor pravi Spranger — nikdar ga ne boš mogel z znanstvenimi sredstvi izrpati do dna. — Objava razprave, ki predstavlja zgoljen izveček iz nedavno v knjigi izišlega Ozvaldovega dela, v eni najugled-

nejših nemških strokovnih revij, pomeni znanstvenemu delu prof. dr. Ozvalda visoko priznanje.

Mogočen uspeh Lhotka - Mlakarjevega baleta »Ljudi na vasi«. »Jutro« je v številki z dne 16. t. m. priobčilo daljši informativni članek o pripravljeno se premieri Lhotkovega baleta »Ljudi na vasi«, ki ga je v ponedeljek, dne 18. t. m. uprizarilo mestno gledališče v Curihu. Kakor izvezo, je imela ta jugoslovenska novitela vprav ogromen uspeh. Gledališče je bilo popolnoma razprodano. Navdušenje se je stopnjevalo od prozora do prizora. Predstava je bila vprav razkošno opremljena, za kar gre hvala curški gledališki upravi ki ni štedila s sredstvi, samo da pripomore jugoslovenski letni kompoziciji do čim večjega uspeha.

Predstava sta več tednov skrbno pripravljala Pino in Pia Mlakar ter zastavila zanj vse svoje sposobnosti in vso svojo koreografsko umetnost. Zato je muzika rektorja Lhotka dosegla uspeh, ki je vprav senzacionalen. Sodelovali so tudi bivši člani beograjskega baleta: Danica Živanović, Miša Panajev in Miloš Ristić. Pri premieri je bilo navzočih več zastopnikov drugih velikih svetovnih gledališč. Skoraj gotovo je, da bo Lhotkin balet uvrščen v repertoar nekatere evropskih gledališč, kar bo mnogo pripomoglo h kulturni propagandi Jugoslavije.

Literarne nagrade Srbske kralj. akademije. Srbska kralj. akademija je pravkar podelila iz raznih volil in skladov, ki jih upravlja, književne nagrade za l. 1934 Na grado v znesku 5000 Din je prejel Dimitrije

Stamenković za spis »Epopeja Beograda« (v romkopis). Dušan Radić je bil z 2500 Din nagradjen za delo »Tri zionizma za sate, takisto Emil S. Petrović za spis »Neznani junaki« in Petar S. Petrović za roman »Rodjak«.

Nagradjeni so bili tudi nekateri poljudno znani in kmetijsko gospodarski spisi. Nušićev »Zaljubljeni ostali« v Sofiji. V torek je bila v Sofijskem Narodnem gledališču premiera Nušićeva, tudi pri nas znane komedije »Zalobljena porodica« (Zaljubljeni ostali). Listi vicijo v tej premieri nov dokaz napredujočega bolgarsko - jugoslovenskega zblizanja. Gledališče je bilo razprodano že nekaj dni pred predstavo. Branislav Nušić je prispel v Sofijo v spremstvu nekaterih beograjskih književnikov.

Dr. Branko Gavella je pravkar režiral v brnskem gledališču »Figaroovo svatbo«.

O Marku Caru, enem najboljših jugoslovenskih esejistov in potopiscev, prinaša najnovejši zvezek »Letopisa Matice Sprske« predavanje dr. Mišana Markovića v zvezi s šestdesetletnico literarnega delovanja tega esteta in kritika. V istem zvezku je izšla razprava dr. Ljubomira Petrovića »Šta treba pravega znati o stilu?«, ki bi bila vredna slovenske variante. Med poročili je daljši prispevek dr. K. Georgijevića o raziskavanju univ. prof. dr. M. Murka o narodni epiki.

Slovstveno produkcijo v Nemčiji označuje glasilo francoskih založništvo »Le bulletin du livre français« med drugim tako-le: Značaj današnje nemške slovstvene produk-

cije je popolnoma drugačen, kakor je bil v zadnjih letih. Založniki smatrajo za svojo dolžnost, da spravijo na trg kar najmanj prevodov iz tujih jezikov, a tudi občinstvo meni, da mora čitati samo nacionalne knjige, izvzema nekatere druge, ki jih dopušča vlada. Izhaja zelo mnogo knjig o vojni, vendar se le-te močno razločujejo od vojnih knjig avtorjev, ki so pisali pred sedanjim režimom. Vse poveljujejo nemškega vojaka in slave vojno, češ, da najbolj oblikuje človekov značaj in ga razvija do največje popolnosti... Friderik Veliki je predmet cele kopice novih življenjepisov in mnogi med njimi ga proslavljajo kot predhodnika Adolfa Hitlerja. Diktatura je v nacijevski književnosti mnogo obravnavan predmet in majhna, slaba knjiga o Cromwellu zeznamo velik uspeh. Vse te knjige so z literarnega vidika kaj malo zanimive... V izloženih oknih nemških knjižara zamašiš spisov, ki so bili nekoč ponos Nemčije. Konzum knjig je kvalitativno slabši, najbolj gredo v promet brošure večidel propagandnega značaja. Za povzdiro knjige je propagandno ministrstvo uvedlo listo »sretnih knjig meseca«, ki jih priporoča vlada. Tudi tu zavzemajo doberšen del knjige obitno propagandnega značaja. Vedno več knjig izhaja o germanski mitologiji... Razvila so se svobodna nemška založništva v Parizu, Pragi in Amsterdamu, ki računajo, da je izven meja Nemčije: v Avstriji, na češko-slovaškem in drugod 14 miliji nemško govorečih ljudi Tu utegne procvitati svobodna nemška knjiga...

Iz Maribora

a— Zbor mariborskih častnikov bo v sredo 27. t. m. ob pol 19. v dvorani kina Apolo. Za rezervne častnike je udeležba obvezna in imajo tisti, ki se predavanja ne bodo udeležili, javiti vojnomu okrožju varok odsotnosti.

a— Maribor in naše letalstvo. V torek zvečer je bila v Grajski kleti skupščina občinskega odbora mariborskega Aerokluba. Kot odposlanec centrale je bil navzoč generalni tajnik Dušan Markovič, dalje sta prisostvovala aršiki načelnik Milan Makar in mag. direktor Rodolšek. Skupščina je otvoril zaslužni predsednik dr. J. Tomlinšek, ki je po overitvi delegatov, med katerimi sta bila tudi zastopnika celjskega mestnega odbora g. Vebler in Schmidh, podal o delovanju obširnemu predsedstvu in tajniški poročilo. Naglašal je težave, na katere je odbor naletel pri svojih iniciativah, še letalo »Brandenburg« se je moralo vrniti v propagando jadranske letalstva. Maribor lahko lasti pionirstvo v naši državi. Vsebo se se vršile ob prostih dnevih na Tuzni ali na betonski smuči skakalnice. Obstoja dve jadranski skupini, in sicer mariborska (akademika) ki ji načeljuje g. Kralj, in studenška, ki ji načeljuje g. Lesnik. Blagajniško poročilo je podal g. ravatelj Loos. Odbor je podprl letalstvo 7.000 Din. jadrano pa z 10.000 Din. tako da je ostal majhen prebitke. Za celjski mestni odbor je poročal g. Vebler, za narodni odbor ravatelj Klubuša in gosp. Schmidh (Celje). Pri volitvah se je izvolil v glavnem dotedenji odbor z ravnateljem dr. J. Tomlinškom na čelu. Odposlani je bila pozdravna brzojavka banu dr. Puc. a— O ekspediciji na Nango Parbat! Nocoj ob 20 zanimivo predavanje udeležence te ekspedicije znanega tirološkega planinca g. Petra Ascherbrennerja. Številne skopitimske slike!

a— Nova voliča. V vrsti mariborskih volitev bodo volili najbrže tudi: je avci in uslužbeni tukajšnjih delavnic JŽ. Za emicje V primeru, da obvelja to toimačenje zakona, se bo število dosedaj določenih volič pomnožilo.

a— JNS II. ima danes v četrtek ob 20. v klubski sobi kavarne »Jadranc« svojo občni zbor. Vsi in točno!

a— Za mariborske elitne pridelitve je namenjena epodnja kazinska dvorana. Mestna občina je dala sedaj te prostore v najem kavarnarju Alekandru Klešču, ki bo oskrboval vse potrebno pri večjih pridelitvah.

a— V prid tujskemu prometu. G. Alfred Kralj, uradnik pri tukajšnjem »Putnik«, odputuje v kratkem v Nemčijo in v Češko-slovaško republiko, kjer si bo ogledal tomošnje trgovsko-prometne udeležbo in propagandne centre.

a— Otvoritev brez ceremonij. Dne 26. t. m. bo formalna otvoritev novega poslopja Borze dela. Otvoritev bo brez vsakršnih otvoritvenih slovesnosti.

a— Stvar se razvija. Socialno politični oddelček mestnega upravitelja kaže v svojem delovanju in uspehih lep napredek. Pokazala se je sedaj potreba po razširjenju oddelkovskih prostorov ter se bodo v ta namen preuredili sosednji prostori.

a— Javna kuhinja se razširi. Dosedanja posojila Borze dela na Rotovškem trgu so se odstopili tukajšnji Javni kuhinji, ki bo svojo območje razširila in modernizirala. Za preureditve prostorov je prispevala tudi mestna občina, ki je, kakor znano, poleg Borze dela in Delavske zbornice soudeležna kot ustanovnica pri tej kuhinji.

a— Mali, trg. Kmetije so včeraj pripejale tri voze krompirja. 7 vozov kulinirnih drv in tri voze jabolk. Jabolki se še vedno veliko na trgu in se prodajajo po 4 do 5 komadov za dinar.

a— Storkila v snegu. Neka viničarka iz Meljskega hriba je na poti v mesto dala življenje krepkemu sinu. Storkila je napravila svoj obisk kar na snežni pokrajini. Mater in sinčka so prepeljali v splošno bolnico.

a— Stari mariborski rod izumira. Na Ruški cesti 4 je umrl v starosti 73 let bivši znan gostilničar Alojzij Ferik, ki je evoljši imel gostilno na Koroski cesti. Zalujočim naša iskreno sožalje!

a— Trije na enega. 20letnega delavca Konrada Lončariča so v Bergolah napadli trije moški in ga obstrleli z lovsko puško v hrbet. Lončariča so prepeljali v bolnico.

a— Kravovo godovanje. Pri nekem posestniku v Prvencih so obhajali 11. novembra 1934 god. Navzočih je bilo tudi več fantov, ki so bili veselo razpoloženi. Pred hišo je okoli polnoči prišlo do pretepa, pri čemer je 22letni Franc Šterbal prizidal z nožem dvema fantoma zaboljela na rokah in obrazu. Včeraj je bil Šterbal obsojen na šest mesecev strogega zapor.

a— Z nožem na lastni hčerki. Pri posestniku Z. v Bretnici je prišlo včeraj zvečer do razburilivega dogodka. Vsa vas je pod vtisom krvavega dogodka. V družini je prišlo do prepira, v teku katerega je posestnik segel po nožu in ga zabolil hčerki v desno ramo. Potem je lažje ranil tudi drugo sedemletno hčerko v pleča. Obe hčerki sta v zdravstveni oskrbi.

a— Prva justifikacija je bila v muzej-skem dvorišču. Prvo obnašanje se je ob obstoja mariborskega okrožnega sodišča vršilo dne 21. maja 1898, ko je bil zaradi umora obsojen Franc Bračko iz Poljske vasi. Justifikacija se je izvršila na dvorišču sedanega muzejskega poslopja. Potem so sledile še štiri justifikacije, o katerih smo včeraj poročali, ki so se na vse izvršile na dvorišču mariborskega letališča.

a— Kdo je izvršil? Davčna uprava vrši skupno s policijo temeljite poizvedbe, kdo je za C. P. ponaredil načrte davčne uprave in finančne kontrole, ki se nahajajo na številnih ponarejenih listinah.

Iz Celja

a— Kongres nacionalnega delavstva bo v Celju 6. in 7. aprila in 7. in 8. aprila, kakor je bilo pomotno javljeno. Celjani in okoličani bodo poskrbeli, da se bodo udeleženci počutili kakor bratje med brati. Prireditelji so tudi prosili za četrtno vožnjo na železnici. Dne 6. aprila bo po zdravni večer v veliki dvorani Narodnega doma.

a— O znamenitostih skopjanskega okraja bo predaval g. dr. Mesenel, profesor umetnostnega seminarja v Skopju, v četrtek 28. t. m. ob 20 na ljudskem vseučilišču v Celju. Predavanja, ki bo pod okriljem Savinskega podružnice SPD, bodo izpopolnjevale skopitimske slike z Ohridskega in Prespanskega jezera, južnosrbskih zora in mest.

a— Kmetijske kinopredstave in predavanja v celjskem srezu. Pod okriljem pristojnih podružnic Kmetijske družbe bodo v

celjskem srezu v marcu kmetijske kinopredstave s predavanji po naslednjem vrstnem redu: v sredo 13. marca v gasilski dvorani na Gomilskem, in sicer od 10. do 12. za kmetovalce iz občin Tabora, Vranskega, Sv. Pavla pri Preboldu in Pozele, od 15. do 17. pa za kmetovalce iz braslovske občine; v četrtek 14. marca od 15. do 17. v Roblekovih dvorani v žalcu za kmetovalce iz občin Zlate, Gotovelj, Grič, Sv. Petra, Velike Pilešice in deloma Petrovč, istega dne ob 19. v okoliški šoli v Celju za kmetovalce iz občin Celje-okolica, Teharje in deloma Škofje vasi; v petek 15. marca od 8. do 10. v narodni šoli v St. Juriju pri Celju za kmetovalce iz občin Sv. Jurija-okolice, Dramelj in deloma Teharje, istega dne od 15. do 17. pa v dvorani hranilnice v Vojniku za kmetovalce z občin Vojnika-okolice, Škofje vasi in Dobrne. Med predvajanjem novega poljedelskega filma bodo predavali kmetijski strokovnjaki. Vabljeni so predvsem kmetovalci in odrasla kmečka mladina. Predavanja bodo brezplačna.

a— Sloviti violinski virtuozi Zlatko Batoković bo priredil v soboto 9. marca zvečer koncert v mali dvorani Celjskega doma.

a— Ogenj na Mariborski cesti. Včeraj popoldne je nastal ogenj v risalnici ključavničarskega mojstra g. A. Rebeke na podstrešju banovinske hiše na Mariborski cesti št. 1. Zaradi močno razgrete peči se je vnela lesena stena, ki je docela zgorela. Domači so k sreči takoj opazili ogenj in ga pogasili. Kmalu so prišli tudi celjski gasilci, ki so razkopali del stene in odstranili vsako nevarnost. Požar bi bil lahko postal usoden, če bi ga ne bili takoj opazili. Škode je 2000 do 3000 Din in je krita z zavarovalnico. Na isti način je na

stal nedavno ogenj tudi v drugem delu tega poslopja, a je takrat prav tako uspešno preprečiti večjo nesrečo.

a— Napad z noži. V nedeljo zvečer so se stekli fantje pri nekem posestniku v Vitanju. Med pretepotom sta dva fanta z noži napadla 21letnega bresposelnega krojaškega pomočnika Alojzija Kovčeta iz Vitanja. Eden je zabolil Kovčeta v glavo, drugi pa v desno stran prsi. Težko poškodovanega Kovčeta so prepeljali v bolnišnico.

a— Ne mučite psov! Često se dogaja, da konjač dopokline lovi pse, ki jih najde na Glavnem trgu, potem pa jim vrže okoli vratu žico in vleče obupno se braneče in dušeče se živali za seboj. Priporočamo, da bi konjač vendar takoj privezal psu vrv okoli vratu, da se ne bi žival mučila, ljudje pa zgražali. Če konjač misli, da mora loviti pse v tržnem času od 8 do 11. naj jih lovi samo na Glavnem trgu, kakor je itak določeno. Čudna je tudi odredba, da je treba psa (tudi sedaj, ko ni kontumaca), ki ga konjač ujame na Glavnem trgu, peljati na pregled k živinozdravniku. Morda zato, ker je mogoče, da se pes okuži ravno na Glavnem trgu, ki je v tako kričnem nasprotju s higienskimi predpisi... Kakor čujemo, se mestna občina zopet bavi z vprašanjem premešitve tržnega prostora, kar Glavni trg zato ni primeren in tudi leži v najprometnejšem delu mesta. Taka premešitev je sicer nujno potrebna.

a— Umor pri St. Juriju ob juž. železnici. V gozdu pri St. Juriju so našli umorjeno Elizabeto Repčevco. Iz Celja je odšla sodna komisija, da ugotovi dejanski stan in druge podrobnosti.

a— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni vefilim »Volga v plamenu« in dve predigri.

Za gimski sport NIVEA-Kremo

Zlata in mrzlih zimskih dnevih je potrebna Vaši koži — da ne razpoka in da se postane raskava, — močna zaščita proti vplivom vremena. Nadržite zatorej vsak večer, a tudi čez dan, obras in roke dobro z NIVEA-kremo! Potem tudi oster in mrzel zrak ne bo škodil Vaši koži; ona ostane nežna in elastična. Od kod ta učinek? Od eucertila! Ravno on dela Nivea-kremo tako učinkovito.

Gospodarstvo

Znižanje železniških tarif

Kakor je »Jutro« že poročalo, bo 1. marca t. l. stopila v veljavo nova potniška tarifa na železnicah, ki vsebuje znatno znižanje voznih cen, in sicer predvsem za potniške vlake, kjer gre to znižanje do 28 odstotkov. Kakor kaže ta najnovejši ukrep prometnega ministra, je v prometnem resoru prodorilo pravilno naziranje, da z dvigom tarif ni mogoče zboljšati finančnega položaja železnice, ker prinese vsako zvišanje tarif zmanjšanje prometa. Kakor znano, so bile že s 1. novembrom 1933 znižane potniške tarife, toda le za večje oddaljenosti in predvsem za brze vlake, dočim je bila pri takratni reformi normalna vozna cena za III. razred potniških vlakov nekoliko povišana, istočasno pa so bile uvedene na številnih progah za III. razred potniških vlakov takozvane konkurenčne tarife, pri katerih je bilo napram prejšnjemu stanju uvedeno precej občutno znižanje. Te konkurenčne tarife so bile uvedene predvsem zaradi tega, da bi se potniki na progah, kjer vozijo tudi avtomobili, v večji meri posluževali zopet železnice. Uvedba teh konkurenčnih tarif je že v prvem letu obstoja »okazala kar najboljši uspeh, ker se je promet na teh progah, kjer so bile uvedene precej nižje vozne cene, prav občutno povečal. S tem je bil doprinese dokaz, da znižanje tarif ne prinese vedno tudi zmanjšanja dohodkov, če to znižanje omogoči povečanje prometa. Zato se je po izkušnjah prometno ministrstvo odločilo, da v enakem razmerju, kakor so bile v jeseni l. 1933, znižane tarife na konkurenčnih progah, na splošno zniža vozne cene za potniške vlake na vseh progah, ker pričakuje, da bo to znižanje prineslo povečanje potniškega prometa. Znižanje potniške tarife v III. razredu potniških vlakov je v naših razmerjih posebno važno, ker se tega razreda poslužuje skoraj 90 odstotkov vseh potnikov. Naša potniška tarifa je bila že prej v primeri z drugimi državami najnižja. Navedbe temu so bile vozne cene zaradi slabih gospodarskih razmer za veliko število potnikov še vedno mnogo previsoke.

Sedaj, ki je prodorilo načelo, da je treba v svrhu povečanja železniškega prometa znižati tarife, upravičeno pričakujemo naši gospodarski krogi, da bo temu znižanju potniških tarif sledilo tudi občutno znižanje blagovnih tarif. Za oživiljenje gospodarskega prometa so važne le blagovne tarife, potniške tarife pa v toliko, kolikor omogočijo oživiljenje turističnega prometa. Z gospodarskega stališča je torej predvsem pozdraviti razširjenje ugodnosti, ki veljajo za posetnike kopališč in turističnih krajev. Vprašanje znižanja blagovnih tarif, o

katerem trenutno razpravlja tarifni odbor prometnega ministrstva, je seveda bolj komplicirano in težavnejše, ker so blagovne tarife precej diferencirane. V finančnem pogledu pa gre tudi za mnogo večje zneske. Medtem ko donase potniški promet železnici sedaj le 500 milijonov dinarjev letnih dohodkov, znašajo dohodki železnice od blagovnega prometa okrog 1200 milijonov dinarjev, tako da gre na primer pri povprečnem znižanju potniških tarif za 10 odstotkov riziko le do največ 50 milijonov dinarjev, dočim znaša riziko pri povprečnem 100stodotnem znižanju blagovnih tarif 120 milijonov dinarjev. Vendar se zdi, da je znižanje blagovnih tarif za železniške dohodke še mnogo manj nevarno, nego znižanje potniških tarif, kajti blagovni promet je na naših železnicah zadnja leta občutno nazadovale predvsem zaradi tega, ker se gospodarstvo v rastoci meri poslužuje namesto železnice drugih prevoznih sredstev. Prevoz blaga s konjsko vprego na večje oddaljenosti, ki smo ga smatrali še nedavno kot za vedno likvidirano, je zopet oživel, mnogo blaga se prevaža s tovornimi avtomobili, predvsem pa se v rastoci meri poslužuje gospodarstvo vseh sredstev vodnega prometa. Naš promet se je lani v splošnem dvignil, vendar od tega ni imela skoro nikakega dobička železniška uprava. Po statistiki Narodne banke je bil v prvih treh četrtletjih lanskega leta naš železniški blagovni promet po količini le za 1% večji nego v istem času prejšnjega leta in za 1/2% manjši nego leta 1932, dočim vidimo pri rečnem prometu povečanje za 43% na sproti prejšnjemu letu in za 194% nasproti letu 1932; pomorski promet pa se je nasproti letu 1932. povečal za 5% in nasproti letu 1932. za 13%. Povečanje je torej šlo predvsem v korist rečnega in pomorskega prometa in seveda tudi v korist ostalih prometnih sredstev, ki v statistiki niso upoštevani.

Če se bo železniška uprava odločila za znižanje blagovnih tarif, tedaj lahko še v večji meri kakor pri potniških tarifah računamo, da bo znižanje tarif prineslo občutnejše povečanje železniškega blagovnega prometa in da dohodki železnice zaradi znižanja ne bodo padli. Za oživiljenje vsega našega gospodarstva pa je, kakor rečeno, važne le znižanje blagovnih tarif, ki v številnih primerih ovira intenzivnejšo blagovno izmenjavo in tudi zmanjšuje konkurenčno sposobnost našega blaga pri izvozu.

Razveljavljena zlata klavzula v Ameriki

Ko so Zedinjene države l. 1933 zapustile zlati standard, je Roosevelt ukinil veljavnost zlata klavzule v vseh dolžnih razmerjih v Zedinjenih državah. Postavil se je na stališče, da se morajo tudi vse obveznosti v dolarjih z zlato klavzulo vračati v dolarjih, četudi z nizko zlato vrednostjo. Za to odločbo je bila merodajna okolnost, da upnik z razveljavljenjem zlata klavzule ne more biti oškodovan, ker je v pretežni večini primerov kupna moč sedanjega dolarja z manjšo zlato vsebino celo večja, nego je znašala kupna moč zlatnega dolarja pred svetovno gospodarsko krizo, iz katere dobe izvira pretežni del dolgov z zlato klavzulo. Kakor je bilo pričakovati, se je moralo z vprašanjem, ali je razveljavljenje zlata klavzule zakonito oziroma v skladu z ustavo, baviti najvišje ameriško upravno sodišče. Za pred dobrim mesecem je bilo napovedano, da bo z razsodo tega najvišjega upravnega sodišča izrečena protustavna ukrepa, s katerim je bila zlata klavzula ukinjena. Z objavo razsode so ponovno odlašali in tako je v zadnjih tednih vladala velika negotovost, ki se je prenesla tudi na gibanje zunanje vrednosti dolarja. V pričakovanju, da bo vzpostavljena veljavnost zlatih klavzul, je nastalo v inozemstvu veliko povpraševanje po dolarju in se je dolar dvignil celo preko zlate točke.

Te dni je bila objavljena dolgo pričakovana razsoda najvišjega upravnega sodišča, ki pomeni praktično v vseh primerih priznanje stališča Rooseveltove vlade. S tem so odstranjena vsa dosedanja upižnjenja. Odstranjena je tudi negotovost, ki je vladala v pogledu dolgov z zlato klavzulo, ki znašajo v Zedinjenih državah okrog 100 milijard dolarjev, tako da bi vzpostavitev veljavnosti zlata klavzule pomenila, da se ti dolгови z zlato klavzulo povečajo za 69 milijard dolarjev (zlato dolar predstavlja danes glede na manjšo zlato vsebino 1.69 papirnatega dolarja). Najvišje upravno sodišče je brezpogojno priznalo, da ukinjenje zlata klavzule pri privatnih dolgovih ni protustavno. Glede ameriških državnih dolgov z zlato klavzulo pa se je sodišče postavilo na stališče, da v tem pogledu po ustavi ni mogoče ukinjenje zlata klavzule, pristavilo pa je, da upnik nima pravice zahtevati odškodnino od države, ker ni utrpel dostojne nobene dokazane izgube. S tem dostavkom so zaenkrat brezpredmetne eventualne tožbe na priznanje plačil v zlatu pri ameriških državnih dolgovih, dokler kupna moč dolarja ne bi še bistveno padla, kajti tako dolgo se ne more smatrati, da je upnik oškodovan. Seveda pa je verjetno, da bo Roosevelt, da odstrani vsak dvom, izdejstvoval, da se ukinjenje zlata klavzule pri ameriških državnih dolgovih (tu gre predvsem za 20 milijard vojnega posojila, ki je bilo oprerjeno z zlato klavzulo), potrdi tudi z ustavnim zakonom.

Italija uvaja režim uvoznih dovoljenj

Kakor poročajo iz Rima, je italijanska vlada s takojšnjo veljavnostjo uvedla v zaščito svoje valute režim uvoznih dovoljenj, in sicer za blago, čigar uvoz ni neobhodno potreben ali se da omejiti. Ta ukrep italijanske vlade je posledica neugodnega razvoja italijanske trgovske in plačilne bilance v zadnjih letih. Zlate in devizne rezerve Italijanske banke so v poslednjem času stalno nazadovale. Ob koncu l. 1929. so znašale še 10.340 milijonov lir, sedaj pa znašajo le še okrog 6000 milijonov lir. To zmanjšanje je posledica stalne pasivnosti italijanske plačilne bilance, ki je zadnja leta obstojala navzlic temu, da se je pasivnost trgovske bilance precej zmanjšala. Lani pa se je tudi trgovska bilanca znova poslabšala in se je pasivnost povečala od 1444 na 2433 milijonov lir. Ob koncu pretek. leta je italijanska vlada v zaščito lire uvedla stroge devizne omejitve in oddajo vseh privatnih razpoložljivih deviz. Polagoma je uvajala kontingentiranje za gotove vrste blaga in razne uvozne omejitve, ki pa niso prinesle zaželenega rezultata. Pravkar objavljena surova bilanca zunanje trgovine za januar kaže, da se je sicer uvoz zmanjšal, izvoz pa je prav tako nazadovale, tako da je bila v januarju italijanska trgovska bilanca pri izvozi vrednosti 379 milijonov lir in pri uvozu vrednosti 621 milijonov lir pasivna za 242 milijonov.

Namen najnovejših ukrepov je, dosednji režim kontingentov in posameznih uvoznih prepovedi zamenjati z režimom uvoznih dovoljenj, tako da prizadejati vrste blaga ne bo mogoče uvažati drugače, kakor z uvoznim dovoljenjem. Omejen bo predvsem uvoz onih vrst blaga, ki ni nujno potrebno. Italijanska vlada hoče imeti kontrolno nad vsem uvozom, tako da lahko regulira uvoz blaga. Na drugi strani pa naj režim uvoznih dovoljenj omogoči italijanski vladi, da pri svojem uvozu daje prednost onim deželam, ki v večji meri kupujejo italijansko blago. Kakor zatrjuje »Giornale d'Italia«, obsega režim uvoznih dovoljenj pretežno del za italijansko zunanjo trgovino važnih carinskih postavk. Uvoz kontingentiranega blaga se bo znižal na 10 do 35 odst. dosedanjega uvoza. Te določbe stopijo takoj v veljavo, vendar so do 31. marca izdani prehodni ukrepi in bo smel do 31. marca znašati uvoz eno dvajstino celokupnega uvoza v lanskem letu.

Gospodarske vesti

— Naša trgovina s Nemčijo. Kakor je »Jutro« že poročalo, se je naš izvoz v Nemčijo v lanskem letu povečal za skoro 30% od 471 do 598 milijonov Din, istočasno pa se je uvoz iz Nemčije skoraj v enakem razmerju dvignil od 379 na 497 milijonov Din, tako da je bila naša trgovinska bilanca aktivna za 101 milijon Din, dočim je bila predlanskim aktivna za 92 milijonov Din. Pravkar objavljena nemška statistika pa zaznamuje v lanskem letu pri uvozu našega blaga v Nemčijo le povišanje od 33.5 na 36.3 milijona mark, pri nemškem izvozu v našo državo pa beleži celo zmanjšanje od 33.8 na 31.5 milijona mark, tako da je bila po nemški statistiki naša trgovinska bilanca z Nemčijo aktivna za 4.8 milijona mark, dočim je bila v prejšnjem letu pasivna za 0.3 milijona mark.

— Vinska razstava in sejem v Ljutomeru. Kakor je bilo že objavljeno, priredi Vinarstva podružnica v Ljutomeru 12. marca vinski sejem in razstavo vina v gostilni g. Resnika v Ljutomeru. Na poskušajo bodo prvovrstna vina iz ljutomersko-oromoškega, gornjeradgorskega in štrigovskega okoliša. Otvoritev bo ob 9. dopoldne. Vsi vinogradniki iz navedenih okolišev se vabijo, da razstavijo svoja vina, nova in stara. Dosedanje vinske razstave v Ljutomeru so bile vedno dobro obiskane tako od strani vinogradnikov, kakor tudi od strani kupcev in vseh prijateljev dobre vinske kapljice. Kupci in drugi interesi bodo našli na razstavi številne vzorce vina in običajno tudi lastnike teh vzorcev. Ljutomer je svetovno znan po svojem izbornem vinu. Tudi letošnja vinska razstava bo nudila na izbiro dovolj dobrih in najboljših vin. Kljub lanskim slabim vinski letini je še vina vseh vrst na ponudbo. Mnogi vinogradniki so že prijavili svojo udeležbo. Oni vinogradniki, ki se še niso prijavili, a želijo razstaviti svoje vino, naj se prijavijo pisмено ali ustmeno v pisarni mestne občine Ljutomer vsaj do 7. marca, da lahko damo pravočasno tiskati katalog. Tam se bodo sprejemali tudi vzorci vina, ki naj se pošljejo vsaj do 10. marca, in sicer od vsake sorte po 3 buteljke ali 2 slatinščaka. Kdor nima steklenice, jih dobi v omenjeni pisarni, kjer se bodo lahko tudi zamenjale polne buteljke za prazne. Za najboljša vina bodo dobili lastniki priznanice, a predvidene so tudi diplome domačega izdelka Opozorjamo vse zainteresirane, da naj se na tej razstavi sami prepričajo o izvršni kakovosti ljutomerskega in zelo ugodnih cenah. Polovična voznina po železnici je zaprosena.

— V trgovinski režim se je vpisala tvrdka: Valni mlin Studa, družba z o. z. v Ljubljani (osnovna glavica 200.000 Din; poslovođa Josip Bahovec, trgovec v Ljubljani).

— Konkurz je razglašen o imovini Emila Petroviča, trgovca s priborom v Ljubljani, Gajeva ulica 6, pasaja (upravnik mase dr. Lado Vavpetič, odvetnik v Ljubljani; prvi zbor upnikov 2. marca ob 9., prijavni rok do 30. marca, upogotovljeni naroki 5. aprila).

— Poravnalne postopanje je uvedeno o imovini Nežke Vrhovnikove, posestnice in lastnice mlekarne v Trzinu (poravnalni

Stenotipistinja:

... in ko slišiš, da gre šef, zakašljaj!

Praktikant:

Ne morem, ker sem pravkar

pojedel **Bronhi** bonbon

IZDELEK »UNION«, ZAGREB

upravnik dr. Fr. Trampuž, odvetnik v Kamniku; poravnalni narok pri sreskem sodišču v Kamniku 12. marca ob 9., prijavni rok do 9. marca).

Borze

20. februarja.

Na ljubljanski borzi sta se devizi Newyork in London nekoliko popravili, dočim je deviza Trst popustila. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespremenjeno 8.20 do 8.30. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v angleških funtih po 224.25, v avstrijskih šilingih po 8.25 in v grških bonih po 30.25, dočim so se španske pezete nudile po 5.40.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Voja škoda ponovno za malenkost popustila in se je trgovala za kaso po 372 in pozneje po 375 (v Beogradu po 379 do 376.50) in za mare po 373 in 375. V ostalih denarnih vrednotah ni bilo prometa. Zaključek pa je bil zabeležen v delnicah Priv. agrarne banke po 255.

Devise.

Ljubljana. (Z všteto premijo 28.5 odstot.) Amsterdam 2967.87 — 2982.47, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 1024.56 — 1029.63, Curih 1421.01 — 1428.08, London 213.07 — 215.13, Newyork 4334.06—4370.37, Pariz 289.60 — 291.03, Praga 183.42 — 184.52, Trst 371.40 — 374.48. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.20—8.30.

Zagreb. Amsterdam 2967.87 — 2982.47, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 1024.20 do 1029.27, London 213.36—215.41, Milan 370.25 do 373.34, Newyork kabe 4361.40—4397.72, ček 4399.40 — 4375.72, Pariz 289.61—291.03, Praga 183.35 — 184.46, Curih 1421.01 do 1428.08.

Curih. Beograd 7.02, Pariz 20.38, London 15.07, Newyork 308.3750, Bruselj 72.08, Milan 26.0750, Madrid 42.2250, Amsterdam 208.85, Berlin 123.90, Dunaj 57, Stockholm 77.70, Oslo 75.70, Kobenhavn 67.30, Praga 12.91, Varšava 58.3250, Atene 2.91, Bukarešta 3.05.

Efekt.

Ljubljana. Voja škoda 377 — 379, 7% investicijsko 73 — 75, 8% Blair 75—76, 7% Blair 66—66.50, 4% agrarne 47—48, 0% beglusk 66 — 66.

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda 372 — 375, za mare 373 — 375, za april 374 do 376, za maj — junij 376 bl., 7% investicijsko 74 — 76, 7% Blair 65 — 66, 8% Blair 76 bl., 7% Drž. hipotekarna banka 70 den., 6% beglusk 65 bl.; delnice: Priv. agrarna banka 250 — 255, Trbovlje 120 — 125.

Beograd. Voja škoda 378 — 379 (379, 376.50), za februar — (377), za mare 379 do 380 (379.50, 377), 7% investicijsko 75 — 76, 4% agrarne 46.50 — 47.50, 6% beglusk 66 do 66.25 (66.40, 63.75), za mare 66 — 66.25 (66), 8% Blair 75 bl., 7% Blair 65—66.50 (66), 7% Drž. hipotekarna banka 70 — 71, Narodna banka 5300 — 5450, Priv. agrarna banka 258 — 260 (259).

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 13.30, Državne železnice 24.25, Alpine-Montan 10.95.

Blagovna tržišča

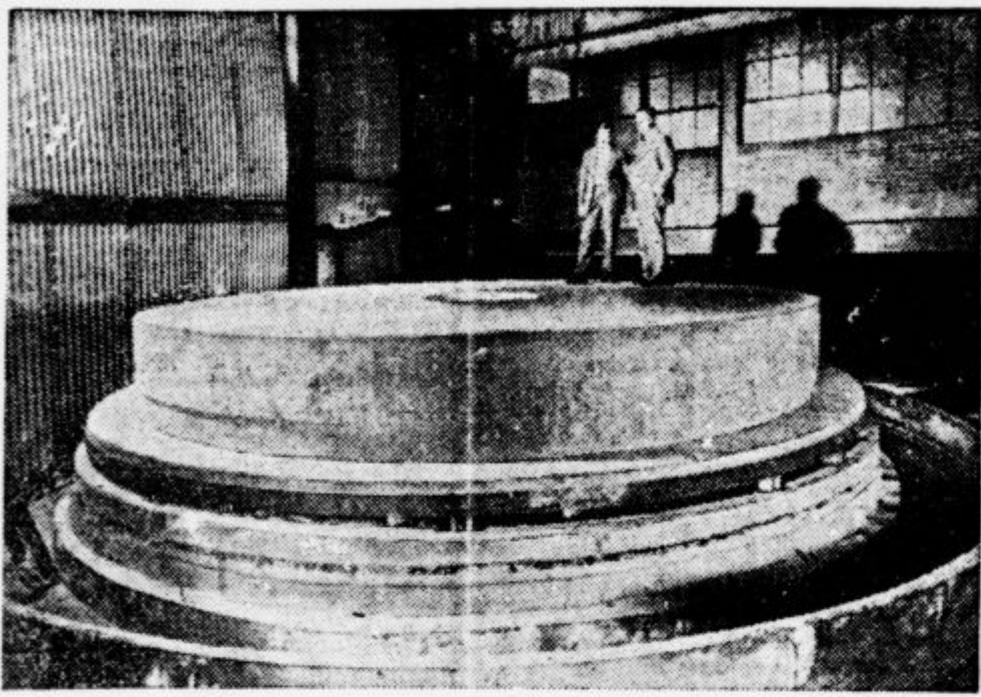
2170

+ Chicago, 20. februarja. Tendence za maj 97.8750, za julij 91.625; koruza: za maj 87, za julij 82.

+ Ljubljanska borza (20. t. m.) Tendence za žito stalna. — Nudi se (vse franko nakladalna postaja): pšenica: baška 79 kg, po 135 — 138; banatska,

Največji daljnogled

Teleskop, ki pokaže očesu 1500 milijonov zvezd, katerih na nebu sploh ni mogoče prešteti — Iz česa je sestavljena Rimska cesta? Kako daleč sega teleskop v vesoljstvo

Leca, ki so jo vili za največji teleskop sveta

Malokdo bo hotel verjeti, da znaša število zvezd, ki jih opazimo s prostim očesom, povprečno komaj 3000. A to je resnica. Seveda pa njih število naraste, če oborožimo oko z daljnogledom.

Največji sedanji teleskop, tisti na Mountu Wilsonu v Kaliforniji, ki se ponaša z zrcalom s premerom 2,5 m, pokaže očesu okrog 1500 milijonov zvezd, torej tri četrtine toliko, kolikor je ljudi na svetu. A to je še vse preveč oddaljeno od resnice. Samo v sestavi Rimske ceste so astronomi našli 70-krat več zvezd, nego jih vidi oko z najmočnejšim daljnogledom, t. j.

nad 100.000 milijonov

Koliko jih je pa v resnici!

Zvezde v sestavi Rimske ceste namreč še daleč niso vse, ki napolnjujejo prostornino vesolja. Vemo, da je zunaj tega sistema še nešteto podobnih svetil, čim večje so nam kaže njih število. In teh svetil ne moremo niti največji teleskop in niti s pomočjo fotografske plošče, ki opazi neprimerno več nego samo oko, razčleniti v njih sestavine, poedine zvezde. Kažejo se nam v obliki več ali manj

kompaktnih svetlobnih oblakov

ali megel (odtod izraz »prameglje« ali »meglenica« za ta svetila). Astronom bi torej počenjal obupno stvar, če bi hotel dejansko »prešteti« zvezde na svetu. Poskusiti mora na druge načine, da pride vsaj do približnega števila zvezd. In najpreprostejši teh načinov je pač način

s tehtanjem zvezdnih sistemov.

Če hočemo približno vedeti, koliko fizioloških zrn je v neki vreči, nam ni treba drugega, nego da tehtamo čisto težo vsega fiziola in jo delimo s povprečno težo posameznega fiziološkega zrna. Kvocient pomeni potem število vseh zrn. Jasno pa je, da je stvar s tehtanjem svetil bolj zamotana nego s tehtanjem s pomočjo tehtnice na

zemlji. A tudi tu je osnovni princip preprost. Kaj je tehtanje? V bistvu nič drugega nego

merjenje pritiska,

ki ga izvaja neko telo na skodeli tehtnice v svojem padcu proti zemlji. Ta pritisk je istoveten s pospešitvijo, ki jo dobi telo v padcu pod privlačno silo zemlje. Astronomu tedaj zadostuje, da dobi povprečno pospešitev, s katero se gibljejo zvezde v nekem sistemu okoli njegovega središča. To je namreč že davno znano, da vse tako zvane zvezde stalnice

niso dejansko nobene stalnice, temveč da krožijo kakor planeti okoli solca okrog osrednje točke svojega sistema. Tudi zvezde Rimske ceste, ki je v celoti gledana ploski leti podobno nakopičenje stalnic, se vrtijo okrog osrednje, kratke, »pokončne« osi tega sistema. Iz različnih njihovih vrtilnih hitrosti se da izračunati pospešitev njihovega gibanja ali z drugimi besedami

privlačna sila

oziroma teža Rimske ceste, in če to težo delimo s povprečno težo posamezne zvezde v njej, dobimo približno število vseh njenih zvezd. Tako so prišli astronomi na preprostih osnovah, toda po komplicirani poti do števila 100.000 milijonov zvezd v Rimski cesti.

Koliko je pa

zvezd v vsej vesoljnosti?

To je vprašanje, ki še ni rešeno. Teleskop na Mountu Wilsonu nam je odkril doslej okrog 2 milijona svetil, ki so podobna Rimski cesti, še daleč pa ni prodrl do meja vesolja. Od najoddaljenejših svetil potrebuje svetloba okrog

150 milijonov let,

da doseže do nas (z meseca do zemlje rabi nekaj več nego sekundo, s sonca okrog 8 minut, z najbližje stalnice 4 leta, od osi Rimske ceste 50.000 let, z roba Rimske ceste okrog 100.000 let in z najbližjega soseda svetla okrog milijon let). Pot, ki jo opravi svetloba v enem letu (svetlobno leto), znaša okrog

10 bilijonov kilometrov,

najmočnejši teleskop je prodrl torej 150 milijonov krat 10 bilijonov kilometrov daleč v vesoljstvo, a vendar še ni dosegel do njegovih mej in zato gradijo še večje teleskope, da bi prodrl še globlje in potem eventualno tudi do tistih mej. Takrat bo mogoče povedati »točneje« težo vesolja, ki znaša po sedanjih cenitvah trilijone sončnih tež. To se pravi, če vzamemo, da je zvezda v velikosti solca povprečna zvezda vesolja, tedaj bi bilo v vesoljstvu najmanj na

trilijone zvezd.

Da pa ni graditev teleskopov, ki nam dajejo tako močne vpoglede v prostranstvo sveta, nič lahkega, si lahko mislimo. V zadnjih časih smo čitali ponovno, s kakšnimi težavami je zvezano že vili vanje zrcalnih stekel za te orjake. Čitali smo, kako so morale Corningove steklarske delavnice v New Yorku mesece in mesece delati samo priprave, študirati in preizkušati, preden so se upale na samo vlitje steklene, okrogle kladre, ki bo s premerom 5 m zrcalo novemu teleskopu. Najprej so za poskušajo vili celo vrsto

»manjših« zrcal

s premerom 75 do 300 cm, in sicer iz istega pireksovega stekla, ki ima najboljše optične lastnosti. Potem so mesec dni stekleno maso pripravljali v raztopljenem stanju in nato se je začelo v marcu preteklega leta z upravnim neverjetno previdnostjo vlijanje samo ob temperaturi 1570 stopinj C. Deset mesecev so potem začeli stekleno ploščo

počasno ohlajati,

da bi ne nastale v nji kakšne napetosti, ki bi vse delo pokvarile. Najprej so jo v 50 dneh ohladili na 500 stopinj, potem pa počasno na normalno temperaturo, pri čemer so rabili avtomatične regulatorje toplote in nič manj nego 300 električnih grelcev. Pri tej stekleni plošči se je navzlic vsej previdnosti med vlijanjem primerila majhna napaka, ki sicer ni imela nobenih posledic zanj, vendar so takoj začeli s pripravi za vlitje druge plošče, ki se je izvršilo 2. dec. l. l. Medtem so začeli brusiti prvo zrcalo, kar je ena najtežjih nalog, kajti najmanjša napaka v površini in krivini stekla ga napravi nerabnega. Tako bo imela Amerika po vsej priliki dve ogromni zrcali na razpolago in kakor poročajo, so že pričeli

z montažnimi deli

na vrhu hriba Palomarja, severno od San Diega v Kaliforniji, kjer so zgradili novo zvezdarno nalašč za ta teleskop. A kakor poročajo, so tudi v Rusiji začeli priprave za nebesnega orjaka, ki bo še neprimerno večji od ameriškega.

„Kraljica“ Korzičanov v Parizu

Korziški rojaki v Parizu so si izvolili kraljico v osebi gđc. Vallières Rognoni

Zimske obleke

za gospode, suknje, smučarske kroje, blago za kroje modernih vzorcev kupite po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Ljubljana.

Ponesrečen rekorderski polet

Francoska letalca Codos (na levi) in Rossi (desno) na letališču v Istresu pred startom. V ovatu letalo »Joseph-Le-Brix«. Zaradi izteklega goriva sta morala na morju obratiti letalo in pristati na Kapverdskih otokih

Oživiljeni mrtvec

Na angleških tleh se je prvič zgodilo, da so mrtveca oživili. V neki birminghamski bolnišnici je ležal na operacijski mizi 50-letni John Zuckering. Sredi težke operacije mu je mahoma nehalo utripati srce in dihal se mu je ustavilo. Kirurg dr. Mills pa se ni dal zmotiti. Vbrizgnil mu je adrenalina in po petih minutah se je življenje res vrnilo v možja. Pridržali so ga pa za tri tedne v bolnišnici. Danes opravlja svoje delo kakor prej.

Velikodušen dobitnik

Bogati španski posestnik Gile Castellos je zadel v loteriji glavni dobitnik, 500 tisoč pezet. Ob tej priliki je vsem svojim dolžnikom odpisal dolgove, kar zneso 106 tisoč pezet. Potem je povabil vse poljedelske delavce s svojih in sosednjih posestev na veliko pojedino in je 1500 ljudi gostil dva dni in dve noči. 100.000 pezet pa je daroval v dobrodelne namene.

PRAVKAR IZILA ŠTEVILKA ILUSTRIRANE TEDENSKE REVLIJE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

PRIROBUJE NASLEDNJE ZANIMIVOSTI

Slika na ovitku: ZASNEŽENI SRNJAK

Naslovná slika: JOS. KLADNIK: »BELA RADOST« (lesorez)

Ivo Lapajne: PO SLEDOVIH LEDNE DOBE (2) — OD »SVETEGA OGNJA« DO CENTRALNE KURJAVE (vnm) — Dr. Anton Debeljak: PO SINJI ALRJI (9) SMRT DVEH VELIKIH ZALOŽNIKOV (k) — RIBE SPREMENJAJO SVOJO BARVO (ae) — BOJNI PLINI ZA LOV — Jean Perrigault - nj: MED ZADNIMI KRALJI MALIKOVALCEV (3) — RAZISKAVE EGIPČANOV V DAVNINI (g) — NAJVIŠJI VRH — Ludvik Mrzel: ZGODBA O FLORJANU SAPOTNIKU (3) — Essad beg: ZAROTA ZOPER SVET (9) — L. M. Škerjanc: G. F. HANDEL (2) — RASTLINE POZIMI (Poglavje iz rastlinske geografije - ine) — IZ LITERARNEGA SVETA (Franc Kocbek in Ivan Šašel: Slovenski pregovori, reki in prilike - A. D. — Gorki in Dostojevski - pj: Mlada Poljska - s) — M. Z. Ščenko - pj: BERAČ — ŠEKSPIR V 52 JEZIKIH (k) — CLOVEK IN DOM (Zeha) — SOLNI LED — SAH — ZA BISTRE GLAVE — Na platnicah: HUMOR — KRIZALJKA Z OBRATNICAMI (Crassus) — ANEKDOTE.

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi. Ljubljana, Knafljeva ulica 5, in stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrta leta 20 Din. Posamezni zvezki se dobijo po 2 Din. TELEFON št.: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Italijanski rezervisti na poti v Afriko

Milleniki pred odhodom iz Rima

Črnci proti belokožcem

Val revolucijskega razpoloženja v Afriki

Italijanska ekspedicija v Abesinijo je zbudila, kakor poročajo pariski »Excelsior«, v severni Afriki veliko razburjenje, ki je zavzelo že konkretne oblike. Tako je v Bel Abessu na alžirskem ozemlju prišlo do krvavih nemirov. Podrobnosti še niso znane. Položaj pa mora vsakakor biti zelo resen, kajti predsednik Akademije za kolonialno znanost Pierre Mille ugotavlja v citiranem listu, da je opaziti široko severne Afrike val revolucijskega razpoloženja. V Fezu si je dalo prebivalstvo duška na način, ki kaže prav malo spoštovanja do belih gospodarjev dežele. Položaj je tem opasniji, ker se zdi, da soglasja z mržnjo proti milijonu belokožcev, ki so naseljeni na ozemlju severne Afrike, celih štirinajst milijonov domačinov. Panislamska agitacija rase iz dneva v dan in se je bati, da nastanejo zaradi tega zapletljivi z dalekosežnimi posledicami.

Čprav se je Abesinija iztekla za nevtralen pas, ki naj loči njeno posest od itali-

janske kolonialne posesti. Italija doslej še ni ustavila svojih vojaških transportov v Afriko. Toda z vkrcanjem in prevozom italijanskih čet se je odprlo rimski vladi novo vprašanje, problem prevoznih stroškov za vojaške kontingente. Uprava Suškega prekopa namreč zahteva za vsako osebo, ki se pelje skozi prekop, odškodnino v znesku 25 zlatih frankov. Če vzamemo, da namerava Italija izkrcati v bližini abesinske meje več divizij, bodo ti stroški narasli v prav okroglo vsoto. Nastaja pa še druga komplikacija s tem, da je treba to vsoto plačati v egiptskih funtih, t. j. v devizah, s katerimi razpolaga italijanska vlada le v omejenem obsegu. Italijanske finance stoji torej pred novo obremenitvijo, zlasti če ne bo vlada spremenila svojega sklepa, da se pošlje na abesinsko mejo toliko in toliko mož. Poznavalci razmer pravijo, da bo ravno to vprašanje odločilno vplivalo na značaj in obseg abesinske ekspedicije.

Okuženi telefoni

Bakterije v školjkah — Nevarne sline

Zveza newyorških telefonskih naročnikov se je lotila vprašanja, da-li prenaša telefon bolezn. Po njenem naročilu je Narodni patološki zavod preiskal stvar in je našel v 45 odst. newyorških telefonskih

Najnižja temperatura

Holandski prof. Haas je v svojem laboratoriju v Leydenu dosegel stopnjo najnižje temperature. Stopnja znaša devetstotinsko stopinje nad 273 C pod ničlo. S tem odkritjem je prof. Haas posekal svoj lastni rekord najnižje temperature iz l. 1933.

Kolumbovi instrumenti

Iz Seville poročajo, da se je prof. Zinnerju posrečilo odkriti astronomske naprave, katerih se je posluževal Kristof Kolumb na svoji morski vožnji pri odkritju Amerike.

Serum proti kačjemu piku

Etienne Sergens, nameščenec Pasteurjevega zavoda v Alžiru je imel te dni v pariski Akademiji znanosti zanimivo predavanje o serumu proti kačjemu piku. Učencem je obširno opisal svoj postopek pri miših, katere so vsakele kače-strupenice. Tem mišim je Sergens skoro vedno lahko podaljšal življenje, v mnogih primerih jih je tudi otiel smrti. Serum, s katerim je cepil živali, se pridobiva iz konjske krvi in je pomešan z destilirano vodo.

Spominske znamke

Leva Tolstega

O priliki 25. obletnice smrti ruskega pisatelja Leva N. Tolstega je izdala ruska poštna uprava serijo znamk po 3, 5, 10 in kopejk. Na vseh teh znamkah bo slika pisatelja Leva Tolstega. Podobno, ki bo oddisnjena na znamkah, bo izvršil ruski graf Savkov.

Plaz zasul snemalce filma

V Rosegtalu na graubündenskem ozemlju v Švici je neka skupina filmskih strokovnjakov snemala film iz gorskega življenja. Pri snemanju pa je snemalce presenetil snežni plaz, ki je zasul do smrti ženo filmskega režiserja Kerna in znanega smučarja in filmskega snemalca Führerja iz Arose. Rešil se je samo režiser, a tudi ta je ranjen.

„Nebotična“ bolnišnica

V Clichyju (Pariz) so otvorili novo bolnišnico, ki je v Evropi prva zgrajena v stilu nebotičnikov. Visoka je 60 m, šteje 12 nadstropij, veljala je 106 milijonov frankov in ima 1100 bolniških postelj.

Celo „Jutro“

bi napolnil, ako bi hotel objaviti vsaj del priznanj, ki jih dajejo gospodinjice o »Hubertus« milu in »Perione« pralnem prašku. Kupujte ju tudi Vi!

SVOJI K SVOJIM!

A NEKDOTA

Dunajski pisatelj Peter Altenberg je nekoč takole karakteriziral moderni zakon: »Ona dela, kar hoče sama, on pa to, kar je nji všeč.«

VSAK DAN ENA

»Ženičica, kaj pa kuhaš danes dobrega?«
»Le pogled v kuharsko knjigo, stran 14, četrta vrsta zgoraj.«

S P O R T

Iregularni specialni skoki

Hud veter in slabo vreme sta na FIS tekmovalnih onemogočila pravilno izvedbo specialnih skokov — Slab placement Jugoslovenov

Tatranska Poljanka, 17. februarja

Med naše tekmovalce je prišla bolezen. Kakor smo že včeraj javili, je najprej obol. Baebler, a danes tudi Dečman in Ber var. Močno se je prehladil tudi vodja naše ekipe g. Gnidovec. Pa tudi šramlu ni pri zaneslo. Vzrok temu obolenju so velike spremembe temperature, neprestane vožnje iz kraja v kraj, kar je vzelo tekmovalcem toliko energije, da niti en tekmovalci niso sposobni za delo, ki mu je določeno.

vreme vse huje.

Danes, ko so se vršili specialni skoki, je bilo vreme še huje kot doslej. Burja je tako silovito metala sneg, da se je vendarle upalo, da se bo vodstvo tekme usmilo in tekmovalce odpovedalo. Medtem pa se je že zbrala ogromna množica pri skakalnicah. Ob 12.30 bi bil moral biti start, toda vihar je bil tak, da so morali prireditelji odločiti za eno uro. Major Oestgard, predsednik FIS, je bil za to, da se tekmovalci odgodi, ali prireditelj, češkoslovaški smučarski savez, z ozirom na velike množice gledalcev ni hotel o tem ničesar slišati. Žrtve so bili zopet tekmovalci. Prvotno so bili od naših skakačev določeni za start Novšak Šramel, Jakopič, Palme, Baebler in Dečman. Zaradi bolezni pa se je skrhlo to število na tri ljudi: Šramel, Novšak in Palme. Šramel je šel skakati kljub svoji bolezni.

Slabi rezultati.

Ob 13.30 se je pričela konkurenca, ki pa je takoj pokazala, da ne bo onih rezultatov kot včeraj. Burja je namreč pihala skakačem v prsa. Tudi sneg je bil za skoke zelo slab, zaradi česar so bile daljave kratke. V vsej konkurenci nihče ni prišel preko 60 m. Sploh se lahko smatra današnje tekmovalstvo za iregularno, ker niso bili najmanj dani pogoji za lepo in sigurno skakanje. Najdaljši skok v prvem delu

tekmovalja je znašal 59,5 m po Andersen. Novšak je prvič skočil 41,5 m, šramlu je nagajala vročina in glavobol. Kot št. 64 je šel po strmini samo v upanju, da bo že enkrat v dolini. Skok je bil brez odгона, brez najmanjše volje in je znašal 40,5 m, toda s padcem. Palme kot 93. je postavil na 39,5 m. Najboljši Poljak Stanislaw Maruszarsz je dosegel 59. najboljši šved Johanson 55,5 in prvi Nemec Meinel 55 m.

V drugem delu tekmovalja so dosegli še krajše daljave: Birger Ruud 55,5 m, isto daljavo Andersen, Nemec Meinel 52 m, Norvežan Sörensen 47 m. Veter je nekatere skakače zelo oviral, drugi pa, ki so imeli mirno ozračje, so šli normalno. Torej povsem iregularno. Novšak je baš ujel mirno ozračje in je skočil 50 m, seveda ni ga mogel držati. Šramel je šel na start, ker se je zdelo ozračje mirno. Zdrži po strmini, toda v zraku ga zajame močan sunek, ki mu je spredaj prekril smuč, in že je ležal v prehodu z bolečinami v členu. Skok je znašal 45 m. Zadnja naša nada je bil še Palme, ki je skočil 44,5 m, a tudi ni zdržal skoka.

Glavni rezultati.

Prvo mesto je zasedel Birger Ruud z 231,7 točke in skokoma 59 in 55,5 m. Sleđita brata Andersen, ki sta oba dosegla najdaljša skoka dneva, to je 59,5 m. Četrty je bil Poljak Maruszarsz. Prvi Nemec Meinel je bil na 8., a prvi Avstrijec Aschenwald na 10. mestu. Prvi skakač iz češkoslovaške je bil na 12. mestu Steinmüller (HDW). Finska je z Valenonom zasedla šele 15. mesto. Znani Avstrijec Gregor Höll se je plašal na 45. mesto.

Jugosloveni se niso mogli dobro plaširati zaradi padcev. Novšak je bil 51., Palme 54. in Šramel 59.

V nedeljo zvečer ni bilo tekmovalca, ki ni izrazil svojega zadovoljstva, da se je to tekmovalstvo — pravi pek za tekmovalce — končalo kakor že...

Občni zbor Kolesarskega saveza Jugoslavije

Preteklo nedeljo je bil v Mariboru 15. redni letni občni zbor Kolesarskega saveza kraljevine Jugoslavije, ki ima svoj sedež v Zagrebu. Zborovanje je vodil predsednik saveza Stjepan Mihanović. Že tekmovalci so prispevali številni delegatje v Maribor, kjer se je vršila v soboto predkonferenca, na kateri so se skušali razčistiti razni spori, ki so bili lani predmet živahne polemike zlasti v zagrebških časnikih. Ljubljanski klubi so bili zastopani po predsedniku g. Batfeli, ki je imel 6 poverilnic, dočim so bili klubi mariborskega podsaveza zastopani po lastnih delegatih.

Po ugotovitvi sklepčnosti je pozdrvil g. Mihanović iz Zagreba 32 delegatov vseh klubov, nakar se je spomnil blagopojne besede Viteškega kralja Aleksandra I. Udeležitelja. Glasom sklepa savezne uprave so imeli pravico prisostvovati občnemu zboru le delegati posameznih klubov in novinarji; tako so se morali številni športniki kolesarji odstraniti iz dvorane. V enournem govoru je nato predsednik podal svoje poročilo. Naglasil je, da se je moral savez stalno boriti s finančnimi težavami. Obrazložil je nadalje vse lanske spore in proteste, ki so imeli za posledico, da je moral savez strogo postopati in kaznovati nekatere dirkalce iz Zagreba in Ljubljane s prepovedjo starta.

Tajnik saveza Ivan Kovačević iz Zagreba je naglasil, da nekatere podzveze lani niso povsem zadovoljile in niso delovale v smislu pravil. Zaradi pomanjkanja sredstev je moral Kolesarski savez odgovoriti razne prireditelje. Tako so bile lani le 4 prireditve, med njimi olimpijsko prvenstvo v Mariboru in dirkališčno prvenstvo v Ljubljani. Blagajnik Andrija Megla je poročal, da je savez dobil od ministrstva za fizično vzgojo 6000 Din subvencije in da so znašali dohodki saveza 11.913 Din, izdatki pa 9356. Živahna debata je bila nato glede kaznovanja dirkačev in HKB iz Zagreba. Z ozirom na jubilejno leto saveza se je sklenilo kazni znižati za polovico oziroma so se sploh ertale. Pri reševanju teh sporov so bili prav slovenski delegati tisti, ki so s konkretnimi predlogi razčistili napetost med kolesarji v Zagrebu.

Pri volitvah je bila soglasno izvoljena naslednja nova uprava: Predsednik Stjepan Mihanović (Gradjanski, Zagreb), II. predsednik Mijo Slezak (Orao, Zagreb), III. predsednik Vladimir Dianič (Gradjanski, Zagreb), tajnik I. Ivan Kovačević (Gradjanski), II. tajnik Martin Banek (Gradjanski), blazajnik Andrija Megla (Gradjanski), tehnični referent Stjepan Sekulič (Orao, Zagreb), savezni delegat Emil Meniga (Orao, Zagreb), nadalje so bili izvoljeni v upravni odbor vsi predsedniki posameznih podsavezov; za odbornike so bili izvoljeni Dragutin Cesarac (HKB), Nikola Bradić (Orao), Viktor Pompe (Zeleznikar, Zagreb), Milivoj Borovečki (Slask), Slavko Pintarič (Orao) in Stanko Vuerine (Samobor). V nadzorni odbor so bili izvoljeni N. Benčeković (Zagreb), Gaston Blasy (Orao) in Ivan Maver (Ljubljana). Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da bo savez letos priredil 6 večjih kolesarskih dirk, med njimi državno prvenstvo Zagreb — Ljubljana in dirkališčno prvenstvo v Mariboru. Termin vsih prireditve bodo objavljeni 15. marca.

LZSP (Službeno). Seja upravnega odbora dana ob 20. v posebni sobi restavracije Emore.

SK Ilirija (Smučarska sekcija). Drevo ob 19. v klubski sobi kavarnice Evrope plenar. članski sestanek. Obvezen za vse člane. Ob 18.30 naj bodo tam člani sekcije kolesarstva (Lahkotletska sekcija). Drevo ob 19. v telovadnici na Grabnu gimnastični trening za vse člane sekcije (Hajzenska sekcija). Lutri ob 18.30 v telovadnici na Grabnu redni gimnastični trening za vse člane.

Smučarski klub Ljubljana razpisuje za 24. t. m. tradicionalno medklubsko tekmo v smučarskih skokih »Rovanov memoriala na skakalnici na Bledu. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Vsa tekmovalca tekmuje na lastno odgovornost. Prvi trije prejemajo v trajno last pokale. Prijave sprejema

nihi na državnih učiteljskih, ker je nevarnost, da bo nastopilo v nekaj letih pomanjkanje učitelstva. Na učiteljska naj se sprejemajo tudi odhodniki in odhodnice meščanskih šol pod istimi pogoji, kakor s srednjih šol. Pospeši naj se zidanje poslopja za III. drž. gimnazijo in za novo žensko realno gimnazijo v Ljubljani, ker je poljska prenapolnjena. V Mariboru naj se otvori nižja ženska realna gimnazija, in v Murski Soboti razširi nižja realna gimnazija v popolno. Čim prej naj se preskrbe izdaje slovenskih učnih knjig za vse predmete na srednjih in meščanskih šolah v naši banovini. Monopol na knjige in zvezke naj se odpravi. Manjkajoče učitelstvo na vseh vrstah šol naj se namesti; za bodočo pa naj se to izvrši pred začetkom šolskega leta, kakor določa zakon. O tajnikovem poročilu in resoluciji se je razvila živahna in obširna debata, v katero so posegli zastopniki vseh društev in tudi zastopniki profesorjev in učiteljev. Direktor Kadunc je postavil v imenu mariborskega društva zanimiv predlog, ki zasluži, da se javnost o njem izreče: namreč, da bi se ustanovila v Mariboru višja srednja šola za gospodinjstvo. Dalje se je pohvalno izrazil o knjigah, ki jih je izdala Zveza, ter priporočil, da bi bile čim cenejše. Tudi zastopnik profsorskega društva g. prof. Bajuk je govoril pohvalno o teh izdajah z željo, naj bi izhajale v večjih nakladah. Zastopnik učiteljev meščanskih šol, upravitelj g. Hočevar, je bil mnenja, da bodo Grimmove pravljice lahko uporabljali tudi na meščanskih šolah in prav tako srbske narodne pesmi, ki naj se čim prej izdajo. Gospa Poličeva, zastopnica pujskega društva, je predlagala, da Zveza posreduje zaradi sredstev iz zdravstvene fonda, ki naj bi bil deloma ravnateljem

Potovanje naših muslimanov v Meko

Pomen romanja — Kurban-bajram največji islamski praznik

Sarajevo, 20. februarja

Te dni je odpotovala velika skupina muslimanov iz Hercegovine na hadžiluk (romanje) v Meko in Medino, najsvetejša mesta vsega islamskega sveta. Romarji se bodo tam poklonili na grobu preroka Mohameda, ki je v koranu določil, da je vsak premožnejši vernik dolžan obiskati njegov grob, ker velja to baš toliko, kakor če bi bil prerok obiskal že tedaj, ko je živel in učil. Mnogim pravovernikom islama je ta najvažnejša naloga tudi najtežavnejša, zakaj sveta mesta so daleč in revščina je velika. Hadžija-romar se odloči za romanje v sveta mesta v dobi ramazanskega posta ali že poprej. Začetek hadžiluka je lepa ceremonija v džamiji. Ob zaključku molitve prebere imam odstavke iz korana, ki govorijo o hadžiluku. Verniki pozorno poslušajo besede, ki jih mnogi niti ne razumejo, vedo pa vsi, da je že odločeno, kdo bo poromal v najsvetejše kraje. Ko je molitev končana, vstanejo bodoči romarji ter stopijo k imamu. Če je imam starejši od romarja, mu romar poljubi roko, če pa je mlajši, ga objame in poljubi na lica. Moža, ki se je odločil na romanje, že v džamiji obkrožijo sorodniki in prijatelji. Hadžija je postal najvažnejša osebnost svojega okoliša. Fes si ovije z belim ovojem na pot, je njegova hiša zbirališče sorodnikov, prijateljev in znancev.

Dandanes, ko so na razpolago vsa moderna prometna sredstva, traja romanje dva do tri mesece. Romarji potujejo z železnico do Soluna, kjer se vkrcajo na ladjo. Nekdaj pa so hadžije potovali v Alahovem varstvu, kakor je pač naneslo. Varja je bila še najbolj pot po morju, drugod pa so morali biti vedno pripravljene na nevarne dogodivščine. Svojo odločitve o romanju je nekdanji prikrival mož ženi in otrokom do zadnjega trenutka in ko se je poslavljaj, je teklo tudi mnogo solza. Prej nekdanj so se bosanski hadžije zbirali od vasi do vasi in potem so se vsi zatekli v

PERMA-TEX Najboljše od najboljšega
En poskus — prepricali se boste!

na razpolago. Tudi iz sredstev, ki se stekajo v centralni fond v Hipotekarni banki, naj bi dobila večje podpore naša zdravilišča za šolsko mladino. Gospa Končarjeva je v imenu litijskega društva predlagala, da se v bodoče dovoli vožnja po železnici v šolo tudi preko 20 km, ako so za to dani pogoji.

Razpravljalo se je vprašanje družinskega lista, ki naj bi ga izdajalo mariborsko društvo s podporo Zveze. Odbornik gospod Hreščak je bil mnenja, da niti starši niti učiteljstvo se še ne zavedajo pomena, ki bi ga imel list za vzgojo naroda, zato ni upanja, da bi bili pripravljeni žrtvovati za list naročnino. Zveza naj šele idejno pripravi pot takemu listu in starše navaja, da se zaveže svojih dolžnosti in pravic pri vzgoji otrok.

Ob koncu je zastopnik osnovnošolskega učiteljstva, strokovni učitelj g. Kumelj pojasnil težave naših narodnih šol in izrazil nekaj za splošno važnih misli, predvsem: V šoli naj se uveljavljajo zahteve staršev in učiteljev; šola naj se otrese nepotrebnega učnega balasta, ker mora vzgajati za življenje; učiteljstvo, ki ni zrastle s kmečko grudo, nima zanjo ljubezni ne smisla, zato se ji odtujejo in beži v mesto; učiteljski naraščaj naj bi zopet prišel iz kmečkih krajev.

Resolucije so bile soglasno sprejete. Predsednik g. dr. Lončar se je zahvalil za pobude, ki so jih dali Zvezi delegati in delegatkinje za delo v bodočnosti.

hadžijsko džamijo v Topliki. Do tja so jih spremljali sorodniki in prijatelji. Pri slovesu je bilo mnogo pretresljivih scen, zakaj često se je zgodilo, da se romarji z dolgega in nevarnega potovanja, ki je trajalo tudi celo leto, niso več vrnili.

V sveta mesta prispejo hadžije v dneh velikega praznika Kurban bajrama. Okrog Meki se urejena romarska postajališča, kjer se romarji okopajo in preoblečejo v novo obleko, ki jo nosijo vse čas svoja g. romanja. To obleko si vsak hadžija shrani za svojo zadnjo — mrtvaško. Kakor prerokov grob, tako obiščejo vsi romarji tudi vrede svete vode Agu-Zemzen. Nekaj te svete vode vzame vsak s seboj, da poškropi z njo doma svoje najdražje in da mu služi v varstvo proti raznim nesrečam. Romarji dobijo tudi razne druge dragocene spominke predmete. Tako n. pr. je v dobi romanja Mohamedov grob pokrit s preprogo, spleteno iz srebrnih vrvic. S tako preprogo je pokrit tudi čudodelni kamen v Meki, del meteorja, ki ga je Alah poslal na zemljo tedaj, ko so neki kalifi dvomili o Mohamedovem božjem poslanstvu. Ko je romanje končano, razderejo obe srebrni preprogi ter razdelijo srebrne nitke romarjem. Te nitke vdolajo romarji v prstane zase in za svoje najdražje.

Najlepša stran hadžiluka pa je dobrodelno udeleževanje. Preden se odpravi romar na pot, obdaruje domače reveže, v svetem mestu pa imajo spet tisočeri reveži velike koristi od romarjev. V spomin na božjo prepoved blagostih daritev koljejo ovme, in sicer v grobih hišah za vsakega člana družine po enega. Družina porabi za sebe le majhen del mesa, vse ostalo pa razdeli revežem. Ko se vrne hadžija domov ter deli svojem spominke darove, je njegova hiša spet odprta revežem, zakaj brez dobrotljivosti tudi hadžiluk ne more biti veliki sevab — zasluga pred bogom.

ter pozdravil mladega kralja. Nadalje je izrekel lepe besede spominu pokojnega gasilskega delavca Vengusta in društvenemu članu inž. Norbertu Hönigmannu. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno veliko delo, ki ga je župna uprava izvršila preteklo leto. Denarnega prometa je bilo nad 7500 Din.

Ij— Sreski odbor Rdečega križa bo imel občni zbor v nedeljo 24. t. m. ob 11. v občinski pisarni.

Ij— »Crv vest« na sokolskem odru. Dramski odsek Sokola je v soboto in v nedeljo igral to znano Anzenbergerjevo igrjo. Nastopilo je to pot nekaj novih moči. Vsi so se pošteno potrudili ter igrali naravno. Igra je dosegla lep uspeh.

Iz Trbovelj

t— Buren delavski shod. Za nedeljo dopoldne je sklicala II. rudarska skupina javen shod, na katerem je poročal g. Pliberšek o delovanju te skupine. Že takoj v začetku je bilo opaziti, da se tako zvana opozicija iz lastnih vrst z izvajanjem g. Pliberška ni zadovoljila. Že med njegovim poročanjem je prišlo do ostrega prekanja. Višek je doseglo razburjenje enega dela delavstva, ko je predlagal g. Pliberšek, da naj prispeva delavstvo po 1 Din od svojega zasluga za nabavo novega rešilnega avtomobila, ki ga namerava nabaviti reševalni oddelk vodenskega gasilskega društva. Burni nastopi so se spremenili v dejanski spopad, iz katerega so nekateri izšli s krvavimi glavami. Nabava rešilnega avta je nujno potrebna, saj se s hitrim in pravočasnim prevozom v bolnico reši marsikako življenje. Vprašanje pa je, ali kaže v te svrhe obremenjevati delavstvo, ki mu že itak odtegujejo za zavarovanje, za bednostni fond, za razne humanitarne ustanove itd. Za res potrebni reševalni avto naj bi se našel denar tam, kjer delavstva ne bo bolelo.

t— Občni zbor obeh podružnic CMD bo v petek 22. t. m. ob 19.30 v gostilniški sobi Sokolskega doma.

Iz Ptuja

j— Sreska organizacija JNS v Ptuju sklicuje za nedeljo 24. t. m. ob 9. v spodnji dvorani Narodnega doma zborovanje. Vabljeni so vsi predstavniki in tajniki občinskih organizacij JNS v ptujskem srezu.

j— Krajevna organizacija JNS v Ptuju bo imela redni občni zbor 24. t. m. v spodnji dvorani Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 9.30 dopoldne. Člani, pridite!

j— Društvo jugoslovenskih akademikov v Ptuju vabi na debatno večero v Mladiko

ob 20.: 22. t. m. g. dr. Potrč Jože (Tuberkuloza), 26. t. m. g. stud. inž. Kveder Dušan (Fašizem).

Sokol

Ruski Sokol v Ljubljani je imel 17. tega meseca v bivšem hotelu »Tivoli« občni zbor, katerega se je udeležilo prav lepo število članov. Po kratkem, jedrnatem uvodu staroste br. N. Tkačev so poročali društveni funkcionarji, ki so podali razveseljivo sliko resnega, poštvalnega delovanja odbora, ki je res prerodil društvo. Pod sedanjim vodstvom je društvo pokazalo pravi lep moralni in gmotni uspeh ter se uvrstilo dostojno med člane ruske sokolske družine. V poročilih je bila večkrat izrečena iskrena zahvala za bratsko ljubezen in podpiranje Ljubljanskemu Sokolu in njegovemu vrlemu starosti br. Kajzelju, častnemu članu društva. Na predlog odbora je bil soglasno izvoljen za častnega člana društva br. predsednik ruske kolonije univerzitetni profesor v p. Mihail N. Jasinski. Zborovanje je potekalo v prav vzornem redu. Soglasno je bila izvoljena vsa dosedanja uprava in še nekaj novih članov, ker se delo v društvu širi. Izvoljeni so: starosta br. N. Tkačev, podstarosta br. S. Popov, načelnik br. Driga, namestnik načelnika br. Bočarnikov, načelnica s. Ivanova; odborniki: br. G. Popov, Pervago, F. Tkačev, Ivanov, kot rezervna člana brata: Jermakov in Cernousov; nadzorni odbor br. Bezrukov, Dilanjan in Lakier; kolsko sodišče br. S. Popov, De Maie in Sengelaia. Zaključno besedo je povzel br. Kajzelj, ki je čestitil k lepemu uspehu ter vzdolževal upravo in vse člane k nadaljnjemu smotnemu delovanju in širjenju sokolske ideje.

Smučarske tekme SKJ. Pri našem poročilu o tekmovalstvu članic in naraščaja v nedeljo dopoldne se je vrnila pomota. Imenovani oddelki so tekmovali izpod Križne gore in ne izpod Sv. Lovrenca. Izprememba je nastala v zadnjem trenutku.

NARODNO GLEDALIŠČE U

V LJUBLJANI

REPERTOAR

DRAMA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 21.: Postržek. Četrtek.

Petek, 22.: Zaprt.

Sobota, 23.: Siromakovo jagnje. Irven. Znižane cene.

OPERA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 21.: Carmen. Gostujeta gospa Anica Mitrovič in gosp. Josip Rijavec. Izven.

Petek, 22. ob 15.: Dorica pleše. Dijaška predstava po znižanih cenah od 5 do 15 Din Izven.

Sobota, 23.: Ples v Savoji. Gostovanje ge. Erike Družovičeve. Izven. Cene od 36 Din navzdol.

★

Nicodemijeva komedija »Postržek« se ponovi drevi za red Četrtek. Igrica je prišrna in zanimiva. Avtorju dela gre predvsem za to, da ustvari teatsko učinkovitost in zabaven komad, ki ustreza zahtevam občinstva, katero ljubi zabavo. Sodelujejo dame: Levarjeva, Naboloka in Boltarjeva ter gg.: Kralj, Drenovec, Daneš, Plut in Pianeky.

V proslavo 25letnega umetniškega delovanja režiserja in igralca gosp. Milana Skrbinskega studirajo v drami Shakespearejevo delo »Beneški trgovci«, kjer bo igral jubilant vloga žida Shyloka. Ta vloga nudi igralcu vse možnosti za razmah njegovega umetniškega znanja. Delo režisa g. Ciril Debevec.

Odakova opera »Dorica pleše« se poje v petek 22. t. m. ob 15. kot dijaška predstava po znatno znižanih cenah od 5 do 15 Din. Kompozitor Odak in libretist Vilović sta podala s to opero idilo iz medmurske vasi. V delu sta razvila vse bogastvo narodnih pesmi, ki osvaja poslušalce s svojimi deloma melanholičnimi, deloma veselim motiv. Naslovno partijo poje gdč. Zupceva, nadalje sodelujejo dame: Ribičeva in Golobova ter gg. Marčec, Franel, Marjan Rus in Janko. Veliko vlogo imata zbor in balet. Režiser in koreograf g. Golovin, dirigent g. Niko Stritof.

Članica zagrebške opere gospa Erika Družovičeva poje v soboto 23. t. m. v operi »Ples v Savoji« partijo mlade markize, v kateri je pri nas še pred nedavnim gostovala ter žela z njo velik uspeh, ker združuje pevsko in igralsko vse vrline odlične operetne pevke. Predstava bo izven abonmaja, po cenah od 36 Din navzdol.

ČENTJAKORSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 24. ob 15.: Matajev Matija.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Četrtek, 21.: Veseli kmetič. D.

Petek, 22.: Zaprt.

Sobota, 23.: Profesor Žiž. Premiera. B.

Nedelja, 24. ob 15.: Okence. Znižane cene.

Ob 20.: Veseli kmetič.

★

Prva ponovitve »Vesela kmetiča«, izvršne Fallove opere, ki je ob premieri dosegla sijajen uspeh, o čemer je pričalo bučno odobravanje občinstva, bo drevi za red D.

Pester večer bo v gledališču v torek 26. t. m. Z zanimivim sporedom, ki obsega balne točke, operne arie, pesmi, sodobne »šlagerje«, izbrane klavirske solotečke ter bo nudil vsakemu nekaj, nastopijo Vali Smerkoljeva, priljubljena subreta in plesalka ljubljanske opere; Mirko Jelatin, naš znani radioteor, ki je stalen gost ljubljanske opere in opere ter si je pridobil lep renome tudi v tujini, ter Oton Vondrašek, izborni pianist, rodom Celjan, ki se je po dolgoletnem delovanju v toznanstvu pred kratkim vrnil v domovino. Večer bo za red B. To je eden tistih koncertov, ki ga v smislu razpisa letošnjega abonmaja (39 glasbenih predstav in en koncert) prejmejo vsi abonente, vsak red drugega. Na to enkratno uprizoritev opozarjamo občinstvo še posebej.

Iz življenja na deželi

Iz Litije

i— Ljudska univerza ZKD. Drevo ob 20. bo predaval sreski podnačelnik g. Vidmar Vinko o obrtnem zakonu. Vstop k predavanju je prost.

i— Na pustno soboto, 2. marca bomo imeli družabni večer. Rezervirajte si ta datum za nas. Ugodne železnice zveze na vse strani. Prireditelj aranžira meddruštveni odbor SK Litije in »Lipe«; »Kurent« v Spanoviji.

Iz Ljutomeri

lj— Občinsko gospodarstvo Ljutomeri. Načrt obsega proračuna naše občine določa 447.915 Din izdatkov in prav toliko dohodkov. Osebnih izdatkov je 103.416 Din. Dobhodki pa so preračunani takole: Občinske določila na vse direktne državne davke 75 odst. od predpisa 228.683 v znesku 171.512 Din, trošarina 86.665 (na vino 1.50 dinarjev — 70.000, na pivo 1 Din — 7000, na žgane pijače 5 Din — 3000, na meso 5000 Din), takse 44.100 Din (tako mesogled 2500, na pse 1400, sejmina 2500, tržnina 1200, tehtnice 3000, na mineralne vode 10.500, na bencin 1000, na plinsko olje 3000, električni tok 13.000, na avtomobile 250, na kolesa 1500 Din), druge davčine 3200 Din (tako od prenočitven tujcev 1000 in za parne stroje 2200 Din), dohodki s posestev 118.210 Din (najemina od zemljišč 47.55), od hiš 60.000, donos vinogradov 33.150, gozdov 5000 in travnikov 5000 Din), drugi dohodki 23.772 Din (tako prispevki občin za sresko načelstvo 170.89 Din). Kakor kaže proračun, je občinski upravi uspešno znižati dohodke za 5 odst.

lj— Gasilska župa je zborovala 17. tega meseca v gostilni Triglavu. Župni predsednik g. Kuharič se je v svojem poročilu spomnil blagopojne kralja Ujedinitelja

Konkurs

Odbor za podizanje spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ujedinitelju u Vojno tehnično zavodu v Kragujevcu poziva vse umetnike jugoslovenske državljanke, da podnesu idejne skice.

Predvidene nagrade su I. od 5000, II. od 3000 i III. od 2000 dinara.

Uslovi se mogu dobiti besplatno od pomenutog odbora.

Obiširneje je bilo poročilo o izdajanju pomožnih knjig za domače in šolske berilo iz srbohrvaščine, francoščine in nemščine na srednjih in meščanskih šolah, ker je namen Zveze in urednikov te izdaj, da se ves jezikovni pouk prilagodi sadobnim metodnim načelom s pomočjo dobrih in cenjenih knjig. Zelo potreben bi bil družinski list za starše, ki bi jih seznanjal z največimi vzgojelnimi nazorji s posebnim ozirom na domačo vzgojo otrok in pomoč pri učenju.

Tajnik je prečital resolucijo, ki se zavzema za to, da se zopet odpro prvi let-

L. WOLFF

Pokonci glavo

Kakšno čudno ameriško dekle, je pomislil Frank, ko je v naglici in malomarno oblačil frak. Služabnica je hotela biti, ne vladarica. Bila je ekromna in brez prevzetnosti, ni si domišljala, da je središče stvarstva, nobenih ozirnov ni terjala, nobene ničurnosti ni poznala. Le hladnost ji je bila skupna z večino njenih ameriških sestra. Nikoli ji ni kri zažarela. Malce plesa, pa je bilo vse njeno hrepenenje utolaženo.

Mlada, nežna Marge Quinnova se mu je zdela manj žena kakor materinka prijateljica.

Ko si je vezal ovratnico, je zagledal v zrcalu svoj obraz. Kar klavir sem na pogled, si je dejal in osupel zastrel v svojo sliko. Tak sem videti, kakor ovenel starec. To je Šarloto delo, je pomislil in se uprl gorju, ki mu je razdevalo gladka lica.

Ko sta sedela z Margiejo v obednici, je nenadoma vprašal:

»Ali se ti ne zdi, da nisem videti zdrav?«

Pazljivo ga je pogledala.

»Ne zdi se mi, ljubi. Obraz se ti je zožil, bolj ameriški je postal. Drugače si pa zdrav na pogled.«

Zlovoljno je zmajal z glavo.

»Nemara se dolgočasíš v Miami Beachu? Hočeš, da se popeljeva drugam?«

»Meni se zdi tukaj čudovito lepo, Margie.« je odvrnil s srcem polnim bridkosti in se sovražno ozrl po dvorani.

Po večerji je plesal z Margiejo, dokler se ni upihala in začela iti spat.

Spremlj jo je, ji v salonu poljubil roko in prijazno rekel:

»Lahko noč, Margie.«

»Lahko noč, ljubici.« je odgovorila in trudna odšla v spalnico.

Frank si je prižgal smotko in stopil na balkon. Noč je bila hladna. Ošabne zvezde so se lesketale na nebu. Morje je šumelo. Iz dvorane se je razlegalo divje vriskanje plesne godbe.

Najbolje bi bilo, da bi bil mrtv, je obupan pomislil Frank in v velikem loku vrge smotko od sebe.

Drugo jutro — Frank je bil pravkar vstal — je nekdo potrkal na njegova vrata.

Rufus Quinn je stopil v sobo.

Frank ga je prestrašeno pogledal.

»Lepe reči uganjaš!« je z veseljem obrazom vzkliznil stari Quinn. Zakaj me tika? se je vprašal Frank, krčevito iščoč besed, ki bi jih mogel uporabiti v tem mučnem trenutku.

»To skrivanje mi nič kaj ne ugaja. Staremu Rufusu Quinnu bi se bil lahko mirno razodel.«

»Ni moja krivda, Mr. Quinn.« je zmedeno zajecjal Frank.

»Lahko si mislim, Margie je bila zmerom navdušena za romantiko. A saj je nisem prišel nadlegovat z očitki. Kar se je zgodilo, se je zgodilo.«

»Ni se ni zgodilo, Mr. Quinn.« je zatrdil Frank. »Častno besedo vam dam, da se ni nič zgodilo.«

»Težko te je razumeti, kaj misliš,« je začuden odvrnil stari Quinn. »Toliko je vendar gotovo, da sta se poročila.«

»To je samo majhen nesporazum, Mr. Quinn. Razume se, da se nisva poročila.«

Rufus Quinn je široko razprl oči.

»Kaj praviš?«

»Prosim vas, Mr. Quinn, poslušajte me mirno. Margie mi je hotela pomagati in je sprožila misel, da bi skupaj kam potovala.«

Da ne bi v hotelu nastale sitnosti, je Margie preskrbela izkaznico, ki naju proglasa za poročenca in ki je stala dva dolarja. Vsa formalnost je trajala samo nekaj minut. To je vse, gospod Quinn.«

»Bojim se, da se ti je zmešalo,« je žalostno dejal stari Quinn.

»Pokaži mi tisto izkaznico.«

Frank je vzel papir iz listnice in ga podal staremu Quinnu.

»Kakšne čudne pravilice mi pripoveduješ!« je potolažen vzkliznil stari Quinn in se zasmejal. »To je popolnoma pravilen poročni list. Ali ne znaš brati?«

Frank je sogel z obema rokama v zrak.

»To — to — ni mogoče, Mr. Quinn.«

»Kaj ni mogoče?«

»To — to — je strašna pomota, Mr. Quinn.«

»Zdaj je pa kar dovolj,« je nestrpno rekel Rufus Quinn. »Kaj hočeš prav za prav? Po tvojem vedenju bi človek sodil, da se je moja hči Margie poročila s teboj, ne da bi ti kaj vedel o tem. Take šale se mi ne zdijo okusne.«

Frank Ditmar se je zbudil in mahoma spoznal, kaj se je bilo zgodilo. V Ameriki se lahko poročiš v nekaj minutah. V Ameriki ni treba oklicev, predlaganja mnogih listin in drugih obsesti. Poročil se je bil z Margiejo Quinnovo. Samo Šarlota je bila kriva tega zločina. Frank bi bil moral zadaviti starega Moschenheima, ko mu je odbil tri sto dolarjev za potpino. A zdaj je bil kes zaman. Tega, kar je bilo storjeno, ni bilo več moči popraviti. Treba je bilo dognati nevarno pustolovščino prav do konca. Frank Ditmar se je zbral in ohrabil. Bil je vojak, borec in pustolovec in ni smel obupati, dokler ni ležal na tleh.

»Prosim, ne zamerite,« je rekel z odločnim glasom. »Način, kako sem se branil, je bil nerahločen in odveč, tem bolj, ker se soglašate z mojo poroko.«

Rufus Quinn je stopil k zetu in ga objel.

CENE MALIM OGLASOM

50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za štiro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ščitne se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 6.— za štiro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 6.— za štiro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! I.e. če zanevate u. Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor. priložite Din 3.— v znamkah.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pismo obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana šte. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Illustrirana revija

ŽIVLJENJE IN SVET

VAM NUDI TEDESKO POUKA IN ZABAVE V BESEDI IN SLIKI

UPRAVA: LJUBLJANA, Knafljeva ul. 5

Službe išče

Beseda 50 par, davk 1 Din, za štiro ali dajanje naslovov 12 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Šivilja

dober kuzinec, ki ima vse delala, gre kvari za dom. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 3000-2

Predilni mojster in mikavec

Enkratno tovarniški mojster za prejo in mikavec. Vse delo za takoj ali pozneje. Za namestitev. Je odlično vešč vsakomur doba in preji, ki zna dobro ravnavati s stroji in poznati delo za protiraje brezhibno ali 1-25 mm. — Prejzame tudi montažo naprav za mikanje in selkovanje. Ponudbe pod »Špina in Krempelmeister« na ogl. odd. »Jutra«. 3000-2

Samoostojna frizerka

z velikim praktično izkušenostjo in maroc. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Dobro kuharico«. 3000-2

G. Th. Rotman:

Brata Smuka

Službe išče

Beseda 50 par, davk 1 Din, za štiro ali dajanje naslovov 12 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Šivilja

dober kuzinec, ki ima vse delala, gre kvari za dom. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 3000-2

Predilni mojster in mikavec

Enkratno tovarniški mojster za prejo in mikavec. Vse delo za takoj ali pozneje. Za namestitev. Je odlično vešč vsakomur doba in preji, ki zna dobro ravnavati s stroji in poznati delo za protiraje brezhibno ali 1-25 mm. — Prejzame tudi montažo naprav za mikanje in selkovanje. Ponudbe pod »Špina in Krempelmeister« na ogl. odd. »Jutra«. 3000-2

Samoostojna frizerka

z velikim praktično izkušenostjo in maroc. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Dobro kuharico«. 3000-2

G. Th. Rotman:

Brata Smuka

Službe išče

Beseda 50 par, davk 1 Din, za štiro ali dajanje naslovov 12 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Šivilja

dober kuzinec, ki ima vse delala, gre kvari za dom. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 3000-2

Predilni mojster in mikavec

Enkratno tovarniški mojster za prejo in mikavec. Vse delo za takoj ali pozneje. Za namestitev. Je odlično vešč vsakomur doba in preji, ki zna dobro ravnavati s stroji in poznati delo za protiraje brezhibno ali 1-25 mm. — Prejzame tudi montažo naprav za mikanje in selkovanje. Ponudbe pod »Špina in Krempelmeister« na ogl. odd. »Jutra«. 3000-2

Samoostojna frizerka

z velikim praktično izkušenostjo in maroc. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Dobro kuharico«. 3000-2

G. Th. Rotman:

Brata Smuka

Službe išče

Beseda 50 par, davk 1 Din, za štiro ali dajanje naslovov 12 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Šivilja

dober kuzinec, ki ima vse delala, gre kvari za dom. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 3000-2

Predilni mojster in mikavec

Enkratno tovarniški mojster za prejo in mikavec. Vse delo za takoj ali pozneje. Za namestitev. Je odlično vešč vsakomur doba in preji, ki zna dobro ravnavati s stroji in poznati delo za protiraje brezhibno ali 1-25 mm. — Prejzame tudi montažo naprav za mikanje in selkovanje. Ponudbe pod »Špina in Krempelmeister« na ogl. odd. »Jutra«. 3000-2

Samoostojna frizerka

z velikim praktično izkušenostjo in maroc. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Dobro kuharico«. 3000-2

G. Th. Rotman:

Brata Smuka

Službe išče

Beseda 50 par, davk 1 Din, za štiro ali dajanje naslovov 12 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Šivilja

dober kuzinec, ki ima vse delala, gre kvari za dom. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 3000-2

Predilni mojster in mikavec

Enkratno tovarniški mojster za prejo in mikavec. Vse delo za takoj ali pozneje. Za namestitev. Je odlično vešč vsakomur doba in preji, ki zna dobro ravnavati s stroji in poznati delo za protiraje brezhibno ali 1-25 mm. — Prejzame tudi montažo naprav za mikanje in selkovanje. Ponudbe pod »Špina in Krempelmeister« na ogl. odd. »Jutra«. 3000-2

Starejša

gdč. Nemka izurjena v otroški negi in odgoji, gospodinjstva in ročnih delih, s la referencami išče primeren delokrog. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Vrednote«. 3000-2

Službo dobi

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mlažje kuharico

enkratno, sajraje in dele, ki kuba samostojno okusno domačo hrano in lepo lika, s vedljivimi spretnostmi išče dobro rodbino v Ljubljani poleg hitne. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Stalna služba«. 3000-1

Dobro kuharico

mašno, samostojno, vsebo samostojnega gospodinjstva s daljšimi spretnostmi sprejem tako v boljšo hišo. Ponudbe pod šifro »Samostojna« na ogl. odd. »Jutra«. 3000-1

Gostilina

s lepim posvetom na Kralja Petra cesti v Studenčih pri Mariboru, je na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 3000-19

Pridelki

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Cvetlični med

finega okusa, po Din 16 kg prodaja Dr. Podgornik v Beethovnovi ulici št. 16/11 3000-30

Kapital

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posredujem denar

vseh denarnih zadevah Rudolfa Zora, Ljubljana Gledališka 12, telefon 30-16 3000-16

Bančne vložne knjižice

Nakup, prodaja, kompenzacija najnižjeje in najhitreje s samo preko: Poslovalni svet d. d. Zagreb Praska ulica 6/11 Telefon interurban 35-38. Naročila izven Zagreba izvršujemo po pošti. 3000-16

Posredujem denar

vseh denarnih zadevah Rudolfa Zora, Ljubljana Gledališka 12, telefon 30-16 3000-16

Bančne vložne knjižice

Nakup, prodaja, kompenzacija najnižjeje in najhitreje s samo preko: Poslovalni svet d. d. Zagreb Praska ulica 6/11 Telefon interurban 35-38. Naročila izven Zagreba izvršujemo po pošti. 3000-16

Posredujem denar

vseh denarnih zadevah Rudolfa Zora, Ljubljana Gledališka 12, telefon 30-16 3000-16

Bančne vložne knjižice

Nakup, prodaja, kompenzacija najnižjeje in najhitreje s samo preko: Poslovalni svet d. d. Zagreb Praska ulica 6/11 Telefon interurban 35-38. Naročila izven Zagreba izvršujemo po pošti. 3000-16

Posredujem denar

vseh denarnih zadevah Rudolfa Zora, Ljubljana Gledališka 12, telefon 30-16 3000-16

Bančne vložne knjižice

Nakup, prodaja, kompenzacija najnižjeje in najhitreje s samo preko: Poslovalni svet d. d. Zagreb Praska ulica 6/11 Telefon interurban 35-38. Naročila izven Zagreba izvršujemo po pošti. 3000-16

Posredujem denar

vseh denarnih zadevah Rudolfa Zora, Ljubljana Gledališka 12, telefon 30-16 3000-16

Bančne vložne knjižice

Nakup, prodaja, kompenzacija najnižjeje in najhitreje s samo preko: Poslovalni svet d. d. Zagreb Praska ulica 6/11 Telefon interurban 35-38. Naročila izven Zagreba izvršujemo po pošti. 3000-16

Posredujem denar

vseh denarnih zadevah Rudolfa Zora, Ljubljana Gledališka 12, telefon 30-16 3000-16

Bančne vložne knjižice

Nakup, prodaja, kompenzacija najnižjeje in najhitreje s samo preko: Poslovalni svet d. d. Zagreb Praska ulica 6/11 Telefon interurban 35-38. Naročila izven Zagreba izvršujemo po pošti. 3000-16

Posredujem denar

vseh denarnih zadevah Rudolfa Zora, Ljubljana Gledališka 12, telefon 30-16 3000-16

Bančne vložne knjižice

Nakup, prodaja, kompenzacija najnižjeje in najhitreje s samo preko: Poslovalni svet d. d. Zagreb Praska ulica 6/11 Telefon interurban 35-38. Naročila izven Zagreba izvršujemo po pošti. 3000-16

Šoferji

k avtomobil in osebnim avtomobilom dobijo pogojne službe. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« v Ljubljani pod »Autopromet«. 3000-1

Prodaj

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večja množina

žgane zidne opeke in osebni avto na javni dražbi ugodno naprodaj dne 22. februarja 1935 ob 14. uri, Skofljica št. 44. 3000-6

Kupim

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opalograf

rabljen kupim. Ponudbe pod »Opalograf« na ogl. odd. »Jutra«. 3000-7

Rabljeni tkalnice

za platno kupim. Ponudbe na: Vlado Tucakov, Beograd, Vojvode Gligora 15. 3000-7

Vrednote

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3 3000-1

Lokali

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Skladišče in pisarniške prostore

v sredini mesta iskamo. Ponudbe pod »Skladišče« na ogl. odd. »Jutra«. 3000-9

Gostilina

s lepim posvetom na Kralja Petra cesti v Studenčih pri Mariboru, je na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 3000-19

Pridelki

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Cvetlični med

finega okusa, po Din 16 kg prodaja Dr. Podgornik v Beethovnovi ulici št. 16/11 3000-30

Kapital

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posredujem denar

vseh denarnih zadevah Rudolfa Zora, Ljubljana Gledališka 12, telefon 30-16 3000-16

Bančne vložne knjižice

Nakup, prodaja, kompenzacija najnižjeje in najhitreje s samo preko: Poslovalni svet d. d. Zagreb Praska ulica 6/11 Telefon interurban 35-38. Naročila izven Zagreba izvršujemo po pošti. 3000-16

Posredujem denar

vseh denarnih zadevah Rudolfa Zora, Ljubljana Gledališka 12, telefon 30-16 3000-16

Bančne vložne knjižice

Nakup, prodaja, kompenzacija najnižjeje in najhitreje s samo preko: Pos